

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΛΗ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 — ΤΗΛ. 27.689 | 1 ΙΟΥΛΙΟΥ 1961 | ΑΡΙΘ. 13

ΑΣ ΓΙΝΗ ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΝ

Εἰς ἄλλας στήλας τῆς «Ἐκκλησίας» ἀναδημοσιεύομεν τὸ νευρῶδες καὶ πλήρες ὑψηλῶν ἀληθειῶν ἄρθρον τοῦ κ. Μπαστιᾶ, ὡς πρὸς τὴν ἀνάγκην τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας προγράμματος, καὶ τὴν πληρεστέραν καὶ ἀρτιότεραν ἀνθρωπιστικὴν καὶ θρησκευτικὴν ἀγωγὴν τῆς νεότητος.

*

Εἶναι ἀληθῶς ἀκατανόητος καὶ παράδοξος ἡ ἠθελημένη ἄγνοια καὶ ἡ ἀρνητικὴ ἐντελῶς στάσις τῆς Παιδείας μας, καὶ γενικότερον τῆς λογοτεχνίας μας, ἔναντι τῶν ἀριστουργημάτων τῆς Ἐκκλησιαστικῆς μας Γραμματείας. Μὲ ἓνα πῆδημα ἀεροβατικόν, τὸ ὁποῖον δὲν διατάζομεν νὰ χαρακτηρίσωμεν ὡς παρανοϊκόν, ἀλλὰ καὶ ἐγκληματικόν διὰ τὰς συνεπείας του, μεταφερόμεθα ἔκθαμβοι εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Περικλέους, τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Δημοσθένους καὶ τοῦ Ὀμήρου ἀκόμη. Καὶ ἐν τῷ μεταξύ, ποντιζόμενοι εἰς ἀβυθόμετρούτους ὠκεανούς λήθης, παραθεωροῦμεν ἐντελῶς τὸν Χρυσόστομον καὶ τὸν Βασίλειον καὶ τὸν Γρηγόριον τὸν Νύσσης· καὶ ὄλους ἐν γένει τοὺς Μεγάλους καὶ Θεοφόρους Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας μας, οἱ ὁποῖοι ὑπῆρξαν οἱ μεγάλοι πρόδρομοι καὶ οἱ πραγματικοὶ θεμελιωταὶ καὶ δημιουργοὶ τῆς νέας μας ζωῆς.

*

Ἄλλὰ εἶναι καιρὸς πλέον, πιστεύομεν, νὰ λάβωμεν τὴν ἐμπρέπουσαν ὀρθὴν καὶ ἀξιοπρεπῆ στάσιν ἀπέναντι τῆς πολιᾶς μας ἀρχαιότητος. Ἄς γίνῃ συνειδητόν, ὅτι οἱ πρόωτοι ἐκεῖνοι πρόγονοί μας δὲν ἀνήκουν πλέον μονομερῶς καὶ κατ' ἀποκλειστικότητα εἰς τὴν Φυλὴν μας, ὥστε εἰς αὐτοὺς καὶ μόνον ν' ἀποβλέπωμεν. Ἀπὸ τῆς Ἀναγεννήσεως καὶ ἐν-

τεῦθεν, μετεπήδησαν οὗτοι εἰς τὴν Δύσιν. Καὶ ἀπέβησαν οἱ μεταπλάσται ὀλοκλήρου τῆς λευκῆς Φυλῆς καὶ οἱ δημιουργοὶ τοῦ Δυτικοῦ πολιτισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ ἀναμφιβόλως καταπληκτικὴν κατάκτησιν τοῦ ἀνθρώπου. Κατάκτησιν τὴν ὁποῖαν — συμφωνοῦμεν — ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ δυνάμεθα ν' ἀγνοήσωμεν.

*

Οἱ μεγάλοι ὅμως Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας — τὸ εἶπομεν καὶ ἄλλοτε — εἰς μίαν ὥραν, καθ' ἣν ἡ εἰδωλολατρεία δὲν ἀπέδιδε καὶ δὲν ἐξέφραζε πλέον τὴν ἐσωτερικὴν ζωὴν τοῦ πνεύματος· καὶ ἡ κοινωνικὴ ζωὴ, παρ' ὅλην τὴν ἀρτιότητα τῆς διοικητικῆς Κρατικῆς τότε ὀργανώσεως, εἶχε μεταβληθῆ εἰς νοσογόνον καὶ σαπρὸν τέλμα, τὸ ὁποῖον ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐξυγιάνῃ ἡ φιλοσοφία· εἰς μίαν τοιαύτην στιγμὴν, τὴν ἐξωποιοῦσαν, καὶ τὴν ἐνεκρανέστησαν· συγκροτῶντες ἀρμονικώτατα τὴν Εὐαγγελικὴν ἠθικὴν, μὲ τὸν φωτεινὸν Ἑλληνικὸν στοχασμόν.

*

Καὶ εἴτε τὸ θέλομεν, εἴτε ὄχι, αὐτοὶ ἐθεμελίωσαν καὶ αὐτοὶ ἐστερέωσαν τὸ ἱερὸν οἰκοδόμημα τοῦ Ἑλληνοχριστιανισμοῦ ἐντὸς τῆς Ἱστορίας. Αὐτοὶ εἶναι οἱ θεοεἰκελοὶ πρόγονοι τοῦ Χριστιανικοῦ μας πολιτισμοῦ καὶ ἡ «παγὰ λαλέουσα» τῆς Ἑθνικῆς μας ζωῆς.

Πῶς εἶναι λοιπὸν δυνατόν, εἰς μίαν ἐποχὴν μεταβατικὴν, ἀνήσυχον καὶ ἀποσυνθετικὴν, ὅπως ἡ ἰδικὴ μας· ἐποχὴν, καθ' ἣν κηρύσσονται ἀνέδην ὄλαι αἱ παραδοξολογίαι· ὄλοι οἱ μῦθοι· ὄλαι αἱ μεταφυσικαὶ· καὶ ὄλαι αἱ κοινωνικαὶ καὶ πολιτικαὶ οὐτοπίαι· πῶς εἶναι δυνατόν νὰ κυλίωμεν, μωρῶς καὶ ἀφρόνως, τόσον βαρεῖαν ταφόπε-

ΤΑ ΕΞΩΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΤΗΝΟΥ*

4. Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τῶν Ἐξωκκλησιῶν τῆς Τήνου.

α'. Ἀρχιτεκτονικὸς ρυθμὸς. Ὁ ρυθμὸς τῶν Ἐξωκκλησιῶν εἶναι λίαν ἀπλοῦς. Παντοῦ ἐπικρατεῖ τὸ ὀρθογώνιον σχῆμα, ἢτοι ἡ βῆσις τῆς μονοκλίτου «Βασιλικῆς». Ἐνίοτε παρουσιάζονται δύο καὶ τρία κλίτη, χωριζόμενα διὰ κινῶν ἢ διὰ τοίχων μετὰ εὐρέων ἀνοιγμάτων. Εἰς τινὰς περιπτώσεις δικλίτων Ἐξωκκλησιῶν ἔχομεν κατ' οὐσίαν δυσπρόστατον ναόν, ἕκαστον δηλαδὴ κλίτος ἀποτελεῖ καὶ ἐν ἰδιαίτερον ναῖδριον, τιμώμενον ἐπ' ὄνοματι ἄλλου τινὸς Ἁγίου. Τοιαύτην περίπτωσιν ἔχομεν ἔξωθι καὶ νοτίως τοῦ χωρίου Τριποτάμου, ἐνθα ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην στεγάζονται δύο ναοί, ἢτοι ὁ ναὸς τοῦ Ἁγίου Δημητρίου καὶ ὁ ναὸς τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου. Τοῦτο συμβαίνει καὶ εἰς πολλὰ ἄλλα Ἐξωκκλήσια τῆς Τήνου. Ἀξία ἰδιαίτερας

μνείας τυγχάνει ἡ περίπτωσις τῆς πεντακλίτου Βασιλικῆς τῆς Ἁγίας Βαρβάρας παρὰ τὴν θέσιν Σμόβολο, ὑπὸ τὴν στέγην τῆς ὁποίας στεγάζονται καὶ τὰ παρεκκλήσια τοῦ Ἀποστόλου Θωμᾶ καὶ τοῦ Ἁγίου Σάββα.

Ἡ στέγη τῶν Ἐξωκκλησιῶν εἶναι κατὰ κανόνα ἐπίπεδος, κατασκευάζεται δὲ αὕτη ἢ ἐξ ὀγκωδεδστάτων μονολίθων πλακῶν, ἢ ἐκ περισσοτέρων μικρῶν τοιοῦτων. Αἱ μὲν πρῶται, αἱ κοινῶς ὀνομαζόμεναι «στεγάδια», τοποθετοῦνται ἐγκαρσίως τοῦ προσανατολισμοῦ τοῦ ναοῦ, συνδέουσαι οὕτως τοὺς συγκροτοῦντας αὐτὸν παραλλήλους τοίχους, αἱ δὲ δευτέραι ἐπὶ ξυλίνων δοκῶν, δι' ὧν ἀπαρτίζεται ὁ σκελετὸς τῆς στέγης. Στέγην καμαρωτὴν, ὡς καὶ στέγην μετὰ τρούλλου σπανίως συναντῶμεν. Ἡ ἐξωτερικὴ ἐπίστρωσις τῆς στέγης παρουσιάζει πάντας τοὺς δυνατοὺς τύπους, ἀπὸ τοῦ πλέον πρωτόγονου, ἢτοι τοῦ δια πηλοῦ, μέχρι καὶ τοῦ διὰ πολυτελῶν καλλιτεχνικῶν κεράμων καὶ πλίνθων διακεκολλημένου, ὡς λ.χ. συμβαίνει εἰς τὸν ναὸν τῶν Τα-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 218 τοῦ προηγούμενου τεύχους.

τραν ἐπάνω εἰς τὴν ἱεράν των μνήμην καὶ τὸ ὑπερθαύμαστον ἔργον τῶν Μεγάλων αὐτῶν Πατέρων μας καὶ ἀμεσωτέρων Προγόνων μας;

Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ τυφλώττωμεν ἐμπρὸς εἰς τὰ φωσφορίζοντα καὶ θεοχάρακτα ἴχνη τῆς πνευματικῆς των πορείας; Καὶ ν' ἀκολουθῶμεν, τυφλοὶ καὶ κερηβαροῦντες, πνευματοκτόνους θεωρίας, αἱ ὁποῖαι προφανέστατα ὀδηγοῦν εἰς μίαν ἀγελαιάν καὶ προβατῶδη ζωὴν;

*

Εἶναι καιρὸς λοιπὸν πλέον, νὰ σκεφθῶμεν βαθύτερον καὶ οὐσιαστικώτερον. Καὶ νὰ ἐπιλέξωμεν, νηφάλιοι, τὸν πνευματικὸν μας προσανατολισμόν. Εἶναι καιρὸς, νὰ παύσωμεν ἐνεργοῦντες καὶ δρῶντες, ὡς ὑπνωτισμένοι, ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν νοσηρᾶς Ἀντικοπληξίας.

Ἰδιότυπος καὶ προνομιούχος ἐντελῶς εἶναι ἡ θέσις τῆς Ἑλλάδος μας. Ζῶμεν, ἐπὶ τρεῖς ἤδη χιλιετηρίδας, ἐπάνω εἰς τὴν ἠλιόβλητον αὐτὴν γῆν, ἢ ὁποία ἀποτελεῖ θεότευκτον γέφυραν, ἢ ὁποία συνδέει τρεῖς μεγάλας Ἠπείρους. Καὶ ἐντὸς μας, καὶ γύρω μας, ζοῦν καὶ κινοῦνται δυνάμεις κολοσσιαῖαι, τὰς ὁποίας πρέπει νὰ ἐναρμονίσωμεν. Ὑψηλὸς εἶναι ὁ προορισμὸς καὶ ἀνδροποιοὺς ἢ Μοῖρα μας. Καὶ πρέπει, ἄλλην

μίαν φοράν, νὰ γίνωμεν «τὸ φῶς τοῦ κόσμου» καὶ «τὸ ἄλας τῆς Γῆς».

*

Αὐτὸ ὅμως — ἄς τὸ κατανοήσωμεν ἐπὶ τέλους — οὐδέποτε θὰ τὸ πραγματοποιήσωμεν, χωρὶς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν μας! Καὶ καταφρονοῦντες, ὅπως συμβαίνει σήμερον, τὰ πατροπαράδοτα βιώματά μας καὶ τὴν ὑπέροχον καὶ Ἐθνοποιὸν Ἐκκλησιαστικὴν μας Γραμματείαν, ὅπως τόσον σοφῶς καὶ ὑψηλοφρόνως κηρύσσει ὁ κ. Μπαστιάς.

*

Ἄς ἐπαναφέρωμεν λοιπὸν εἰς τὰ ἀγανγνωστικά μας τοὺς Πατέρας τῆς Ἑλληνορθοδόξου ζωῆς μας. Παλαιὸς καὶ νεωτέρος. Μόνον οὕτω πράττοντες, καὶ ζῶντες ἐντονώτατα τὸ πρόβλημα τοῦ προσήκοντος προσανατολισμοῦ μας, θὰ τὸ λύσωμεν. Καὶ θὰ δημιουργήσωμεν—τὸ πιστεύομεν ἀπολύτως— μίαν νέαν μωροβόλον Ἑλληνικὴν Ἀνοιξιν.

Ἄλλως, μακρὰν τῆς Ὁρθοδοξίας μας, θ' ἀποβῶμεν ἄπνοοι καὶ κοσμοδόουλοι καὶ λοιμοὶ καὶ φθόροι καὶ παράπληκτοι ζῶντες μίαν ὑποτυπῶδη οἰκοσπίτου ζωὴν. Καὶ σιτιζόμενοι ἀπὸ τὰ ψυχία τῆς τραπέζης τῶν ἄλλων. Ἄντι νὰ εἴμεθα ἡμεῖς οἱ τροφодόται καὶ οἱ αἰμοδόται τῆς Οἰκουμένης.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ξιαρχῶν παρὰ τὴν θέσιν Ντραούνα. Ὁ προσανατολισμὸς τῶν Ἐξωκκλησίων εἶναι αὐστηρῶς πρὸς ἀνατολάς. Αἱ κόγχαι τοῦ Ἱεροῦ Βήματος διαγράφονται πάντοτε ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τοῦ ναοῦ, ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς. Ἐσωτερικῶς τοῦλάχιστον αὐταὶ εἶναι πάντοτε τρεῖς, ἤτοι ἡ μεγάλη κόγχη τῆς Ἁγίας Τραπεζῆς καὶ αἱ ἐκατέρωθεν ταύτης δύο μικραὶ, ἡ τῆς Προθέσεως καὶ ἡ τοῦ Διακονικοῦ. Παρὰ τὴν τελευταίαν ὑπάρχει συνήθως τὸ «ἱερὸν χωνευτήριον», κτιστὸν δηλαδὴ πρὸς τὴν γῆν ἀνοιγμα, ὑπὸ τύπον ἱεροῦ νικητῆρος, πρὸς ταφήν ἐν αὐτῷ πάσης ἐν τῇ λατρεία καθαγιασμένης ὕλης.

Αἱ διαστάσεις τῶν Ἐξωκκλησίων κυμαίνονται μεταξύ τῶν 3X2 μ. καὶ τῶν 15X10 μ., ἢ καὶ περισσοτέρων ἀκόμη, ὡς συμβαίνει διὰ τὸν ναὸν τοῦ Προφήτου Ἡλίου παρὰ τὴν θέσιν Βακέττα. Τὸ Κωδωνοστάσιον εἶναι πάντοτε γραφικώτατον, μὲ διάφορον ἐκάστοτε θέσιν ἐπὶ τοῦ οἰκοδομήματος τοῦ ναοῦ, διάφορον σχῆμα καὶ μέγεθος. Ὁ συνηθέστερος τύπος κωδωνοστασίου εἶναι ὁ σχηματιζόμενος διὰ τεσσάρων λεπτῶν καὶ ἐξόχως καλλιτεχνικῶν ὀρθογωνίων, κτιστῶν ἢ μαρμαρίνων λαξευτῶν στύλων, ἐνουμένων πάντων διὰ διαμέσων καὶ ἀλλεπαλλήλων μικρῶν τόξων, ὥστε δι' αὐτῶν νὰ χωρίζεται τὸ ὅλον κωδωνοστάσιον εἰς δύο ἢ εἰς τρία συμμετρικὰ ὕψη, τὰ κοινῶς «φανάρια», ἄνω τῶν ὁποίων καταλήγει τὸ κωδωνοστάσιον εἰς ὄλως ἁρμονικὴν τετράπλευρον πυραμίδα, ἢ τοξοειδῆ θόλον, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν ὁποίων ὑψοῦται μαρμάρινος ἢ λίθινος ἢ καὶ ξύλινος σταυρός. Κῶδων ὑπάρχει κατὰ κανόνα εἰς τὰ μεγαλύτερα μόνον Ἐξωκκλήσια. Ἡ συνήθης θέσις τῶν κωδωνοστασίων εἶναι ἀντιστοίχως ἄνωθεν τῆς κυρίας εἰσόδου τοῦ ναοῦ. Τὸ μέγεθος τῶν κωδωνοστασίων παρουσιάζει κατὰ κανόνα ἀναλογίαν τινὰ πρὸς τὸ πλάτος καὶ τὸ ὕψος τοῦ ἀνοίγματος τῆς θύρας. Αἱ θύραι καὶ τὰ παράθυρα τῶν Ἐξωκκλησίων παρουσιάζουν τι τὸ σχεδὸν στερεότυπον ὡς πρὸς τὴν θέσιν αὐτῶν καὶ τὰς ἀναλογίας τῶν διαστάσεών των. Ὅπου ὑπάρχει μόνον μία θύρα, αὕτη ἀνοίγεται κατὰ κανόνα εἰς τὸ μέσον τοῦ μεσημβρινοῦ τοίχου, ἐκτός ἐὰν παρεχόμενη ὁδὸς ἢ ἄλλη ἐδαφικὴ δυσκολία ἄλλως ὀρίζουν. Ὅπου ὑπάρχουν δύο θύραι, ἢ μία ἀνοίγεται εἰς τὴν δυτικὴν καὶ ἡ ἄλλη εἰς τὴν μεσημβρινὴν πλευρὰν τοῦ ναοῦ. Τὰ παράθυρα εἶναι ἐν ἢ δύο καὶ ἀνοίγονται τὸ μὲν ἐν πάντοτε ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς τοῦ ναοῦ, ὀλίγον πρὸ τοῦ τέμπλου, χρησιμοποιουμένου τοῦ ἀνοίγματος αὐτοῦ ὡς ἀναλογίου τῶν ψαλτῶν, τὸ δὲ ἕτερον τοποθετεῖται ἐλευθέρως εἰς οἵανδήποτε ἄλλην θέσιν, ἀναλόγως τῶν διαστάσεων τοῦ ναοῦ.

Τὰ περισσότερα τῶν Ἐξωκκλησίων συνοδεύονται ἀρχιτεκτονικῶς ἀπὸ ἐν ἢ καὶ περισσότερα ὀρθογώνια προσκτίσματα, τὰς κοινῶς «κελλιά» ἢ «ὀντάδες». Ταῦτα ἀποτελοῦν ἐξαρτήματα τοῦ ναοῦ καὶ χρησιμεύουν ἀποκλειστικῶς εἰς ἐξυπηρέτησιν τῆς ἐν αὐτῷ ἀσκουμένης λατρευτικῆς ζωῆς. Ἐντὸς τῶν προσκτισμάτων τούτων φυλάσσονται συνεχῶς ἐπιπλα, σκεύη καὶ ἄλλα ἀντικείμενα, χρησιμοποιούμενα κατὰ τὰς πανηγύρεις εἰς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἑορταστῶν. Παραδείγματα Ἐξωκκλησίων μετὰ πολ-

λῶν τοιούτων προσκτισμάτων σημειοῦνται τὰ τῆς Ἁγίας Ἐλεούσης παρὰ τὸ Ἐξώμβουργον, τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου παρὰ τὰ Θυρίδια, τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς παρὰ τὴν θέσιν Ἅγιος Βασίλειος, τοῦ Σταυροῦ παρὰ τὴν Λιγναυτιάν, τῆς Παναγίας τῆς Βορεινωτίσεως κλπ. Ἐνίοτε τὰ προσκτίσματα ταῦτα χρησιμεύουν καὶ ὡς κελλία ἐνδιατήσεως πτωχῶν, ἢ καὶ μοναζόντων χριστιανῶν. Εἰς τὰ προσκτίσματα συγκαταλέγεται καὶ ὁ ἀπαραίτητος πάντοτε ἀυλόγυρος τοῦ ναοῦ. Οὗτος εἶναι σχεδὸν πάντοτε καλλιτεχνικώτατος μὲ κτιστὰ καθίσματα, τὰ κοινῶς πεζούλια, ὡς καὶ κτιστὰ τραπέζια, τὰ ὁποῖα εἶναι ἐνίοτε κατασκευασμένα ἐκ λευκοτάτου μαρμάρου. Ὁ ἀυλόγυρος εἶναι κτιστὸς καὶ πάντοτε ἀσπρισμένος. Οὗτος ἀναδεικνύει ἔτι περισσότερον τὸν ναόν, τὸν ὁποῖον καὶ διασφαλίζει ἀπὸ τῶν τετραπόδων.

β'. Διάκοσμος. Ἀπέριττος εἶναι ὡσαύτως καὶ ὁ ἐσωτερικὸς διάκοσμος τῶν Ἐξωκκλησίων. Οὗτος συνίσταται ἀπὸ ὀλίγας φορητὰς εἰκόνας, ἀπὸ μερικὰς τοιχογραφίας, ὡς καὶ ἀπὸ μίαν ἕως τέσσαρας κανδήλας. Αἱ εἰκόνες τῶν Ἐξωκκλησίων εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον ἔργα λαϊκῆς τέχνης αὐτοδιδάκτων Τηνίων ζωγράφων. Τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν τούτων εἶναι ἡ ἀπλότης τῆς παραστάσεως. Τὸ Ἱερὸν Βῆμα εἶναι πάντοτε ὑψηλότερον τοῦ κυρίως ναοῦ κατὰ μίαν βαθμίδα, χωρίζεται δὲ ἀπ' αὐτοῦ διὰ τοῦ Τέμπλου, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἀνοίγονται μία ἕως τρεῖς θύραι. Ἡ εἰκονογράφησις τοῦ Ἱεροῦ Βήματος εἶναι λίαν στερεότυπος. Εἰς τὴν Πρόθεσιν εἰκονίζεται ἡ Βάπτισις τοῦ Κυρίου ἢ ἡ παράστασις τῆς Θείας Μεταλήψεως ἢ εἰς ἀπλοῦς σταυρός. Εἰς τὴν κόγχην τῆς Ἁγίας Τραπεζῆς εἰκονίζεται ἡ «Πλαυτέρα τῶν Οὐρανῶν» καὶ εἰς τὴν κόγχην τοῦ «Διακονικοῦ» κατὰ προτίμησιν ὁ Εὐαγγελισμὸς ἢ ἡ Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου, ἢ εἰκονίζονται ἄλλα τινὲς εἰκόνες. Τὸ Τέμπλον εἶναι συνήθως λίαν ἀπλοῦν, φθάνει δὲ συχνάκις μέχρι τῆς στέγης, μετὰ τῆς ὁποίας καὶ ἐνοῦται εἰς τὸ μέσον διὰ ξυλίνου σταυροῦ. Αἱ ἐπὶ τοῦ Τέμπλου φερόμεναι εἰκόνες εἶναι κυρίως τέσσαρες, ἢτοι ἡ εἰκὼν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὡς διδασκάλου, ἢ εἰκὼν τῆς βρεφοκρατούσης Θεοτόκου, ἢ εἰκὼν τοῦ Προδρόμου καὶ ἡ εἰκὼν τοῦ τιμωμένου διὰ τοῦ Ἐξωκκλησίου Ἁγίου. Πρὸ τῆς τελευταίας ταύτης εἰκόνας κρέμαται ἀπαραιτήτως ἡ κανδήλα τοῦ Ἐξωκκλησίου. Εἰς τὴν βορείαν πλευρὰν τοῦ ναοῦ συνήθως ἀνοίγεται παραθυροειδῆς κόγχη, ἀντιστοίχως ἐναντι τοῦ ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς τοῦ ναοῦ ὑπάρχοντος παραθύρου, τοῦ ὁποῖου καὶ ἔχει τὰς διαστάσεις. Εἰς τὴν κόγχην ταύτην ζωγραφίζεται κατὰ κανόνα μεγαλόσωμος τοιχογραφία τοῦ τιμωμένου Ἁγίου.

Ἄπλοϊ κηροστάται, μικρὰ τράπεζα διὰ τὰς ἄρτοκλασίας, πῆλινα θυμιατήρια, καὶ εἴ τι ἄλλο, συμπληροῦν τὸν μετὰ χάριτος ἀπέριττον διάσκοσμον τοῦ Ἐξωκκλησίου. Ὑπολείμματα κηρίων, λιβάνι, ἔλαιον, ἄπτραι, τὰ κοινῶς φτιλία, σπύρτα καὶ κάρβουνα, πάντα ἐμφανῶς τοποθετημένα εὐρίσκονται εἰς τὴν διάθεσιν παντὸς προσκυνητοῦ πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς εὐλαβείας του. Εἰς τὸν ἐσωτερικὸν

διάκοσμον τοῦ ναοῦ ἀνήκει καὶ πᾶν ὅ,τι συνιστᾷ τὸν εὐτρεπισμὸν τῶν Ἐξωκκλησίων κατὰ τὰς τελετὰς καὶ τὰς πανηγύρεις τῶν. Ἄνθη παντός εἶδους, εὐγενῆ καὶ ἄγρια, πλεκόμενα εἰς καλλιτεχνικοὺς στεφάνους ἐναποτίθενται περὶ τῶν εἰκόνων, περὶ τῶν θυρῶν καὶ τῶν παραθύρων, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ κωδωνοστασίου καὶ τῶν τοίχων.

Ἄξιος ἰδιαιτέρας προσοχῆς τυγχάνει ὁ ἐξωτερικὸς διάκοσμος τῶν Ἐξωκκλησίων. Οὗτος διακρίνεται εἰς μόνιμον, ἀρχιτεκτονικὸν ἢ φυτικόν, καὶ εἰς τὸν ἐκάστοτε ἀνανεούμενον, ἰδίᾳ κατὰ τὰς ἐορτὰς καὶ πανηγύρεις. Τὸν μόνιμον διάκοσμον ἀπαρτίζουν ἐγχρωμοὶ παραστάσεις διὰ πλίνθων ἢ ἀσβέστου, ὡς καὶ ἐπιγραφαί, χαράγματα, κρῆναι, καθίσματα ἢ ὑπόστεγα, ἐνίοτε δὲ καὶ τάφοι μαρμάρিনি. Πρὸς τούτοις διάφορα δένδρα σκιάζουν τὸν αὐλόγυρον, προσδίδοντα ἰδιαιτέρον τόνον εἰς τὸν ἐσπερινὸν καὶ ἑωθινὸν αἶνον διὰ τοῦ θροῖσματος τῶν φύλλων τῶν καὶ διὰ τοῦ κελαδήματος τῶν ἐπ' αὐτῶν συγκεντρουμένων πτηνῶν. Παντοειδῆ ἄνθη προβάλλουν, ἰδίᾳ εἰς τὰ διάφορα ἄκρα τοῦ αὐλόγυρου. Τὰ συνηθέστερα τούτων εἶναι τὸ εὐγενὲς καὶ ἀειθαλὲς δενδρολίβανον, ἢ μυροβόλος λεβάντα, ἢ πικροδάφνη, ἢ μυρτιά, τὰ ἀπαλὰ γεράνια, καὶ πολλὰ ἄλλα. Διὰ πάντων τούτων τὰ Ἐξωκκλήσια τῆς Τήνου προσλαμβάνουν τὸ χρῶμα τοῦ «ἱεροῦ ἄλσους».

5. Τὰ ὀνόματα καὶ αἱ προσωνυμῖαι τῶν Ἐξωκκλησίων.

Στενωτάτη σχέσις διαπιστοῦται ὑπάρχουσα μεταξὺ τῶν ὀνομάτων τῶν κατοίκων τῆς Τήνου καὶ τῶν ὀνομάτων τῶν διὰ τῶν Ἐξωκκλησίων τιμωμένων Ἁγίων. Πολλοὶ δηλαδὴ Τήνιοι ὀφείλουν τὰ ὀνόματά των εἰς τὸ ὄνομα ἑνὸς Ἐξωκκλησίου. Δύσκολον εἶναι νὰ λεχθῆ, ἂν τὰ ὀνόματα τῶν Ἐξωκκλησίων ἐπηρέασαν ἀρχικῶς τὰ ὀνόματα τῶν κατοίκων ἢ ἂν ἀντιστρόφως τὰ ὀνόματα τῶν κατοίκων προσδίδωσαν τὰ ὀνόματα τῶν Ἐξωκκλησίων. Εὐκόλως δύναται νὰ διαπιστωθῆ ὑπάρχουσα μία ἀναλογία μεταξὺ τῶν συνηθεστέρων ὀνομάτων τῶν κατοίκων τῆς Νήσου καὶ τῶν ὀνομάτων τῶν Ἐξωκκλησίων αὐτῆς. Ἄξια σημειώσεως τυγχάνει ἡ ὑπαρξίς Ἐξωκκλησίων τιμωμένων ἐπ' ὀνόματι Ἁγίων, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα ἢ δὲν ὑπάρχουν μεταξὺ τῶν ὀνομάτων τῶν κατοίκων τῆς νήσου ἢ ὅλως σπανίζουν. Ὡς τοιαῦτα θὰ ἠδύναντο ν' ἀναφερθῶσι τὰ Ἐξωκκλήσια τῶν Ἁγίων Βλασίου, Μάμαντος, Νικήτα, Σώζοντος, Φανουρίου, Φωκᾶ, Λουκίας, Ξένης, καὶ εἴ τινας ἄλλου.

Τὰ πολυπληθέστερα τῶν Ἐξωκκλησίων τῆς Τήνου εἶναι ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεοτόκου, εἰδικώτερον δὲ εἰς ἀνάμνησιν τοῦ Γενεσίου, τῶν Εἰσοδίων, τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, τῆς Ὑπαπαντῆς καὶ τῆς Κοιμήσεως, ὡς καὶ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς (Παναγία ἢ Ἐλεούσα). Τὰ ὀνόματα τῶν κατοίκων, τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τὰς ἐορτὰς ταύτας εἶναι Εὐάγγελος, Εὐαγγελία, Παναγιώτης, Μαρία, Μαρούλα, Μαριέττα, Μαρτιῶ, Ζωή, Ζαμπέττα κ.λ.π. Τὴν δευτέραν θέσιν εἰς ἀριθμὸν κατέχουν τὰ Ἐξωκκλήσια τοῦ Ἁγίου

Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, καὶ δὴ τὰ εἰς ἀνάμνησιν τῆς Συνάξεως, τοῦ Γενεσίου καὶ τῆς Ἀποκεφαλίσσεως αὐτοῦ. Τὸ πολυἀριθμὸν τῶν Ἐξωκκλησίων τοῦ Προδρόμου δικαιολογεῖ καὶ τὴν μεταξὺ τῶν κατοίκων τῆς Νήσου συχνοτάτην ὑπαρξίν τοῦ ὀνόματος Ἰωάννης. Πολλὰ Ἐξωκκλήσια εἶναι ἀφιερωμένα εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Σωτῆρος, τὸν Τίμιον Σταυρόν, τὴν Ἁγίαν Τριάδα, εἰς τοὺς Ἁγίους Νικόλαον, Γεώργιον, Δημήτριον, Κωνσταντῖνον καὶ Ἐλένην, Ἀντώνιον, Ἀθανάσιον, Παντελεήμονα, Σπυρίδωνα, Στυλιανόν, Ἐλευθέριον, Χαράλαμπον, Μηνᾶν, Μόδεστον, Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον, τὸν Προφήτην Ἥλιον, τὸν Εὐαγγελιστὴν Μάρκον, τοὺς Ἁγίους Πάντας, τοὺς Δώδεκα Ἀποστόλους, τὸν Ἀπόστολον Πέτρον καὶ τοὺς Ἀποστόλους Ἀνδρέαν καὶ Θωμᾶν. Τὰ πρὸς τιμὴν τῶν Ἁγίων Γυναικῶν ὑπάρχοντα Ἐξωκκλήσια εἶναι λ.χ. τὰ τῆς Ἁγίας Ἄννης, τῆς Ἁγίας Κυριακῆς, τῆς Ἁγίας Μαρίνης, τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς, τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας, τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης, τῆς Ἁγίας Φωτεινῆς, τῆς Ἁγίας Ξένης καὶ τῆς Ἁγίας Λουκίας.

Ἀπὸ τῆς καθαρῆς θεολογικῆς ἐπόψεως προξενοῦν ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν τὰ ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἁγίας Τριάδος εὐάριθμα ναῖδρια τῆς Τήνου. Ταῦτα ἐκφράζουν τὴν βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην τῆς ψυχῆς τῶν Τηνίων πρὸς τὴν ἐν Τριάδι Θεότητα, ὑπὸ τὴν ἄγρυπνον παρακολούθησιν τῆς ὁποίας ἐτελεσιουργήθη ἢ ἐν Χριστῷ ἀπολύτρωσις τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Ἀνάλογος πρὸς τὴν εὐγνωμοσύνην ταύτην εἶναι καὶ ὁ μέγας ἀριθμὸς τῶν ὑπαρχουσῶν εἰς Τήνον εἰκόνων τῆς Ἁγίας Τριάδος, γεγονός ὅπερ δὲν συμβαίνει ἀλλαχοῦ. Ἄξια ἰδιαιτέρας προσοχῆς τυγχάνει ἐπίσης καὶ ἡ ἔλλειψις Ἐξωκκλησίων πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἑθνῶν Παύλου.

Ὡς πρὸς τὰς προσωνυμίας τῶν Ἐξωκκλησίων παρατηρεῖται ὅτι αὐταὶ συνίστανται κυρίως ἐκ διαφόρων τοπωνυμίων, ὡς π.χ. «Παναγία ἢ Βορεινιώτισσα», «Παναγία ἢ Μυρτιδιώτισσα», «Παναγία ἢ Θυριδιώτισσα», «Ἁγία Τριάδα ἢ Γύρλα», ὡς καὶ ἐξ ἄλλων προσωνυμιῶν ποικίλης φύσεως καὶ προελεύσεως. Τοιαῦτα λ.χ. εἶναι αἱ προσωνυμῖαι «Ἁγιος Ἰωάννης ὁ Τίναχτής», «Κόκκινες Ἐκκλησίαις», «Ἁγιος Ἰωάννης ὁ Ὀρφανός» κ.λ.π. Πολλοὶ πάλιν περιοχαὶ τῆς Νήσου ὀνομάζονται καὶ εἶναι γνωσταὶ μόνον διὰ τῶν Ἐξωκκλησίων, τῶν εὐρισκομένων εἰς αὐτάς. Τοιαῦτα λ.χ. περιοχαὶ εἶναι αἱ περιοχαὶ τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς, τῆς Ἁγίας Τριάδος, τοῦ Ἁγίου Στυλιανοῦ, τοῦ Σταυροῦ, τῆς Ἁγίας Κυριακῆς, τοῦ Ἁγίου Βασιλείου καὶ τοῦ Ἁγίου Σώστη.

6. Ἡλικία καὶ νομικὴ ὑπόστασις τῶν Ἐξωκκλησίων τῆς Τήνου.

Τὰ πλεῖστα τῶν Ἐξωκκλησίων ἐκτίσθησαν κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας καὶ πολὺ πρὸ τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν παλιγενεσίας. Διὰ τοῦτο καὶ πρέπει ταῦτα νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἐκφρασις τῆς ἐντόνου καὶ ἀδιαλείπτου προσευχῆς τῶν κτητόρων αὐτῶν πρὸς ἀπελευ-

ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

Επανερχομαι επί ενός θέματος πού και άλλοτε με έχει απασχολήσει. Πρόκειται περί τής Χριστιανικής Γραμματείας και τού ποσοστού, με τὸ ὅποιο ἡ πλουσιωτάτη αὐτὴ πνευματικὴ συγκομιδὴ, θὰ ἐκπροσωπηθῇ εἰς τὸ πρόγραμμα τῆς διδακτέας ὕλης τῆς μέσης παιδείας καὶ εἰς ἄλλας ὑπευθύνους πνευματικὰς ἐκδηλώσεις.

Ὁμιλοῦν γιὰ κλασσικὴ παιδεία, γιὰ ἀνθρωπιστικά γράμματα, καὶ οἱ ὀμιλοῦντες ἐντοπίζουν τὸ ἐνδιαφέρον των μόνον εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἀρχαιότητα. Ἄτοπος, ἄδικος, καὶ παιδευτικὰ ἐπιζημία ἡ περιοριστικὴ αὐτὴ τοποθέτησις. Ἄν διαβάσῃ κανεὶς μερικὰ σύγχρονα κείμενα ἔχει τὴν αἴσθησιν ὅτι ζῆ στὰ χρόνια τῆς Ἱταλικῆς Ἀναγεννήσεως καὶ ὅτι οἱ γράφοντες δὲν ἀπέχουν καὶ πολὺ ἀπὸ τὴν νοοτροπίαν ὅλης τῆς πλειάδος τῶν ἀρχαιοπλήκτων Ἱταλῶν ἐκείνων τῶν καιρῶν. Τί ἦτο εἰς τὴν οὐσίαν του καὶ πού ὠδήγησε τὸν κόσμον ὁ Ἱταλικὸς Οὐμανισμὸς εἶναι τόσον γνωστὸν καὶ ἐξόφθαλμον, ὥστε νὰ περιττεῦθῃ ἡ περιγράμμισις τοῦ πνευματικοῦ ἀδιεξόδου, εἰς τὸ ὅποιο περιήλθεν ὁ κόσμος χάρις εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς ἀναβιώσεως τῆς παγανιστικῆς ἐκδοχῆς τῆς ζωῆς. Κλιμακωτὴ ἐκθρόνισις τοῦ Θεοῦ καὶ ἀρχικῶς δειλή, ἀλλὰ κατόπιν θρασεῖα καὶ κυνικὴ ἀποθέωσις τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ διαφορὰ, πού ὑπάρχει μεταξὺ τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος ὅπως τὴν ἀνέδειξεν ὁ Χριστὸς καὶ τῆς ἀποθέωσεως τοῦ ἀνθρώπου ὅπως τὴν καθώρισεν ὁ Ἱταλικὸς Οὐμανισμὸς εἶναι ἡ ἴδια διαφορὰ, πού ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ ἀνθρώπου, πού ἔχει αὐτοπε-

ποίθησιν καὶ τοῦ ἄλλου, πού κατέχεται ἀπὸ τὸ πάθος τῆς ἀλαζονείας. Τὸ δένδρον τοῦ Χριστιανικοῦ Οὐμανισμοῦ ἔχει ὡς καρπὸν τὸν ἀνθρώπον με αὐτοπεποιθῆσιν καὶ τὴν προσωπικότητα ἐπηυξημένης εὐθύνης, καὶ τὸ δένδρον τοῦ Ἱταλικοῦ Οὐμανισμοῦ ἔχει ὡς ἄκαρπον ἄνθος τὴν ἀλαζονείαν. Ἡ αὐτοπεποιθήσις εἶναι ὑγεία. Ἡ ἀλαζονεία εἶναι ἀρρώστεια. Κλίμα ὑγείας ὁ Χριστιανικὸς ἀνθρωπισμὸς καὶ κλίμα νοσηρότητος ὁ Οὐμανισμὸς τῆς Ἱταλικῆς Ἀναγεννήσεως. Ἡ ἀπουσία λοιπὸν ἀπὸ τῆς Μέσης Παιδείας, ἡ ἢ μὴ ἐπαρκῆς συμμετοχὴ τῆς Χριστιανικῆς Γραμματείας εἰς τὸ πρόγραμμα τῆς εἶναι κατάλοιπον τῶν δρόμων, πού ἐχάραξεν ἡ Ἱταλικὴ Ἀναγέννησις καὶ πού συνειδητὰ, ἡ ἀσυναίσθητα ἀκολουθοῦν, ὡς ἐπιβληθεῖσαν πεπατημένην, οἱ ταγοὶ τῆς Παιδείας.

Διότι εἶναι κωμικὸν νὰ δίδεται θέσις εἰς τὸν Λυσίαν, ἓνα μέτριον ἀνάστημα τῆς ἀρχαιότητος καὶ νὰ μὴ καταλαμβάνῃ τοῦλάχιστον τριπλάσιον χωρὸν εἰς τὸ πρόγραμμα ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ὁ Μέγας Βασίλειος, ὁ Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνός, ἡ ὁ Γρηγόριος ὁ Νύσσης. Νὰ γνωρίζουν οἱ ἀπόφοιτοι τοῦ Γυμνασίου Λουκιανὸν καὶ νὰ μὴ γνωρίζουν ἓνα λόγον ἢ μίαν ἀπὸ τὰς θαυμαστάς ἐπιστολάς τοῦ Φωτίου. Νὰ γνωρίζουν μυθολογίαν εἰς ὑπερβάλλοντα βαθμὸν καὶ νὰ μὴ γνωρίζουν δέκα χαρακτηριστικούς βίους ἀπὸ τὸ θαυμαστὸν ἀγιολόγιον τῆς Ὁρθοδοξίας, βίους πού δὲν χαρακτηρίζουν μόνον τὴν ὑψηλὴν ὀρθόδοξον πνευματικότητα τῶν ἀγίων, ἀλλὰ καὶ ἔθνικα βιώματα ἀπιθανοῦ ἐξάρσεως. Δὲν εἶναι νοητὸν νὰ δίδεται τόση

θέρωσιν τοῦ γένους. Πολλὰ ἀνάγονται εἰς αὐτοὺς τοὺς παλιοχριστιανικοὺς χρόνους. Ὁ σημερινὸς περικαλλῆς Ναὸς τῆς Μεγαλόχαρης, ὡς καὶ ὁ ἱερὸς Ναὸς τῆς ἱερᾶς Μονῆς τῆς Καταπολιανῆς, παρὰ τὰ Ὑστέρνια, εἶναι ἐκτισμένοι ἐπὶ τῶν ἐρείπιων παλιοχριστιανικῶν ναυδριῶν. Ἐπακριβῶς εἶναι δύσκολον νὰ προσδιορισθῇ ἡ ἡλικία ἐνὸς ἐκάστου τῶν Ἐξωκκλησιῶν τούτων. Πολλὰ σχετικὰ στοιχεῖα θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ συγκεντρωθῶσι διὰ τῆς ἀναδιφίσεως τῶν συμβολαιογραφικῶν, τῶν κοινοτικῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἀρχείων τῆς Νήσου, ἰδίᾳ δὲ τῶν διπτύχων αὐτῶν τούτων τῶν Ἐξωκκλησιῶν, ὡς καὶ τῶν πολλῶν χρονολογικῶν σημειώσεων, τῶν κεχαραγμένων ὀπισθεν τῶν εἰκόνων τοῦ Τέμπλου ἢ ἀλλαχοῦ.

Ἀπὸ ἀπόψεως κυριότητος τὰ Ἐξωκκλήσια ταῦτα διακρίνονται εἰς ἰδιωτικά, ἐνοριακὰ ἢ κοινοτικά, εἰς μοναστηριακὰ καὶ εἰς ἀδέσποτα ἢ κόρφανά. Ἀρχικῶς πάντα ἦσαν ἰδιωτικά, σήμερον δὲ εἶναι τὰ περισσότερα ἐξ αὐτῶν. Εἰς τὰ χωρία τῆς Τήνου ἐκάστη σχεδὸν οἰκογένεια ἔχει τὸ ἰδικόν της Ἐξωκκλήσιον. Τὰ ἰδιωτικά Ἐξωκκλήσια ἀποτελοῦν ἰδιοκτησίαν μιᾶς οικογενείας καὶ μεταβιβάζονται κληρονομικῶς καὶ διὰ κανονικῶν κτητορικῶν τίτλων κυριότητος ἢ διὰ διαθήκης. Τὰ Ἐξωκκλήσια ταῦτα συνοδεύονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ λίαν προσοδοφόρα κτήματα, κατὰ τὴν συμβολαιογραφικὴν μεταβίβασιν τῶν ὁποίων, ἀπὸ τοῦ ἐνὸς κατόχου εἰς τὸν ἄλλον, ἀνα-

γράφονται λεπτομερῶς ἐκάστοτε ἅπασαι αἱ ὑποχρεώσεις, τὰ κοινῶς «βακούφια», τοῦ κληρονομοῦντος τὰ κτήματα ταῦτα. Εἶναι δὲ αἱ ὑποχρεώσεις αὗται ὑποχρεώσεις ἐναντι τοῦ Ἁγίου τοῦ Ἐξωκκλησίου, ἐναντι τοῦ κτήτορος καὶ τοῦ προκατόχου αὐτοῦ. Αἱ ὑποχρεώσεις αὗται συνίστανται συνήθως εἰς τὴν ἀνὰ πᾶν ἔτος τακτικὴν τέλεσιν ἀριθμοῦ τινος λειτουργιῶν μετὰ ἐιδικοῦ μνημοσύνου τῶν προκατόχων, εἰς τὴν τέλεσιν ἀρτοκλασιῶν, ἀγρυπνιῶν, καὶ εἰς τὸ τακτικὸν ἄναμμα τῶν κανδηλῶν τοῦ Ἐξωκκλησίου, ὡς καὶ εἰς τὴν παράθεσιν τραπέζης κατὰ τὰς πανηγύρεις αὐτοῦ ἢ τὴν διανομὴν ξηρᾶς τροφῆς εἰς πάντας τοὺς συνεορταστάς, τὰ κοινῶς λεγόμενα «πανερία». Τὰ μοναστηριακὰ καὶ τὰ ἐνοριακὰ Ἐξωκκλήσια εἶναι ὀλιγάριθμα. Καὶ ταῦτα προφανῶς ἦσαν κατ' ἀρχὰς ἰδιωτικά, περιήλθον δὲ μετὰ τὸν θάνατον καὶ τοῦ τελευταίου κατόχου των ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν καὶ τὴν πρόνοιαν τῆς πλησιεστέρας ἐνορίας ἢ τοῦ Μοναστηρίου. Ἐλάχιστα εἶναι ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα δὲν ἀνήκουσιν οὔτε εἰς ἰδιώτην, οὔτε εἰς ἐνορίαν τινά. Πλὴν ὅμως ταῦτα γίνονται τὸ ἀντικείμενον τῆς ἰδιαιτέρας στοργῆς καὶ τῆς εὐλαβοῦς φροντίδος πάντων. Διὰ τὴν λειτουργίαν καὶ τὴν συντήρησιν αὐτῶν οἱ κάτοικοι τῆς νήσου ἀμιλλῶνται μεταξὺ των.

(Συνεχίζεται)

ΜΑΡΚΟΣ ΣΙΩΤΗΣ

Καθηγητὴς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

ΕΙΣ ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΙΝ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΚΑΤΑΚΟΜΒΗΣ ΤΗΣ ΜΗΛΟΥ

Έχομεν εὐτυχῆσαι νὰ ἐπισκεφθῶμεν τὰς Ἱερὰς Κατακόμβας τῆς Ρώμης, τῆς Μάλτας καὶ τοῦ Sousse, τῆς ἀρχαίας Ἀδρόμου, ὅπου ἑκατοντάδες χιλιάδων μαρτύρων τῶν τριῶν πρώτων χριστιανικῶν αἰώνων ἔχουν ταφῆ καὶ τὰς ἐκ τῆς Ἱερᾶς αὐτῆς προσκυνήσεως ἐντυπώσεις καὶ τὰς συγκινήσεις ἡμῶν ἔχομεν περιγράψει εἰς τὸ ἐκλεκτὸν μηνιαῖον περιοδικὸν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν, τὴν **ΝΑΥΤΙΚΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**. Εἶμεθα τότε ἀρχιμανδρίτης τοῦ Β. Ναυτικοῦ καὶ ἄλλοτε μὲν ἐπιβαίνοντες τοῦ θρυλικοῦ «Ἀβέρωφ», ἄλλοτε τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ «Ἀρης» καὶ ἄλλων πολεμικῶν πλοίων ἐπισκεπτόμεθα συχνὰ τὰ διάφορα μέρη, καὶ τοὺς πολεμικοὺς λιμένας καὶ τὰ ἱστορικὰ μέρη τοῦ ἐξωτερικοῦ. Μὰς μένουσιν ἀλησμόνητοι αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι. Ἡύρισκομεν τότε ἀφορμὴν διδασκαλιῶν πρὸς τοὺς ναύτας, τοὺς ναυτικούς Δοκίμους καὶ τοὺς ναυτοπαιδας. Καὶ οὕτω προετοιμάζομεν αὐτοὺς διὰ τοὺς μετέπειτα ἱστορικοὺς ἀγῶνας, τοὺς ὁποίους τόσον λαμπρῶς καὶ ἀποτελεσματικῶς κατόπιν διεξήγαγον, ὀργώνοντες τὰς θαλάσσας καὶ τοὺς ὠκεανούς τῆς Ὑψηλίου.

Καὶ ἤδη, ἐπωφελήθεντες τῆς ἐν Ἀθήνας διαμονῆς ἡμῶν, ὡς Συνοδικοῦ Συνέδρου, ἀποφασίσαμεν τὸ Σάββατον 3ην Ἰουνίου, νὰ ἐπιχειρήσωμεν καὶ τὸ μέχρι Μήλου ταξίδιον, ἵνα καὶ τὴν ἱστορικὴν καὶ ἀρχαιοτάτην ταύτης κατακόμβην προσκυνήσωμεν καὶ προσευχηθῶμεν εἰς τὰ βῆθη αὐτῆς;

ἔκτασις γνώσεως διὰ τὰ πάθη τῶν Ἀτρειδῶν ἢ τῶν Λαβδακιδῶν, καὶ ν' ἀγνοοῦνται συστηματικῶς τὸ ἱερὸν πῦρ, τὸ συγκλονιστικὸν βίωμα, τὸ χαροποιὸν πένθος καὶ ἡ παιδευτικὴ σημασία τοῦ ἔργου, τῆς ζωῆς καὶ τοῦ μαρτυρικοῦ θανάτου τοῦ Αἰτωλοῦ Κοσμά.

Κανεῖς δὲν ὑποτιμᾷ τὴν σημασίαν τῆς μεταφρασμένης ἀπὸ ραδιοφώνου μεταδόσεως τῶν Διαλόγων τοῦ Πλάτωνος, ἀλλὰ ἡ εἰκὼν τοῦ πνευματικοῦ τοπίου θὰ ἦτο ὠλοκληρωμένη ἂν μετεδίδοντο πατερικὰ κείμενα, πού ἔχουν ἄμεσον σχέσιν μὲ τὰ προβλήματα τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου, ὅπως εἶναι τὸ πρόβλημα τοῦ γάμου. Αἱ περὶ γάμου ἰδέαι καὶ ὑποθήκαι τοῦ Χρυσοστόμου ἔχουν τόσῃν πραγματικότητά, ὅσῃν ἔχουν ἔξαρσιν πνευματικὴν καὶ εἶναι τόσον αἰωνίας ἀκτινοβολίας, ὥστε θὰ ἤμποροῦσε νὰ τὰς προσυπογράψῃ καὶ ἡ πλέον ἐξέχουσα πνευματικὴ κορυφὴ τοῦ αἰῶνος. Οἱ πρὸς τοὺς πενθοῦντας λόγοι τοῦ Μεγάλου Βασιλείου ἀποτελοῦν τὴν πλέον κλασσικὴν ἔκφρασιν ἐνὸς πνευματικοῦ ρεαλισμοῦ, τοῦ ὁποίου ἀνάλογον δεῖγμα μάταια θ' ἀναζητήσῃ ὁ μελετητὴς εἰς τὰ κείμενα οἰασδῆποτε ἄλλης γραμματείας. Οἱ λόγοι καὶ αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ Φωτίου, ὅπως καὶ τὰ κείμενα τῶν μεγάλων πατέρων, ἔχουν γλαφυρότητα ὕφους πού θὰ ἐζήλευεν οἰασδῆποτε κλασσικὸς στυλίστας, καὶ δὲν ἐννοῶν διατὶ σπαταλῶνται δυνάμεις διὰ τὴν σπουδὴν κειμένων ἀπιθάνων μικροτέρας σημασίας, ἀπὸ ἐκεῖνα πού τόσον πλούσια μᾶς προσφέρει ἡ Χριστιανικὴ Γραμματεία. Διὰ νὰ εἶμεθα λοιπὸν πρακτικοὶ τὸ συγκεκριμένον συμπέρασμα αὐτῶν τῶν παρατηρήσεων εἶναι ἓνα καὶ μόνον: Πρωτοβουλία τοῦ κ. ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας νὰ συγκροτηθῇ μία ἐπιτροπὴ ἀρμοδίων, ἢ ὁποία ἐντὸς τακτοῦ χρόνου νὰ προτείνῃ καὶ τὸ ποσοστὸν τῆς συμμετοχῆς εἰς τὰ προγράμματα κειμένων ἐκ τῆς Χριστιανικῆς Γραμματείας καὶ τὴν ἐπιλογὴν αὐτῶν τῶν κειμένων. Καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι οὐδαμῶθεν θὰ ὑπάρξῃ ἀντίρρησης.

ΚΩΣΤΗΣ ΜΠΑΣΤΙΑΣ

ἐνώπιον τῶν τάφων τῶν ὀκτὼ χιλιάδων μαρτύρων τῆς ἀγίας καὶ ἀμωμήτου Πίστεως ἡμῶν, τῶν τεθαμμένων ἐκεῖ.

Εἰς τὴν ἀπόλαυσιν ἡμῶν ταύτην οὐκ ὀλίγον συνετέλεσε καὶ ὁ φίλτατος πρωτοπρεσβύτερος Ἰωάννης Ράμφος, διευθυντὴς τοῦ Οἰκοτροφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, παλαιὸς φίλος καὶ γνώριμος ἡμῶν, καταγόμενος δὲ ἐκ Κυκλάδων καὶ δὴ ἐκ τῆς γειτονικῆς πρὸς τὴν Μῆλον νήσου, τῆς Κιμῶλου.

Τῆ 4 μ.μ. τοῦ Σαββάτου 3ης τοῦ τρέχοντος μηνὸς Ἰουνίου, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω φίλτατου πατρὸς Ἰωάννου Ράμφου, κατήλθομεν εἰς Πειραιᾶ καὶ ἐπεβίβασθημεν τοῦ διὰ Μήλον καὶ ἄλλας νήσους ἀναχωροῦντος ἀτμοπλοίου «IONION». Φυσᾷ εἷνας ἄγριος ἄνεμος καὶ συνταράσσει τὸν λιμένα καὶ σηκώνει τὴν σκόνην, πού καλύπτει σχεδὸν τὸν Πειραιᾶ, ὅστις καλὰ-καλὰ δὲν φαίνεται. Ὁ συνοδευὼν ἡμᾶς πατὴρ Ράμφος εἰς μίαν στιγμὴν ἐπιλέγει. «Σεβασμιώτατε! θὰ ἔχετε, ὡς φαίνεται, ἄερα καὶ θὰ κουνήθητε ἄρκετὰ κατὰ τὸ ταξεῖδι αὐτό». Ἐμειδιάσαμεν ὀλίγον καὶ παρατηροῦντες αὐτὸν καὶ τοὺς συμπαρισταμένους συμπλωτήρας, ἀπηντήσαμεν. «Ἡσῦχει, Πάτερ Ἰωάννη! Μαθητὸς εἶναι τὰ βουὰ ἀπὸ τὰ χιόνια καὶ τὰ ἀγιάγια τῶν θαλάσσων».

Σχετικαὶ συστάσεις καὶ γνωριμίαι εἰς τὴν γέφυραν τοῦ πλοίου. Ὁ πλοίαρχος καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ πλοίου εὐγενέστατοι καὶ περιποιητικοί. Ὁ δευτερος πλοίαρχος καὶ ὁ λοστρόμος τοῦ πλοίου καθὼς καὶ ὁ πρώτος θαλαμηπόλος, παλαιοὶ ναῦται εἰς τὸ Β. Ναυτικόν, μὲ ἀνεγνώρισαν καὶ ἔρχονται καὶ μὲ ἀγάπην καὶ σεβασμὸν φιλοῦν τὸ χερί μου καὶ μαζὺ ἀναμνησκόμεθα παλαιῶν ἡμερῶν. Ἄλλος συμπλωτὴρ μὲ ἄσπρα μαλλιά τώρα μὲ ἀναγνωρίζει καὶ ἔρχεται καὶ αὐτὸς μὲ γαράν καὶ μοῦ ἀρπάζει τὰ δυὸ χέρια καὶ τὰ ἀσπάζεται μὲ εὐλάβειαν. «Παπούλη πόσον χαίρω, πού ὕστερα ἀπὸ εἴκοσι χρόνια σὲ ἐπαναβλέπω. Εἶμιον καὶ ἐγὼ μέσα στὸν Ἀβέρωφ, ὅταν τὸν ἐπήραμεν καὶ ἐφύγαμεν διὰ τὴν Μέσην Ἀνατολήν, τὴν Μεγάλην Πέμπτην τὸ βράδυ 17 Ἀπριλίου 1941. Ἐγὼ ἦμιον τότε στὸ τιμόνι καὶ ἐπάνω στὴ γέφυρα ὁ Δαμηλάτης. Καὶ σεῖς παπούλη; Διαρκῶς ἐγυρίζετε μέσα στὸ καράβι ἀπὸ τὰ θερμοστάθια, στὶς μηχανάς, στὴν πλώρη καὶ στὴν πρύμνη καὶ παντοῦ ἐτρέχατε ἀκούραστος καὶ μᾶς ἐδίνατε θάρρος! Μὰ καὶ πῶς, παπούλη, θὰ λησμονήσωμε τὰ τέσσαρα χρόνια στὴν ἄγρια ξηνητεία, πού σεῖς πάντοτε μαζὺ μᾶς ἀτάραχος μᾶς ἀκολουθήσατε καὶ μᾶς ἐδίνατε τὸ θάρρος! Αἱ! Παπούλη δὲν σὲ λημονοῦμε ποτὲ! Χαίρω πού σὲ ἐπαναβλέπω. Εἶμαι ἀπὸ τὴν Σίφου. Εἶμαι ὁ Γεώργιος, πού τόσο ἀγαπούσατε καὶ ὅταν ἦμην εἰς τὸ τιμόνι ἐρχόσαστε καὶ μοῦ ἐκάνατε τὴν νύκτα συντροφία. Τώρα εἶμαι οἰκογενειάρχης. Ἐχω τέσσαρα παιδιά. Εἶμαι νοικοκύρης καλός. Δόξα νὰ ἔχῃ ὁ Θεὸς καὶ ὁ Ἅγιος Νικόλαος, πού μὲς ἐβοήθησε καὶ μᾶς προστάτευσεν». Καὶ πολλὰς φορὲς τὸ καλὸ αὐτὸ παιδί ἐσκυπτε καὶ μοῦ φιλοῦσε τὰ χέρια. Ἐμαζεύθηκε κόσμος τριγύρω καὶ παρηκολούθει τὴν θεακτικὴν αὐτὴ σκηνή. Δὲν ἠμπόρεσα νὰ κρατήσω τὸν ἑαυτὸν μου. Μὲ ἐπήρουν τὰ δάκρυα. Εἰσῆλθον εἰς τὴν καμπίνα μου καὶ ἀφήκα τὸν ἑαυτὸν μου καὶ ἐξέσπασεν εἰς λυγμούς καὶ δάκρυα! Ἄς τρέχουν! Παρηγοροῦν καὶ ἀνακουφίζουν!..

Τὴν 7ην μ.μ. ἐπλέομεν εἰς τὸ ὕψος τῶν Φλεβῶν. Ἐχεῖ ἄρκετὴ θάλασσα. Τὸ πλοῖον διαταχίζεται ἄρκετὰ καλὰ. Εἶμαι εἰς τὴν γέφυρα καὶ παρακολουθῶ. Οἱ πλείστοι τῶν συμπλωτήρων ἔχουν ἐξαφανισθῇ. Ἄλλα ἀναμνήσεις ἐδῶ τώρα! Ὑστερα ἀπὸ τὰ εἴκοσι χρόνια περνῶ πάλιν τὴν θάλασσαν αὐτή. Εἰς τὰς 17 Ἀπριλίου 1941 διερχόμεθα μὲ τὸν Ἀβέρωφ τὸ στενὸ αὐτό, τὸ γιομάτο ἀπὸ νάρκες καὶ κινδύνους. Μὰ ὁ ἅγιος Νικόλαος βοήθει καὶ δὲν παθαίνομε τίποτα. Εἶναι ζημερώματα τῆς ἀγίας καὶ Μεγάλης Παρασκευῆς. Διαδρομοῦμεν μεταξὺ Ὑδρας, Σπετσῶν, Ναυπλίου. Ταραχὴ εἰς τὸ πλήρωμα μήπως ματαιωθῇ ὁ πρὸς Κρήτην καὶ Ἀλεξάνδρειαν ἀπόπλους. Ἐπεμβαίνομεν καὶ πάλιν δίδομεν τὰς ἐξηγήσεις διατὶ ἡ προφυλακτικότης τοῦ ἀπόπλου πρὸς Κρήτην. Πείθομεν τὸ ἀγωνιοῦν πλήρωμα. Ψάλλομεν τὰς Ὠδὰς καὶ τὸν Ἑσπερινόν. Κάμομεν τὴν Ἀποκαθήλωσιν καὶ ἐτοιμάζομεν τὸν Ἐπιτάφιον. Τὸν στολίζομεν μὲ ὀλίγα ἀνθὰ καὶ μερικοὺς κλάδους ἀπὸ ἐλαίας, πού ἔχομεν παραλάβῃ ἀπὸ τὸν λόφον πρὸς τῆς Ἐλευσίνας, ὡς ἀνάμνησιν τῆς Πατρίδος ἡμῶν, ὅταν τραγικὰ αὐτῆς παιδιὰ ἀπεχωροῦμεν εἰς τὴν ξένην διὰ νὰ προετοιμασθῶμεν καὶ ἐπιστρέψωμεν ἐκδικηταὶ τῆς τιμῆς αὐτῆς ἀλλὰ

καὶ ἐλευθερωταί! Οἱ ναῦται παρακολουθοῦν, ἐνθαρρύνονται, παρηγοροῦνται καὶ στομοῦνται ἐν τῇ ἀποφάσει νὰ γυρίσουν καὶ νὰ σπᾶσουν τὶς σκληρῆς ἄλυσσίδες, μὲ τὶς ὁποῖες οἱ ἀδυσώπητοι ἐχθροὶ τὴν ἔχουν περιδέσει. Τὴν 4 μ.μ. τελοῦμεν τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Ἐπιταφίου καὶ τὴν 9 μ.μ. ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς ἱστορικῆς Μονεμβασίας τὸ πλοῖον ὀλοταχῶς πλέον ὁρμᾷ πρὸς τὴν Κρήτην καὶ τὴν Μέσην Ἀνατολήν πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ἱστορικῶν πεπρωμένων τῆς φυλῆς.

Ἄλλα αὐτὰ ὡς μία κινηματογραφικὴ ταινία γοργά-γοργά περνοῦν ἀπὸ τὸν νοῦ μου καὶ ρίγη συγκινήσεως προκαλοῦν.

Ἐχει σχεδὸν βασιλεύσει ὁ ἥλιος. Ἡ θάλασσα ἔχει κατευνασθῆ. Οἱ συμπλωτῆρες ξετρυπῶνουν ἀπὸ τὶς καμπίνες τους καὶ εἰς τὴν γέφυραν ἀρχίζει ἡ συνήθης συζήτησις καὶ αἱ γνώμαι καὶ αἱ ἱστορίαι καὶ εἰ τι ἄλλο τοῦ χρόνου καὶ τῆς μονοτονίας τοῦ ταξιδίου συντομευτικόν. Νυκτώνει. Ἡ θάλασσα εἶναι γεμάτη ἀπὸ φῶτα. Ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ Σουνίου φαίνονται φῶτα πολλά. Εἶναι πλοῖα τοῦ ἀναπλέουν πρὸς τὸν Πειραιᾶ. Ἄλλα μὲ μειωμένα φῶτα μαρτυροῦν μικρὰ πλοίαρια καταγνώμενα εἰς τὴν ἄλιαν ἢ καὶ αὐτὰ πλέοντα πρὸς τὸν Πειραιᾶ, τὴν Αἴγιαν, τὴν Σαλαμίνα!

Τὴν Κυριακὴν 4 Ἰουλίου λίαν πρωΐ ἀφίχθημεν εἰς τὴν ὠραίαν Κίμωλον. Ὀλόλευκα τὰ σπίτια προβάλλουν εἰς τὶς πλαγιὰς τοῦ Νησιοῦ. Παμμεγέθεις ναοὶ ὑψώνουν τοὺς τροῦλλους καὶ τὰ καμπαναριά αὐτῶν. Κόσμος πολὺς εἰς τὸν λιμένα ἀναμένει τοὺς ἰδικούς του. Ὡραία ἡμέρα. Οὐρανὸς καταγάλανος καὶ θάλασσα ἡρεμὴ καὶ γοητευτικὴ. Ἀπέναντι ἡ Μήλος δεικνύει τὰ μεταλλεῖα καὶ τὶς πρώτες ἀκτὲς αὐτῆς. Ἀμπέλια καὶ χωράφια ἤδη θερισμένα ἀπλώνονται εἰς τὶς πλαγιὰς αὐτῆς. Ἐδῶ καὶ ἐκεῖ φαίνονται μικροὶ κῆποι καὶ ἐγκαταστάσεις τῶν μεταλλωρῶν. Ἐν πλοῖον πλευρισμένον εἰς ἓν σημείον, φορτώνει μετάλλευμα. Πλέομεν μεταξύ Κιμώλου καὶ Μήλου. Παραπλέομεν τὸ ἀκρωτήριον καὶ εἰσερχόμεθα εἰς ἀπέραντον κόλπον, ὅστις διχοτομεῖ σχεδὸν τὴν Μήλον. Ἐπάνω εἰς ἓνα λόφον λευκάζει ἐκκλησιάκι, ἐνῶ σὰν φάρος ὁδηγεῖ τὰ πλοῖα πρὸς τὸ ἀσφαλῆ λιμένα. Ὑπέρκειται τῆς πόλεως Πλάκας, ἣτις εἶναι καὶ πρωτεύουσα τῆς Μήλου. Τὴν 7ην π.μ. τὸ πλοῖον πλευρίζει εἰς τὴν προβλήτα τοῦ λιμένος. Ἐξερχόμεθα. Κληρικὸς ἀπεσταλμένος ἐκ μέρους τοῦ Τοποτηρητοῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σύρου κ.λ.π. Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ. Γαβριήλ, ὁ ἱεροκέρυξ κ. Παντελεῆμων, ἀναμένει ἡμᾶς. Ἀνερχόμεθα εἰς τὴν Πλάκαν καὶ παρα-

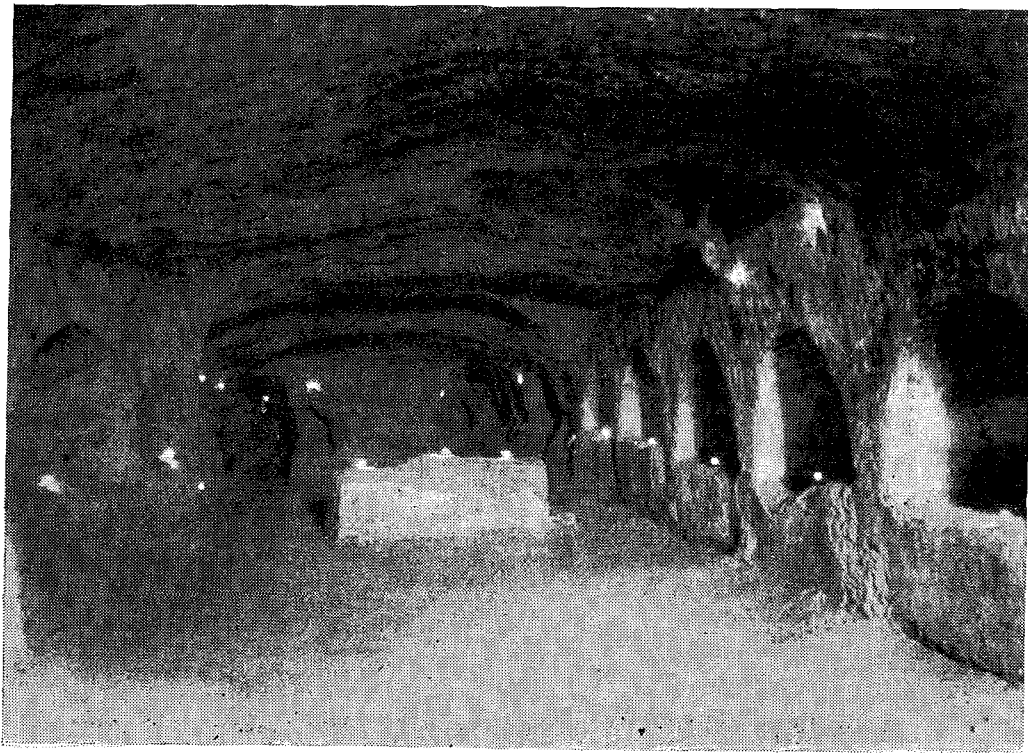
κολουθοῦμεν τὴν θείαν λειτουργίαν, ἣν μεγαλοπρεπῶς τελεῖ ὁ Σεβασμιώτατος ἅγιος Θήρας καὶ ἀκόμη τὸ ὠραιότατον κήρυγμα ποῦ ἐκφωνεῖ. Κόσμος εὐγενὴς καὶ καλός. Σπίτια ὀλοκάθαρα καὶ ὀλόασπρα. Δρόμοι καθαροὶ καὶ σχεδὸν ὄλοι μὲ ἀσβέστην στρωμένοι.

Εἰς τὰ βάθη τῆς κατακόμβης.

Ἐπὶ τοῦ Μακαριστοῦ Μητροπολίτου Σύρου κυροῦ Φιλαρέτου ἔχει ὀρισθῆ νὰ τελῆται δημοτελὴς πανηγυρις καὶ ἑορτὴ ἐν τῇ Κατακόμβῃ τὴν Κυριακὴν τῶν ἁγίων Πάντων. Σήμερον εἶναι ἡ Κυριακὴ τῶν ἁγίων Πάντων. Καὶ ἡμεῖς εὐτυχεῖς εἰμεθα ποῦ θὰ λάβωμεν μέρος εἰς τὴν Ἱερὰν ταύτην ἑορτήν. Τὴν 11ην π.μ. συνοδευόμενοι ὑπὸ τῶν αἰδεσιμωτάτων ἐφημεριῶν τῆς νήσου, τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν Σχολείων καὶ ὑπὸ πλήθους λαοῦ τῆς νήσου καὶ τῶν ἐκεῖ παραθεριζόντων ξένων κατήλθομεν εἰς τὴν κατακόμβην. Ἀπέχει τῆς Πλάκας περὶ πέντε ἢ ἕξι χιλιόμετρον καὶ εὑρίσκεται εἰς Β. Ἀνατολικὸν σκέλος τοῦ κόλπου τῆς Μήλου. Τριγύρω εἶναι ἑλαιῶνες καὶ ἀμπέλων καὶ τινες ἄγροί ἐσπαρμένοι μὲ κριθῆν, ἣτις ἔχει ἤδη θερισθῆ. Παιδάκια τρέχουν ἄνω καὶ κάτω εἰς τὸ πρανὲς καὶ σκορπίζουν τὴν χαρὰν. Εἶναι ἡ αἰωνία νεότης, ἡ ὁποία εἰς τὰς ἑορτὰς αὐτὰς δίδει τὸν τόνον τῆς χαρᾶς καὶ τῆς φαιδρότητος.

Περιδεῖς κατερχόμεθα τὴν κλίμακα, ἣτις ὁδηγεῖ εἰς τὸ Πρόστοον τῆς κατακόμβης καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὰς στοὰς αὐτῆς, ὅπου τὰ ἀρκουσόλια καὶ οἱ τάφοι. Ἡ κατακόμβη φωτίζεται ὑποβλητικώτατα διὰ μικρῶν λυχνῶν ὁμοιοτύπων πρὸς τοὺς ἀρχαίους, οἵτινες συνήθως ἐφώτιζον τοὺς τάφους εἰς ἀπάσας τὰς κατακόμβας. Τώρα ἀντὶ ἐλαίου μικροὶ ἠλεκτρικοὶ λαμπτήρες τοποθετημένοι εἰς τὸ ἄκρον τῶν λυχνῶν χύνουν τὸ μελιχρὸν αὐτῶν φῶς καὶ διαλύουν τὸ σκότος τὸ ψηλαφητόν, ὅπερ περιβάλλει τὸν ἱερὸν χώρον.

Εἰς τὸ Πρόστοον, ὅπως εἰς ὅλας τὰς κατακόμβας, εὑρίσκεται εἰς τὸ μέσον στρογγύλη Ἁγία Τράπεζα ἐπὶ τάφου μάρτυρος ἐπισκόπου ἢ πρεσβυτέρου ἢ ἐτέρου μάρτυρος, ὅστις τάφος ἐδῶ εἶναι ἀνοικτός. Ἐδῶ προσεφέρετο ἡ θεία θυσία ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου ἢ πρεσβυτέρου, τριγύρω ἱσταμένου τοῦ λαοῦ. Τὸ ἴδιον ἔχομεν παρατηροῦσι καὶ εἰς τὰς κατακόμβας τῆς Μάλτας καὶ τοῦ Suisse. Ἐπίσης τριγύρω εἰς τὰς παρειαὶς τοῦ βράχου διακεκαλυμμένου μὲ παχὺ κονίαμα παρατη-

Τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Κατακόμβης Μήλου φωτιζόμενον.

ΟΙ ΠΡΟΜΑΧΟΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΛΟΥ ΤΗΣ ΝΙΚΑΙΑΣ

Β'. Ο ΟΣΙΟΣ ΙΑΚΩΒΟΣ Ο ΝΙΣΙΒΕΩΣ Ο ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΣ, Ο ΕΠΟΝΟΜΑΖΟΜΕΝΟΣ ΣΟΦΟΣ

Μεταξύ τῶν πρώτων και ἀρίστων προμάχων τοῦ Συμβόλου τῆς Νικαίας, ἦτοι Ἀλεξάνδρου Ἀλεξανδρείας, Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας τοῦ Μεγάλου, Εὐσταθίου Ἀντιοχείας τοῦ Μεγάλου, Ἀλεξάνδρου Κωνσταντινουπόλεως και Παύλου Κωνσταντινουπόλεως, Μακαρίου Ἱεροσολύμων, Ὁσίου Κορδοῦνης, Λεοντίου Καισαρείας και Ἑρμογένους Καισαρείας, και Σπυριδωνος θαυματουργοῦ Ἐπισκόπου Τριμυθοῦντος Κύπρου, ἐπισημῶς ἀναφέρεται και ἰδιαίτερος τιμᾶται και ἐγκωμιάζεται και ὁ Ὁσιος Ἰάκωβος ὁ σοφός Ἐπίσκοπος Νισίβεως¹

1. Νίσιβις: Ἀρχαία πόλις τῆς Μεσοποταμίας, ἐπὶ τοῦ Μυθρονίου ποταμοῦ, πάλαι πρωτεύουσα τῆς Μυθρονίας τῶν Σελευκιδῶν, ὀριζομένη, πρὸς Ἀνατολάς ὑπὸ τῆς Περσαρμενίας, πρὸς Δυσμᾶς ὑπὸ τῆς Ἐδέσσης, τῆς Μελιτηνῆς και τῆς Καππαδοκικῆς Καισαρείας, πρὸς Βορρᾶν ὑπὸ τῆς Ἀμιδῆς και ὑψηλότερον τῆς Τραπεζοῦντος και πρὸς Νότον, ὑπὸ τοῦ Καλλινίκου και τοῦ ποταμοῦ Εὐφράτου. Ἐπὶ τῶν Μακεδόνων Σελευκιδῶν μετωνομάσθη Ἀντιόχεια Μυθρονική. Κατὰ τὸν β' και α' π.Χ. αἰῶνα διετέλεσε πρωτεύουσα τῶν βασιλέων τῆς Ἀρμενίας. Τῷ 165 μ.Χ. κατελήφθη ὀριστικῶς ὑπὸ τῶν Ρωμαίων, τῷ δὲ 363 μ.Χ. παρεχωρήθη ὑπ' αὐτῶν, εἰς τοὺς Πέρσας. Ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ Θεοδοσιανοῦ Κώδικος, ἕνωρις εἶχεν ὀρισθῆ ὡς σημαίνων τελωνειακὸς σταθμὸς τοῦ μεταξὺ Περ-

τῆς Μεσοποταμίας, ὁ θαυματουργός².

Ὁ Ὁσιος Ἰάκωβος ἐγεννήθη περὶ τὸ 275 μ.Χ. ἐν Νισίβει τῆς Μεσοποταμίας, Ἀντιοχείᾳ Μυθρονική, ὑπὸ τῶν Μακεδόνων Διαδόχων τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου, ἀποκλήθειση και κειμένη ἐπὶ τῶν ὀρίων τοῦ Ρωμαϊκοῦ και Περσικοῦ κράτους.

σίας και Βυζαντίου διεξαγομένου ἐμπορίου (ΠΙ, 10, 3) και ἀνέπτυξεν ἀκμάζουσαν, μέχρι και τοῦ Μεσαίωνα, βιομηχανίαν. Μετὰ τὸ κλεισιμὸν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Ἐδέσσης τῆς Συρίας, ὑπὸ τοῦ Ζήνωνος, ὡς Νεστοριανῆς, τῷ 489, αὐτὴ ἰδρύθη εἰς τὴν Νισίβιν περιελθοῦσαν, ἐν τῷ μεταξὺ, εἰς τοὺς Πέρσας, οἵτινες και ἠνόησαν τὸν Νεστοριανισμόν, ὡς ἐχθρὸν πρὸς τὸ Βυζάντιον!... Νῦν ἡ Νισίβις, διατελοῦσα εἰσέτι ἀνοῦσα πόλις, κεῖται εἰς τὰ σύνορα Τουρκίας και Μεσοποταμίας και καλεῖται Νισβιν ἢ Νισιμπίν.

2. Ἰάκωβος ὁ σοφός Ἐπίσκοπος Νισίβεως, εἰς μέτρα ὀσιότητος και ἰρετῆς ἀνελθὼν, και πρὶν ἔτι κληθῆ θεολόγος και δημόκλητος τῆς ἰδίας πατρίδος Νισίβεως Ἐπίσκοπος, ὡς ἀληθῆς ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ἀνεγνωρίζετο, πλήρης χάριτος και δυνάμεως Θεοῦ και σημειοφόρος και θαυματουργός, ἄτε ὀμολογητῆς ἂν τῆς καινίου τῶν δοκίμασιῶν τοῦ διωγμοῦ τοῦ Μαξιμίνου ἐξελθὼν. Τῆς ὀσιότητος δὲ και θαυματουργίας αὐτοῦ ἡ φήμη ἐξελοῦσα τῶν ὀρίων τῆς Μεσοποταμίας και Συρίας ἐξήχηται ἐν τε Μικρᾷ Ἀσίᾳ και Κωνσταντινουπόλει. Διὰ τοῦτο και αὐτὸς ὁ σεμνὸς και τὰ μέγιστα διακριτικὸς

ροῦνται ἴχνη τοιχογραφιῶν, τελείως ἤδη κατεστραμμένων ὑπὸ διαφόρων ξεσμιῶν και ἐπιγραφῶν και ὀνομάτων ἐσκαλισμένων ἐκεῖ ἐπάνω ὑπὸ βεβήλων ἐπισκεπτῶν ἢ ἄλλων βεβήλων, οἵτινες πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, ἀφυλάκτου οὔσης, τῆς κατακόμβης, ἀδαῶς και ἀφῶβως ἐκεῖ εἰσῆρχοντο.

Πρὸ τοῦ καθ' ὑπόθεσιν αὐτοῦ ἱεροῦ θυσιαστηρίου ἔστημεν οἱ δύο ἀρχιερεῖς περιβεβλημένοι ὀμοφῶριον και ἐπιτραχήλιον, οἱ ἱερεῖς φελώνιον και ἐπιτραχήλιον και ὁ Διάκονος τὴν στολὴν αὐτοῦ. Τριγύρω ἡμῶν, ὀπισθεν και ἔμπροσθεν τὰ Σχολεία, αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως, οἱ ἐπισκέπται και ὁ λαὸς ἐν ἄκρᾳ σιγῆ και εὐλαβείᾳ. Κατὰ πρῶτον ἐψάλαμεν τοὺς αἴνους, ποίημα τοῦ μοναχοῦ Γερασίμου τοῦ Μικραγιαννανίτου, τὴν δοξολογίαν και ἀνεπέψαμεν δεήσεις ὑπὲρ τῶν Χριστιανῶν, τῶν Βασιλέων και τῶν ἀρχόντων τῆς Πατρίδος ἡμῶν. Ἐπηκολούθησε ἐπιμνημόσυνος δεήσις—ἀνάρμοστος καθ' ἡμᾶς, διότι ὑπὲρ τῶν μαρτύρων τῆς πίστεως ἡμῶν δὲν ἐπιτρέπονται οὔτε μνημόσυνα, οὔτε ἐπιμνημόσυνοι δεήσεις, ἀλλὰ μόνον παρακλήσις και μεσιτεία αὐτῶν ὑπὲρ ἡμῶν τῶν χειμαζομένων—ὑπὲρ τῶν ἐνταῦθα κεκοιμημένων. Ὡμιλήσαμεν ἡμεῖς σχετικῶς και ἐπικαίρως. Ἀπήντησε λίαν καταλλήλως ὁ Σεβασμιώτατος Τοποτηρητῆς και ἀπήγγειλε λαμπρὸν ποίημα εἰς μαθητῆς. Ὅλα αὐτὰ θὰ δημοσιευθῶσιν λίαν προσεχῶς.

Εἶτα ὀδηγούμενοι ὑπὸ τοῦ φύλακος ἐπεσκέφθημεν ὀλας τὰς στοὰς τῆς κατακόμβης. Ὁ βράχος εἶναι κρυσταλλοπαγῆς (ψωρολίθις) και ὡς ἐκ τούτου εὐθριπτος. Οἱ τάφοι ἐπιμήκεις και ἀσκεπεῖς. Ὑπεράνω αὐτῶν ὑψοῦται καμάρα. Εἰς πολλὰς τοιαύτας καμάρας σῶζονται σημεῖα και σχέδια και ὀνόματα τῆς ἀρχαίας ἐποχῆς. Εἰς ὀλας σχεδὸν τὰς καμάρας ἢ βεβήλωσις εἶναι καταφανής. Ἐδῶ παρατηρεῖται ὅτι τάφοι εἶναι σκαλισμένοι και εἰς τὸ ἔδαφος ἀκόμη. Οἱ τάφοι αὐτοὶ εἶναι σκεπασμένοι με ὀραίας πλάκας και εἰς τὸ πᾶντα κινούνται. Χρειάζεται δὲ ἀρκετὴ προσοχή, ἵνα μὴ τις παραπατῶν πέση ἐντὸς τοῦ κάτωθι χαίνοντος τάφου. Ἀριστερὰ τῆς κυρίας ἐπιμήκουσ κατακόμβης διαοίγεται ἔτερα μικρότερα εἰς μήκος ἄλλ' εὐρυτέρα εἰς πλάτος. Αὐτὴ ὀνομάζεται «κατακόμβη τῶν πρεσβυτέρων». Εἶτε διότι ἐδῶ ἔθάπτοντο οἱ πρεσβύτεροι και οἱ ἐπίσκοποι, εἶτε διότι εἶναι ἡ ἀρχαιότερα. Πάντως ἡμεῖς παραδεχόμεθα τὸ πρῶτον. Ἐδῶ παρατηροῦνται κάτωθι μᾶς ἡμικυ-

κλικῆς στοᾶς πέντε παράλληλοι τάφοι. Ἴσως εἶναι τάφοι ἐπισκόπων ἢ πρεσβυτέρων.

Εἰς τὴν εἰσοδὸν τῆς κατακόμβης αὐτῆς τῶν πρεσβυτέρων μᾶς ἠνοίχθη τάφος λίαν ἐπιμήκης, εἰς τὸ βάθος τοῦ ὀποῦ λευκάζει τὸ κρανίον, οἱ βραχίονες και τὰ ὀστά τῶν ποδιῶν κάπνιστον μάρτυρος. Εἰς οὐδὲνα ἄλλον τάφον εἶδομεν ὀστά. Τὶς οἶδε διὰ ποῖον λόγον ἐξηφανίσθησαν. Ἡ βεβαίωσις τοῦ φύλακος, ὅτι μόλις ἀνοίχθουν οἱ τάφοι και τὰ ὀστά ἔλθουν εἰς συνάφειαν με τὸν ἀτμοσφαιρικὸν ἀέρα ἀμέσως διαλύονται, ἦκιστα συνετέλεσε νὰ μᾶς πείση περὶ τῆς ἀληθείας τοῦ γεγονότος. Ἡμεῖς και εἰς τὰς κατακόμβας τῆς Ρώμης, τοῦ Suisse και τῆς Μάλτας, εἰς τάφους ἀνεωγμένους ἔχομεν παρατηρηθεῖς λείψανα ὀστών. Πάντως τὸ πρᾶγμα τοῦτο δὲν μειώνει οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον τὸν σεβασμὸν και τὴν εὐλάβειαν ἡμῶν πρὸς τὴν ἱερὰν ταύτην κατακόμβην, τὴν μοναδικὴν ἐν τῇ πατρίδι ἡμῶν και μίαν τῶν ἀρχαιότερων ἐν τῷ κόσμῳ και ἦτις κατακόμβη μαρτυρεῖ πόσον πρωίμως διεδόθη και ἐπεκράτησεν ὁ Χριστιανισμὸς εἰς τὰς Κυκλάδας νήσους και ἀκόμη και εἰς αὐτὴν τὴν ἡπειρωτικὴν Ἑλλάδα. Ἐδῶ ἐπέρασεν και ἐκήρυξε και ἔπαθε και ἔγραψεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος. Ἐδῶ διήλθε και ἔμαρτύρησε ὁ Ἀπόστολος Ἀνδρέας. Ἐδῶ εἰς Θήβας ἔμαρτύρησεν ὁ Ἀπόστολος Λουκάς. Ἐδῶ «στοιχεῖον μεγάλον ἦλθεν και κεκοίμηται».

Τὴν μεσημβρίαν ἐγευματίσαμεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἐφημερίου τῆς Πλάκας, κατήλθομεν εἶτα εἰς τὸν λιμένα και εἰς καλὸν και εὐπρεπὲς ξενοδοχεῖον ἀνεπαύθημεν. Τῇ 5 μ.μ. ἀποχαιρετήσαντες τοὺς καλοὺς και φιλοξένους κατοίκους τῆς ὀραίας Μήλου και κατευοδούμενοι ὑπὸ πλήθους κόσμου και ἐν συνοδείᾳ τοῦ Σεβασμιωτάτου Τοποτηρητοῦ ἐπέβημεν τοῦ ἐκεῖ δημοκρεῦσαντος «Ἰονίου» και ἀνεχωρήσαμεν. Διήλθομεν πάλιν ἐκ Κιμῶλου, τῆς ὀραίας και γραφικῆς Σίφου, τῆς Σεριφου, τῆς Κύθνου, και τῇ 5 πρωῒνῃ τῆς Δευτέρας 5 Ἰουνίου κατεπλεύσαμεν εἰς Πειραιᾶ. Ὠραῖον ταξίδι. Συζητήσεις και καλὴ συντροφία με τοὺς καλοὺς και εὐγενεῖς συμπλωτῆρας. Ἐδῶ εἶχομεν τὴν εὐτυχίαν νὰ γνωρισθῶμεν και νὰ συνταξειδουώμεν μετὰ τοῦ Εἰσαγγελέως Πρωτοδικῶν Σύρου κ. Κόλλια και ἐνὸς λαμπροῦ πρωτοδίκου τοῦ ἰδίου Πρωτοδικείου, τοῦ ὀποῦ τοῦ ὀνομα μᾶς διαφεύγει αὐτὴν τὴν στιγμὴν.

† Ὁ Ἐδέσσης και Πέλλης ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

«Οτι ἦν διακεκριμένος καὶ ἐπίσημος τῆς ἐν Νικαία Α' ἁγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου παρατάξεως τῶν Ὀρθοδόξων Θεοφόρων Πατέρων καὶ ζηλωτῆς ὑπερασπιστῆς τῆς Ἁγίας Καθολικῆς Ἀποστολικῆς πίστεως ὁ σοφὸς καὶ ὀσιος Ἰάκωβος ὁ Νισίβεως Ἀρχιεπίσκοπος, ὁ θαυματουργός, τρανῶς διακηρύττουσιν ὅτε τὸν Εὐσέβιον Καισαρείας συνεχίσας καὶ ἐν τῇ ἀκριβείᾳ τῶν πηγῶν τοῦτον μιμούμενος καὶ ὅλως ἀμεροληπτῶς γράφων Θεοδώρητος ὁ Κύρου, λέγων ὅτι συνέδραμε μεταξύ τῶν πρώτων 318 θεοφόρων Πατέρων εἰς Νίκαιαν καὶ «Ἰάκωβος ὁ Νισίβεως ὀσιώτατος πρόεδρος ὁ ὁμολογητῆς καὶ θαυματουργός τῶν ὁρθῶν ὑπερμαχῆσων δογμάτων, οἷα τις ἀριστεύς καὶ πρόμαχος ἀπάσης φάλαγγος»³ καὶ ὁ ἐξοχος ἐκεῖνος τῆς Μασσαλίας Πρεσβύτερος Γεννάδιος († 496), ὁ τὸν ἱερὸν Δαλμάτην Ἱερώνυμον συνεχίσας καὶ συμπληρώσας, ἰδίᾳ διὰ τῶν περιφήμων καταλόγων «τῶν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν ἢ ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων», ὁ γνωστός διὰ τὴν ἀπάθειαν, τὴν ἀμεροληψίαν καὶ ἀντισημιτικὴν ἀκριβείαν καὶ φιλαλήθειαν, γράφων: «Jacobus presbyter, cognomento Sapiens, Nisibena nobilis Persarum modo civitatis episcopus, unus ex mimero sub Maximino persecutore confessorum, et quorum, qui in Nicaena synodo Arianam perversitatem homousii oppositione damnarunt»⁴.

Εἰς μέγιστον δὲ ὕψος ἐλάσας πάσης ἀνθρωπίνης γνώσεως καὶ ἐπιστήμης, ὥστε σοφὸς παρὰ πάντων νὰ

καὶ ἐρευνητικὸς Θεοδώρητος ὁ Κύρου, ὁ περὶ τὸ 423 πρὸς τὴν περιπύσω αὐτοῦ Ἐκκλησιαστικῆ Ἱστορία τὴν μυρίνοον Φιλόθεον συναξαζόμενος Ἱστοριαν, τάδε δύο τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Ἰακώβου τοῦ Ὁμολογητοῦ, διεσώσατο παράδοξα θαύματα:

α') Διερχόμενος ποτὲ ὁ Ὁσιος Ἰάκωβος πλησίον ἐρημικῆς πηγῆς εἶδε νεάνιδα γυμνάς πλουθούσας ἰσότηα καὶ ἄτακτα καὶ ἀναίδη ποιούσας σήματα, ἅτινα οὐδ' ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ τοῦ ὀσίου ἀνδρὸς ἐπαύσαντο, ἀλλ' ἀνασχόντως καὶ ἀπαθῶς προσβλέπουσαι αὐτῷ ἐπέτεινον τὰς ἀσχημίας καὶ τοὺς ἀσίμους γέλωτας. Λυπηθεὶς βαθέως καὶ ἀγανακτῆσας ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, ἐπὶ τῇ ἀνασχόντι καὶ πωρώσει τῶν νεανίδων ἐστέναξε καὶ ἔκλαυσε καὶ ἐζήτησε παρὰ Θεοῦ τὴν παραδειγματικὴν αὐτῶν παιδαγωγίαν. Καὶ εὐθέως ἢ μὲν πηγὴ ἐξηράνθη, αἱ δὲ καταμέλανοι τῶν νεανίδων κόμα παρακρῆμα ἐλευκάνθησαν. Καὶ τὴν μὲν πηγὴν, παρακρῆθεις ὑπὸ τῶν πέριξ χριστιανῶν, διὰ προσευχῆς, ἔκαμε ν' ἀναβλύσῃ καὶ πάλιν. Τὰς κόμας ὅμως τῶν ἀτακτησάντων νεανίδων ἀφήκε λευκάς, πρὸς ἰσόβιον σωφρονισμὸν καὶ ὑπόμνησιν τοῦ φόβου τοῦ Θεοῦ! (Κεφ. α').

β') Συντυχῶν ποτὲ ὁ Ὁσιος Ἰάκωβος κριτῆ Πέρση κρίσιν ἄδικον ποιοῦντι ἐλυπήθη πικρῶς ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ καὶ ἀγανακτῆσας ἐζήτησε σημεῖον παρὰ Θεοῦ, διὰ τοῦ δικαίου τὴν ἀποκατάστασιν. Παρευθὺς τότε παρακείμενος λίθος ἐνεπήδησε καὶ διελύθη ἐν τῷ ἀέρι εἰς μυρία τεμάχια. Τὸ παράδοξον σημεῖον ἰδὼν ὁ κριτῆς καὶ τὴν μεταμέλειαν αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ ἐκδηλώσας, ἀνεθεώρησε τὴν δίκην καὶ ἀντὶ τῆς προτέρας ἀδικου, δικαίαν ἐξήνεγκε τὴν ἀπόφασιν. Οὕτω δὲ διὰ τῆς ἐπὶ τὴν ψυχὸν καὶ ἀνάσθητον πέτραν θείας ὀργῆς ἐσωφρόνισε καὶ διώρθωσεν ὁ Ὁσιος τὸν ἐμψυχον καὶ λογικὸν ἄνθρωπον.

Πλὴν τούτων καὶ προφητικῶ χαρίσματι ἐκοσμεῖτο ὁ Ὁσιος κατὰ τὸν αὐτὸν Θεοδώρητον «...καὶ νεκρούς ἐνεστῆσε, καὶ ἐν τοῖς ζῶσι συνέταξε, καὶ ἄλλα μυρία εἰργάσατο θαύματα, ἃ περιττὸν ἡγοῦμαι τῆδε πάλιν ἐνθεῖναι τῆ συγγραφῆ, ἐν τῇ φιλοθέῳ ταῦτα διηγησόμενος Ἱστορίᾳ» (Ἐκκλ. Ἱστορ. βιβλ. α', κεφ. 7).

3. Θεοδώρητου, Φιλὸθ. Ἱστορ. I.

4. Gennad. De script. eccl. I.

ἀναγνωρίζεται καὶ ἐπονομάζεται καὶ ἐγκρατῆς γενόμενος τῶν θείων Γραφῶν καὶ τῶν ἱερῶν καὶ ψυχωφελεστάτων πατερικῶν συγγραμμάτων. προσεγέλασε τῷ παρόντι βίῳ καὶ τοῖς ματαίοις τοῦ κόσμου τερπνοῖς, καὶ τὸν ἀναφαίρετον ἐπιποθήσας ἵνα κερδήσῃ καὶ κτήσῃται θησαυρὸν τῆς ἀρετῆς καὶ ἀφθαρσίας καὶ τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν, πρὶν ἢ γινῶναι πονηρὸν καὶ πρὶν μολύνη τὸν καθαρὸν τοῦ Θεοῦ Βαπτίσματος χιτῶνα, ἀπῆλθεν εἰς τὰς ἐρήμους ὅπως, μόνος μόνῳ Θεῷ προσευχόμενος, τὸν καθαρὸν καὶ ἀγγελικὸν ἀσκήσῃ βίον τῆς παρθενίας, τὸν καθηγητὴν τῆς ἐρήμου μιμούμενος Ἀντώνιον τὸν μέγαν καὶ πρὸ ἐκείνου αὐτὸν τὸν Πρόδρομον καὶ Βαπτιστὴν τοῦ Κυρίου Προφήτην Ἰωάννην. Καὶ ὡς ἀετὸς μὲν ὑψιπέτης διέτριβεν εἰς τὰς ὑψηλοτάτας κορυφὰς τῶν ὄρεων, ἀνδρείως ὑπομένων τοῦ θέρους τοὺς καύσωνας καὶ τοῦ χειμῶνος τὰ ψύχη, ἁγρίαις βοτάναις μόναις τρεφόμενος καὶ ἐνδύμασιν εὐτελεσι τὸ σαρκίον περικαλύπτων. Ὡς ἔλαφος δὲ διψαλέα ἐνέκυπτεν εἰς τὰς καθαρωτάτας πηγὰς τῶν ὑδάτων τῆς ἀδιαλείπτου μελέτης καὶ προσευχῆς καὶ θεωρίας, εἰς τρόπον ὥστε τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον ὄλον νεκρώσας καὶ τῷ ὑπὲρ ἡμῶν σταυρωθέντι, καὶ ταφέντι Χριστῷ συσταυρώσας καὶ συνθάψας τὴν μακαρίαν ἀπέλαβεν ἀναγέννησιν τε καὶ ἀνακαινίσιν καὶ υἰοθεσίαν, ἧς γνώρισμα καὶ ἀρραβῶν καὶ σφραγῖς ἢ χάρις ἦν τῆς διακρίσεως καὶ προφητείας καὶ τῶν σημείων καὶ θαυμάτων, ἅτινα ἀφθόμως, διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ τοῖς προσερχομένοις πιστοῖς ἐπεδαφιλεύοντο. Ὡς παράγων σημαίνων καὶ στυλὸς μέγας τῆς νεοιδρύτου πίστεως καὶ Ἐκκλησίας τῶν ὀρίων Συρίας καὶ Περσίας συλληθεις κατὰ τὸν σκληρότατον, ὑπὸ τοῦ Μαξιμίνου κινήθοντα, διωγμὸν (308-313), ἐν πάσαις ταῖς βασάνοις ἐνεκαρτέρησε καὶ ὡς ἅγιος ὁμολογητῆς τῆς πίστεως διέλαμψε. Διὸ καὶ ὡς σοφὸς καὶ ὀσιος, θαυματουργός καὶ ὁμολογητῆς, ὡς θεοκλητος καὶ δημόκλητος ἀνυψώθη, περὶ τὸ 318, εἰς τὸν μεταξύ χηρεύσαντα τῆς γενετήρας αὐτοῦ Νισίβεως ἐπισκοπιῶν θρόνον. Φρονῶν δ' ὅτι ὁ Ἐπίσκοπος εἶδει νὰ διακρινῆται, ὁποῖος ἐστίν, ἐκ τῶν ἀρετῶν καὶ ἔργων αὐτοῦ καὶ οὐχὶ ἐκ τῆς ἐξωτερικῆς κοσμικῆς φαντασίας, ὑπελαμβάνετο παρὰ τῶν τὸ πρῶτον αὐτὸν θεωρούντων ὡς τις ἀσκητῆς ἢ ἀναχωρητῆς ἢ Ἱερεὺς τις ἀπλοῦς! Ταχέως δ' ὅμως ἐπληροφοροῦντο οἱ πάντες περὶ τοῦ ἐξόχου ἀξιώματος καὶ τῆς ἀξίας καὶ τιμῆς αὐτοῦ, ὧν παρὰ πᾶσι καὶ πανταχοῦ, ὅπου ἐνεφανίζετο, ἀπῆλθε καὶ ἐκ τῶν ἐπαίνων καὶ τῆς φήμης αὐτοῦ ἅτινα ἐφέροντο εἰς τὰ στόματα πάντων. Ὡς ἐπίσκοπος «τῆς ἀποστολικῆς χάριτος τὰς ἀκτίνας ἠφίει» γράφει χαρακτηριστικῶς Θεοδώρητος ὁ σοφὸς καὶ δραστήριος ἐπίσκοπος Κύρου⁵. Ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐδίδασκε τὸ ποίμνιον, ἐρμηνεύων εἰς αὐτὸ γραπτῶς τε καὶ προφορικῶς τὰς Θείας Γραφὰς καὶ ἀναπτύσσων: «Περὶ πίστεως, κατὰ πασῶν τῶν αἰρέσεων», «Περὶ ἀγάπης καθόλου», «Περὶ νηστείας», «Περὶ προσευχῆς», «Περὶ ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον ἰδίαν», «Περὶ ἀναστάσεως καὶ περὶ τῆς μετὰ θάνατον ζωῆς», «Περὶ ταπεινωσύνης», «Περὶ ὑπομονῆς», «Περὶ μετανοίας», Περὶ ἐξελείψεως», «Περὶ παρθενίας», «Περὶ

5. Θεοδώρητου, Ἐκκλ. Ἱστορ. II, 30.

αίσθήσεως ψυχῆς», «Περὶ τῆς εὐλογημένης ραγῶς τῆς παρὰ τῷ προφήτῃ Ἡσαΐα», «Περὶ Χριστοῦ, ὅτι υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ ὁμοούσιος τῷ Πατρὶ», «Περὶ ἀγνεύσεως», «Κατὰ ἐθνικῶν», «Περὶ κατασκευῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου», Περὶ τοῦ βίου τῶν ἐθνικῶν». «Περὶ τοῦ βασιλείου τῶν Περσῶν», καὶ «Περὶ τοῦ διωγμοῦ τῶν Χριστιανῶν»⁶. Ἐγραψε δὲ πρὸς τούτους ὁ σοφὸς καὶ ὁσιος Ἐπίσκοπος Ἰάκωβος «Χρονικὸν» πλήρες πίστεως, ἐπὶ μόνου τοῦ κύρους τῶν Θεῶν Γραφῶν στηριζόμενον, δι' οὗ ἐφίμου τὰ στόματα τῶν ἀλαζονικῶς τολμώντων νὰ ἀποφαίνωνται περὶ τῆς ἐλευσεως τοῦ Ἀντιχρίστου ἢ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀπίστων καὶ αἰρετικῶν χιλιαστῶν! Μὴ παραμελῶν δὲ τὸ παράπαν, καὶ τὴν ὄλην ἐσωτερικὴν εὐρυθμίαν καὶ εὐκοσμίαν ἐκκλησιαστικὴν ζωὴν καὶ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν μητρικὴν τῶν πασχόντων καὶ στερουμένων καὶ χηρῶν καὶ ὀρφανῶν πρόνοιαν, ἐζήλου νὰ διοργανοῖ καὶ ἱεραποστολάς πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ὁμοῦ Περσίας, πρὸς ἐκχριστιάνισιν μὲν τῶν πυρολατρῶν καὶ εἰδωλολατρῶν Περσῶν, ἐνίσχυσιν δὲ τῶν ἀγρίως διωκομένων ἀδελφῶν χριστιανῶν. Τοιούτοις καὶ τηλικούτοις ἐξωπλισμένους χαρίσμασιν ὁ Ἐπίσκοπος Νισίβεως Ἰάκωβος, ὁσιότητος, ἀσκήσεως, θαυματουργίας, ὁμολογίας ἐμπράκτου τῆς πίστεως, πρὸς δὲ καὶ δεινῆς καὶ ἀπαραμίλλου σοφίας καὶ δοκίμου ποιμαντορικῆς καὶ Θεολογικῆς Ἐπιστήμης, συνέδραμε καὶ συνηγήθη τῷ 325 ἐν τῇ ἐν Νικαίᾳ Ἁγίᾳ πρώτῃ Οἰκουμενικῇ Συνόδῳ, μετὰ τῶν Ἀθανασίων καὶ Εὐσταθίων καὶ Σπυριδίωνων ἐξέθηκε, καὶ ὑπερήσπισε τοῦ Θεοῦ Λόγου Χριστοῦ, τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν, τὸ τῷ Ἀνάρχῳ ὁμοούσιον Πατρὶ καὶ συναΐδιον, δριμύτατα δὲ ἐστηλίτευσε καὶ εἰς τέλος κατεδίκησε τὴν ἀντίθεον Ἀρειανικὴν πλάνην καὶ αἵρεσιν.

II. Ἄλλ' ὁ σοφὸς καὶ ἀγιώτατος Ἱεράρχης καὶ Ἐπίσκοπος Ἰάκωβος, πρὸς τῇ θερμότητι Πίστει καὶ τῇ ἀκριβεστάτῃ καὶ ζηλωτῇ εὐσεβείᾳ καὶ διὰ παραδειγματικῆς, καὶ παρομιώδους ἐκοσμεῖτο φιλαπατρίας, κατ' ἐξοχὴν ἐλληνικῆς ἀρετῆς, ἦν πάντοτε μὲν ἐπέδειξε, ἰδίᾳ ὅμως, κατὰ τὴν ἐξῆς ἀπέδειξε περίστασιν. Ἐν περίπτῳ ἔτος μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πατρὸς τῆς πρώτης Ἁγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου, τὰ τῶν Ρωμαίων κρατοῦντος τοῦ υἱοῦ ἐκείνου Κωνσταντίου, Σαπῶρ ὁ Β' χριστιανομάχος βασιλεὺς τῶν Περσῶν ἐπολιόρησε τὴν Νισίβιν, ὑποκειμένην τῇ Κων)πόλει. Πλὴν πᾶσαι αἱ τοῦ Σαπῶρ μηχαναὶ καὶ ἐλεπόλεις ἀπέβαινον μάταιαι καὶ ἀνίσχυροι, πρὸ τῶν θερμῶν προσευχῶν, ἅς ὁ τῆς πόλεως ποιμενάρχης Ἰάκωβος περιτρέχων τὰς ἐπάλλξεις ἀνεπεμπεν εἰς τὸν Κύριον. Ἀλλὰ καὶ ὅτε ὁ βασιλεὺς, ἀναχαιτίσας τὸ ρεῦμα τοῦ διατέμνοντος τὴν πόλιν εἰς τὸ μέσον ποταμοῦ Μυγδονίου καὶ περισκάψας ἐκἀτέρωθεν τάφρους, ἀφῆκεν ἔπειτα ἐναντίον τοῦ τείχους τῆς πόλεως ὡς τινα μηχανήν, καὶ τὸ τεῖχος κατέπεσε καὶ ἐμελλεν οὕτω ὁ Σαπῶρ, διὰ τῶν ἐρεπιπίων νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν Νισίβιν, μετὰ παντὸς τοῦ στρατοῦ, ὁ θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἰάκωβος, δεηθεὶς πάλιν τοῦ Κυρίου, ἐνεψύχωσε τοὺς στρατιώτας καὶ τοὺς λοιποὺς κατοίκους, οἵτινες ἐν μᾶ νυκτὶ ἀνφοδόμησαν

τὸν καταπεσόντα περίβολον, καὶ οὕτως ἐματαίωσαν τὴν ὑπὸ τοῦ Σαπῶρ προεσχεδιασμένην τῶν χριστιανῶν πανωλεθρίαν. Τελευταῖον παρακληθεὶς ὁ θαυμάσιος Ἰάκωβος, ὑπὸ τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ ὀσιωτάτου Ἐφραίμ τοῦ Σύρου, τοῦ ἀρίστου τῶν Ἀσκητικῶν καὶ ὕμνων συγγραφέως, ἀνῆλθεν ἐπὶ τινος πύργου τῶν τειχῶν, ὡς ἄλλος Μωϋσῆς, ὁ θεσπέσιος, καὶ τὰς χεῖρας ἐκτείνας πρὸς τὸν Οὐρανόν, ἐπὶ τὸ μύριον πλήθος τῶν πολιορκούντων Περσῶν ἄλλης μὲν ἀρῆς οὐκ ἀφῆκε τὰ βέλη «σκνίπας δὲ αὐτοῖς ἐζήτησεν ἐπιτεμφθῆναι καὶ κῶνωπας, ὥστε καὶ διὰ τῶν μικρῶν ζωφίων τοῦ φύσει ἐπαρκοῦντος ἐπιγῶναι τὴν δύναμιν. Εἶπετο δὲ τῇ εὐχῇ τῶν σκνιπῶν καὶ τῶν κωνώπων τὰ νέφη καὶ τῶν μὲν ἐλεφάντων τὰς προτομίας, αὐλοειδεῖς πεφυκυίας, ἐπλήρου· τῶν δὲ ἵππων καὶ τῶν ἄλλων κτηνῶν, τὰ τε ὄπα καὶ τὰς ρίνας· οἱ δὲ φέρειν οὐ δύναμενοι τῶν ζωφίων τὴν προσβολὴν, τοὺς τε κραυγῆς ἀπέρρηξαν, καὶ τοὺς ἐποχομένους κατήνεγκαν, καὶ τὴν τάξιν συνέχεον, τότε στρατόπεδον καταλιπόντες, ἔφυγον κατὰ κράτος. Οὕτως ὁ τρισάθλιος βασιλεὺς, τῇ μικρᾷ καὶ φιλανθρώπῳ παιδείᾳ τοῦ τῶν εὐσεβόντων προμηθουμένου Θεοῦ μεμαθηκὼς τὴν ἰσχύν, ἀνέζευξεν ἐκεῖθεν, αἰσχύνην, οὐ νίκην ἐκ τῆς πολιορκίας δρεψάμενος». Ἡ εὐχὴ τοῦ ἁγίου Ἐπισκόπου εἰσηκούσθη παραχρῆμα. Καὶ ὡς διηγήθη ἀνωτέρω ὁ ἐκκλησιαστικὸς ἱστορικὸς Θεοδώρητος⁷ ἔχων συμματυροῦντας τὸν τε Φιλοστόργιον⁸ καὶ τὸν Σαζομενόν⁹, οἱ ἐλέφαντες καὶ οἱ ἵπποι, καὶ τὰ λοιπὰ τῶν Περσῶν κτήνη, μὴ δυνάμενα νὰ ὑποφέρωσι τῶν ἐνσκηπνάντων νεφῶν τῶν σκνιπῶν καὶ κωνώπων τὰ ἐπίμονα κεντήματα διετάραξαν τὴν τάξιν καὶ ἀποτινάξαντα τοὺς ἀναβάτας, ἐτράπησαν εἰς φυγὴν. Οὕτω δὲ ὁ Σαπῶρ, ἀποτυχὼν κατὰ πάντα, ἕνεκα τῶν προσευχῶν τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ Ἰακώβου, ἠναγκάσθη νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰ ἴδια κατασχυμμένος, ἕνα ἐντεῖνῃ τοὺς κατὰ τῶν ἐν Περσίδι χριστιανῶν διωγμούς.

Ἐκοιμήθη δ' ὁ μακάριος Ἰάκωβος πιθανὸν τὸ 361, εἰς βαθὺν καταντήσας γῆρας, χωρὶς τὸ παράπαν νὰ γηράσῃ καὶ ὁ θεῖος ζῆλος αὐτοῦ, διατηρηθεὶς μέχρι τέλους ζωηρὸς καὶ ἀκμαῖος καὶ πρὶν ἤδη τὴν θλιβεράν τῆς πατρίδος αὐτοῦ Νισίβεως ὀριστικὴν εἰς τοὺς Πέρσας ὑπὸ τοῦ Ἰωβιανοῦ, ἐν ἔτει 363 ἐκχώρησιν καὶ σύμπαντος τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ τὸν ἐκπατρισμόν. Ὁ Αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖος ἐνθυμούμενος, ἀφ' ἐνὸς τοῦ ἀοιδίμου Πατρὸς αὐτοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου τὴν πρὸς τὸν Ὁμολογητὴν Ἐπίσκοπον Νισίβεως Ἰάκωβον, τὸν ὄσιον καὶ θαυματουργόν, ἐκτίμησιν καὶ συμπάθειαν, καὶ ἀφ' ἑτέρου θέλων νὰ συνδέσῃ τὴν ἐπικαιροτάτην Νισίβιν ὀριστικῶς μετὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὡς κραταῖον ὀρμητήριον κατὰ τῶν Περσῶν, εὐρεθεὶς φαίνεται κατὰ τὴν κοίμησιν τοῦ Ὀσιωτάτου Ἰακώβου, ἐν τῇ περιοχῇ ἐκείνῃ, διέταξε καὶ ἐτάφη ὁ θαυματουργὸς Ἱεράρχης, μετὰ βασιλικῶν τιμῶν ἐγγὺς τῶν τειχῶν, ὡς φύλαξ καὶ πολιούχος τῆς γενετήρας αὐτοῦ Νισίβεως καὶ ὡς θαυμαστός σύνδεσμος αὐτῆς μετὰ τῆς Νέας Ρώμης. Ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Ὀ-

7. Θεοδώρητ. Ἐκκλ. Ἱστορ. II, 30.

8. Φιλοστοργ. Ἐκκλ. Ἱστορ. III, 23.

9. Σαζομεν. Ἐκκλ. Ἱστορ. V, 3.

6. Gennad. Ἐνθ. ἀνωτ.

σίου Ἱεράρχου Ἰακώβου ἀνηγέρθη ἀμέσως Ναός, ὅστις ἀπετέλεσεν οὐ μόνον κέντρον εὐλαβείας καὶ θαυμάτων τοῦ καὶ ζῶντος ἔτι σημειοφόρου καὶ θαυματουργοῦ ἀνδρός, ἀλλὰ προσέτι κέντρον τῆς ἐθνικῆς καὶ πολιτιστικῆς ζωῆς. Ἡ πρὸς τὸ λείψανον καὶ τὴν θαυματουργὸν ιδιότητα αὐτοῦ πίστις καὶ εὐλάβεια τῶν κατοίκων τῆς Νισίβεως, συνδέουσα αὐτοὺς στερεῶς πρὸς τὴν χριστιανικὴν πίστιν, ἠρέθιζεν, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Σωζομενὸς¹⁰ Ἰουλιανὸν τὸν Παραβάτην Αὐτοκράτορα, ὅστις διαβαίνων ἐκεῖθεν πλησίον, ἠπείλει τοὺς Νισιβηνοὺς, ὅτι οὔτε βοήθειαν θὰ ἔδιδεν αὐτοῖς, οὔτε πρεσβείαν τινὰ αὐτῶν ἤθελε δεχθῆ, οὔτε ἐπισκεφθῆ τὴν πόλιν αὐτῶν, ἐὰν μὴ πρότερον ἐμάνθανεν, ὅτι καταλιπόντες τὸν χριστιανισμὸν καὶ τὴν εὐλάβειαν τοῦ Ὁσίου Ἰακώβου, ἐπέστρεψαν πάλιν εἰς τὴν Ὀρθόδοξο καὶ εὐλαβίαν τῶν εἰδώλων. Ὁ Ἐξαμότης αὐτοκράτωρ Ἰουλιανὸς ἀπέθνησκε, μετ' ὀλίγον, χωρὶς νὰ κατορθώσῃ νὰ ἐκριζώσῃ, ἐκ τῶν καρδιῶν τῶν πνευματικῶν τέκνων τοῦ Ὁσίου Ἰακώβου, τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν. Πλὴν, παραδοθείσης φεῦ, ὑπὸ τοῦ Ἰωβιανοῦ τῷ 363 τῆς Νισίβεως, εἰς τοὺς Πέρσας, πάντες σχεδὸν οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἐξεπατρίσθησαν, φέροντες, ἀντὶ πάσης ἄλλης περιουσίας μετ' ἑαυτῶν τοῦ Ὁσίου Ἰακώβου τοῦ Ὁμολογητοῦ καὶ Θαυματουργοῦ προμάχου τῆς Ὀρθοδοξίας τὸ σεπτὸν καὶ θαυματουργὸν Λείψανον! Τοιοῦτοι καὶ τηλικούτοι θεῖοι ἄνδρες ἦσαν οἱ τὸ ἀνώματον σύμβολον τῆς σωζούσης ἡμᾶς Ὀρθοδόξου πίστεως συνταξάμενοι, καὶ τὴν ἀληθινὴν πίστιν, τῆς πλάνης διαχωρίσαντες καὶ ὡς τὸν μέγιστον ἡμῖν θησαυρὸν παραδόντες. Τοῦ Ὁσίου Ἰακώβου ἡ μνήμη, πλὴν τῆς κοινῆς ἐορτίου ἡμέρας τῶν 318 Θεοφῶρων Πατέρων, τῆς πρὸ τῆς Ἁγίας Πεντηκοστῆς Κυριακῆς, ἀγεται ἰδιαίτερος καὶ τὴν 13ην Ἰανουαρίου, κατ' ἔτος. Τόσον οἱ πρόμαχοι τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ συναγωνισταὶ τῆς εὐσεβείας Πατέρες, ὅσον καὶ οἱ διαρρέυσαντες αἰῶνες ἀνεγνώρισαν τὸν Ὁσίου Ἱεράρχην, μὲ τὰ τρία αὐτοῦ χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα: Σοφὸν Ὁμολογητὴν καί, ἐκ παραλλήλου πρὸς τὸν Ἅγιον Σπυρίδωνα Τριμυθούνην, θαυματουργόν!

Ἀρχμ. ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ Πτ.Θ.Φ.
Διευθυντῆς τῆς Θρησκευτ. Ὑπηρε. Γ.Ε.Α.

10. Σωζομεν. Ἐνθ. Ἄνωτ.

ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΕΡΑΝΟΥ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΟΥ ΤΑΦΟΥ

Πρὸς

τὴν Ἁγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἐν τ α ῦ θ α.

Προαγόμεθα ἵνα υποβάλωμεν εὐλαβῶς τῇ Ἁγίᾳ καὶ Ἱερᾷ Συνόδῳ τὴν ἡμετέραν Ἐκθεσιν ἐπὶ τοῦ διενεργηθέντος τὴν 30ὴν Ἰανουαρίου 1961 Πανελληνίου Ἐράνου ὑπὲρ τοῦ Παναγίου Τάφου, ἵνα λάβῃ γνώσιν καὶ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἡ Ἀγιοτάτη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀνταποκρονομένη εἰς ἔκκληστον τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. κ. Βενεδίκτου ἀπεφάσισεν, ὅπως διενεργηθῆ κατ' ἅπασαν τὴν Χώραν ὑπὲρ τῶν πνευματικῶν καὶ ὀλικῶν ἀναγκῶν τοῦ Ἱεροῦ Κοινοῦ τοῦ Παναγίου Τάφου. Ἐξ Ἀποφάσεως δὲ τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου συνεκροτήθη πενταμελής Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ ἀποτελεσθεῖσα ἐκ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν, Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Γεωργίου, Δημητριάδος κ. Δαμασκηνοῦ, Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Κυπριανοῦ, ἐκ τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Θαυμακοῦ κ. Χρυσοστόμου, καὶ τοῦ πανοσιολογιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Φρονιμεντίου Νασίου, Γραμματέως τῆς Ἀγιοτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἥτις, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 1122/18.11.1960 Ἐγκυκλίου Αὐτῆς πρὸς τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καθώρισε τὸν τρόπον τῆς διεξαγωγῆς τοῦ Ἐράνου ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις αὐτῶν, ὁρίσασα ἅμα τὴν 30ὴν Ἰανουαρίου 1961 ὡς ἡμέραν διεξαγωγῆς τοῦ Πανελληνίου Ἐράνου ὑπὲρ τοῦ Παναγίου Τάφου.

Ὅτι, ἡ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὁρισθεῖσα Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἐράνου, εἰς ἧς τὰς συσκέψεις, παρακληθεὶς, ἐλάμβανε μέρος καὶ ὁ ἐν Ἑλλάδι Ἐξαρχος τοῦ Παναγίου Τάφου Ἱερώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Τυβεριάδος κ. Ἀνατόλιος, καὶ ὁ Μέγας Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἀγιοτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, πανοσιολογιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Θεόκλητος Ἀβραντινῆς, ἔλαβε παρὰ τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πλήρη ἐξουσιοδότησιν, ἵνα προβῆ εἰς πᾶσαν ἐνέργειαν προκειμένου νὰ πραγματοποιηθῆ ἡ διεξαγωγὴ τοῦ Ἐράνου κατ' ἅπασαν τὴν Χώραν κατὰ τὴν προσδιορισθεῖσαν ἡμέραν, μετὰ δὲ τῶν ἄλλων Αὐτῆς ἐνεργειῶν, ἀπεφάσισεν ὅπως ὁ ὑπὲρ τοῦ Παναγίου Τάφου Ἐράνος ἐπεκταθῆ εἰς Κρήτην καὶ Δωδεκάνησον, καὶ νὰ παρακληθῆ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. κ. Θεόκλητος, ὅπως διὰ Γράμματος Αὐτοῦ, πρὸς τὴν Α.Θ. Παναγιώτητα τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ. κ. Ἀθηναγόραν ζητήσῃ τὴν ἔγκρισιν καὶ τὴν κανονικὴν ἀδειαν Αὐτοῦ, προκειμένου ἵνα ὁ Ἐράνος ἐπεκταθῆ εἰς τὴν Ἱ. Μητρόπολιν Κρήτης καὶ τῆς Ἱ. Ἐπισκοπῆς τῆς Μεγαλονήσου καὶ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δωδεκανήσου ἀνηκούσας εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Σεβαστοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Ἐκ παραλλήλου ἡ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἐράνου, κατόπιν ἐιδιῶν συσκέψεων ἀπεφάσισε τὴν ἔγκρισιν ἐκτόπισιν τῶν κοπιῶν τοῦ Ἐράνου ὡς καὶ τοῦ ἀναγκαίου ἰσχυροῦ ὀλλοῦ, λαβοῦσα ὑπὸ τύπον δανείου, τῇ μεσολαβήσει τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. κ. Θεοκλήτου, τὸ ποσὸν τῶν ἑκατῶν χιλιάδων (100.000.-) δραχμῶν ἐκ τοῦ Ο.Δ.Ε.Π. διὰ τὴν κινήσιν τῶν μηχανισμῶν τοῦ ἔδου Ἐράνου καὶ διὰ τὴν ἀνταποκροτῆ εἰς τὰ ἀπαραίτητα ἔξοδα αὐτοῦ. Ἐν συνεχείᾳ, κατόπιν μειοδοτικῆς δημοπρασίας, ἡ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐράνου, ἀνέθεσε τὴν ἐργασίαν τῆς ἐκτυπώσεως τοῦ ἐντύπου ὀλλοῦ τοῦ Ἐράνου εἰς τὸ Τυπογραφεῖον τοῦ, καὶ ἐξ ἄλλων ἐργασιῶν τῆς Ἐκκλησίας, γνωστοῦ κ. Χαράλ. Συνοδικοῦ (ὁδὸς Λέκκα, ἀριθμ. 7.) ἐκτυπώσασα κοπιῶνα τοῦ Ἐράνου ὑπὲρ τοῦ Παναγίου Τάφου τῶν 2, τῶν 5 καὶ τῶν 10 δραχμῶν, φέροντα ἐν μικρογραφίᾳ τὸ Ἱερὸν Κοινοῦ, συνολικῆς δὲ ἀξίας δραχμ. δέκα καὶ τριῶν ἑκατομμυρίων, (13.000.000), δαπανήσασα συνολικῶς τὸ ποσὸν τῶν 85.000 χιλιάδων περίπου δραχμῶν, ὡς τὰ δικαιολογητικὰ ἐξόδων τοῦ ἔδου Ἐράνου. Ἡ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐράνου ἐξετίμησεν ὡσαύτως, πρὸς τοιχοκόλλησιν, εἰς πολλὰς χιλιάδας μεγάλων καλλιτεχνικῶν διαφημισμῶν τοῦ Ἐράνου εἰκονίζουσας ἐν μεγεθυθείσει

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΑΜΟΥ ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ

ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΦΟΡΑ

ΤΟΜΟΙ 1—4

ΑΘΗΝΑΙ 1960

Πωλοῦνται εἰς τὰ Βιβλιοπωλεῖα

καὶ εἰς τὰ γραφεῖά μας,

ἀποστέλλονται δὲ καὶ ταχυδρομικῶς,

ἐλεύθερα ταχυδρομικῶν τελῶν.

*Ἐκαστος τόμος τιμᾶται δρχ. 50.

τὸν Πανάγιον Τάφον καὶ φέρουσαν τὰς λέξεις «Ἐπισχύσατε τὸν Πανελλήνιον Ἑράνον ὑπὲρ τοῦ Παναγίου Τάφου, 30 Ἰανουαρίου 1961».

Τὸ ἐκτυπωθὲν ὄλικόν τοῦ Ἑράνου συσκευασθὲν καταλλήλως ὑπὸ εἰδικοῦ συνεργείου, ἐν τῇ Ἱερᾷ Ἀρχιεπισκοπῇ Ἀθηνῶν ἐργασθέντος, ἀπεστάλη πρὸς τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὴν Κρήτην, καὶ τὴν Δωδεκάνησον, πρὸ τῶν Ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων, ἵνα οἱ Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι ἔχουσιν εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῶν τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον πρὸς ὀργάνωσιν τοῦ Ἑράνου ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις αὐτῶν, βάσει τῶν ἐν τῇ μνημονευθείσῃ ὑπ' ἀριθ. 1122/1960 Ἐγκυκλίῳ τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀναγραφόμενον λεπτομερῶς ὁδηγῶν. Μετὰ τοῦ ἀποσταλέντος ἐντύπου ὄλικοῦ τοῦ Ἑράνου συναπέστειλεν ἡ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ ἐν ἐκάστη Μητροπόλει καὶ ἱκανὸν ἀριθμὸν τῆς πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν Ἐγκυκλίου Αὐτῆς ὑπὲρ τοῦ Ἑράνου (Ἐγκ. 1122/60), ἵνα αὐτὴ ἀναγνωσθῇ εἰς τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς τῆς Ἐπικρατείας πρὸ τῆς διενεργείας τοῦ Ἑράνου.

Ἐξ ἄλλου ἐν τῇ Ἱερᾷ Ἀρχιεπισκοπῇ Ἀθηνῶν κληθέντες οἱ Ἐφημέριοι τῶν Ἱ. Ναῶν ἔλαβον ἀμοδιῶς λεπτομερεῖς ὁδηγίας ἀφορώσας εἰς τὴν διαφώτισιν τοῦ χριστοπανύμου πληρώματος καὶ εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ διενέργειαν τοῦ Ἑράνου κατὰ τὴν 30ὴν Ἰανουαρίου 1961, ἐκδοθείσης πρὸς τοῦτο εἰδικῆς Ἐγκυκλίου τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Ὡσαύτως ἀπεστάλη εἰς τοὺς Ἱ. Ναοὺς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ ἀνεγνώσθη ἢ ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 1112/1960 Ἐγκυκλίῳ τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου «πρὸς τὰ εὐσεβῆ τέκνα τῆς Ἐκκλησίας» καὶ ἐδημοσιεῦθη αὐτὴ εἰς τὸν Τύπον. Παράλληλως ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Θεόκλητος κατὰ τὰς παραμονάς τῆς διενεργείας τοῦ Ἑράνου, ἀπηύθυνεν ἀπὸ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ Ἀθηνῶν ἐμπνευσμένην ἔκκλησιν πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν, καλῶν αὐτὸν ὅπως προθύμως συνδράμῃ τὸ ἔργον τοῦ Ἑράνου καὶ βοηθήσῃ τὸ Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων εἰς τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ. Ἐπίσης ἀπὸ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ Ἀθηνῶν μετεδόθησαν διάφορα συνήματα, κατάλληλα τῇ περιστάσει, δι' ὧν ἐτονίζετο ἡ ὑψίστη σημασία τοῦ Πανελληνίου Ἑράνου ὑπὲρ τοῦ Παναγίου Τάφου καὶ δι' ὧν ἐκαλοῦντο οἱ Ἕλληνες ὅπως βοηθήσασιν τὴν Σιονίτιδα Ἐκκλησίαν.

Ἡ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἑράνου ἔκρινεν ὅπως ἐκ τῶν ἐκτυπωθέντων κομπονίων τοῦ Ἑράνου (τῶν 2,5 καὶ 10 δρχ.) ἀποστείλῃ εἰς ἐκάστην Ἱερὰν Μητρόπολιν, εἰς χρέεσιν αὐτῆς, καὶ ἐπὶ ἀποδόσει λογαριασμοῦ κατὰ τὴν πρὸς Αὐτὴν Λογοδοσίαν τῶν Σεβασμιωτάτων Ἱεραρχῶν κομπόνα δρχαμῶν:

- 1) Εἰς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν, κομπόνα δρχαμῶν 2.000.000.
- 2) Εἰς Ἱ. Μητρόπολιν Αἰτωλ/μανίας κομπόνα δρχ. 400.000.
- 3) Εἰς Ἱ. Μητρόπολιν Ἀλεξ/πόλεως, » » 50.000.
- 4) Εἰς Ἱ. Μητρόπολιν Ἀργολίδος, » » 50.000.
- 5) Εἰς Ἱ. Μητρόπολιν Ἀργῆς, » » 15.000.
- 6) Εἰς Ἱ. Μητρόπολιν Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος, κομπόνα δρχαμῶν 300.000.
- 7) Εἰς Ἱ. Μητρ. Βεργοῖας καὶ Ναούσης, κομπόνα δρχαμῶν 60.000.
- 8) Εἰς Ἱ. Μητρόπολιν Γόρτυνος — Μεγαλοπόλεως, κομπόνα δρχαμῶν 25.000.
- 9) Εἰς Ἱερὰν Μητρόπολιν Γρεβενῶν, κομπόνα δρχαμῶν 13.000.
- 10) Εἰς Ἱ. Μητρ. Γυθείου καὶ Οἰτύλου, κομπόνα δρχαμῶν 10.000.
- 11) Εἰς Ἱ. Μητρόπολιν Δημητριάδος, κομπόνα δρχαμῶν 300.000.
- 12) Εἰς Ἱ. Μητρόπολιν Λιδυμοτείχου, κομπόνα δρχαμῶν 35.000.
- 13) Εἰς Ἱερὰν Μητρόπολιν Λαρίδας, κομπόνα δρχαμ. 60.000.
- 14) Εἰς Ἱ. Μητρόπολιν Λαυρεντινῶν, κομπόνα δρχαμ. 15.000.
- 15) Εἰς Ἱ. Μητρ. Ἐδέσσης καὶ Ἡέλλης, κομπόνα δρχ. 70.000.
- 16) Εἰς Ἱ. Μητρόπολιν Ἐλασσῶνος, κομπόνα δρχαμ. 15.000.
- 17) Εἰς Ἱ. Μητρόπολιν Ἐλευθερουπόλεως, κομπόνα δρχ. 15.000.
- 18) Εἰς Ἱ. Μητρόπολιν Ζακύνθου, κομπόνα δρχαμ. 20.000.
- 91) Εἰς Ἱερὰν Μητρόπολιν Ἡλείας, κομπόνα δρχαμ. 150.000.
- 20) Εἰς Ἱ. Μητρόπολιν Θεσσαλιώτιδος, κομπόνα δρχαμ. 75.000.
- 21) Εἰς Ἱ. Μητρόπολιν Θεσσαλονίκης, κομπόνα δρχαμ. 750.000.
- 22) Εἰς Ἱ. Μητρ. Θηβῶν καὶ Λεβαδείας, κομπόνα δρχαμ. 70.000.
- 23) Εἰς Ἱ. Μητρόπολιν Θήρας, κομπόνα δρχαμ. 7.000.
- 24) Εἰς Ἱ. Μητροπ. Ἱερισσοῦ, Ἀγίου Ὁρους, κομπόνα δρχαμ. 10.000.
- 25) Εἰς Ἱ. Μητρόπολιν Ἰωαννίνων, κομπόνα δρχαμ. 250.000.
- 26) Εἰς Ἱ. Μητρ. Καλαβρύτων—Αἰγιαλείας, κομπόνα δρχαμ. 75.000.
- 27) Εἰς Ἱ. Μητρόπολιν Καρυστίας καὶ Σκύρου, κομπόνα δρχαμ. 20.000.
- 28) Εἰς Ἱ. Μητρόπολιν Κασσανδρείας, κομπόνα δρχαμ. 15.000.
- 29) Εἰς Ἱ. Μητρόπολιν Καστορίας, κομπόνα δρχαμῶν 50.000.
- 30) Εἰς Ἱ. Μητρόπολιν Κερκύρας καὶ Παξῶν, κομπόνα δρχαμ. 50.000.
- 31) Εἰς Ἱ. Μητρόπολιν Κεφαλληνίας, κομπόνα δρχαμ. 30.000.
- 32) Εἰς Ἱερὰν Μητρόπολιν Κίτρους, κομπόνα δρχαμ. 60.000.
- 33) Εἰς Ἱ. Μητρόπολιν Κορινθίας, κομπόνα δρχαμ. 250.000.
- 34) Εἰς Ἱ. Μητρόπολιν Κυθήρων, κομπόνα δρχαμ. 5.000.
- 35) Εἰς Ἱ. Μητρ. Λαρίσης καὶ Πλαταμῶνος, κομπόνα δρχαμ. 400.000.
- 36) Εἰς Ἱ. Μητρ. Λευκάδος καὶ Ἰθάκης, κομπόνα δρχαμ. 40.000.
- 37) Εἰς Ἱερὰν Μητρόπολιν Λήμνου, κομπόνα δρχαμ. 15.000.
- 38) Εἰς Ἱ. Μητρ. Μαντινείας καὶ Κυνουρίας, κομπόνα δρχαμ. 170.000.
- 39) Εἰς Ἱ. Μητρόπολιν Μαρωλείας, κομπόνα δρχαμ. κομπόνα δρχαμ. 50.000.
- 40) Εἰς Ἱ. Μητρόπολιν Μεσσηρίας, κομπόνα δρχαμ. 400.000.
- 41) Εἰς Ἱ. Μητρόπολιν Μηθύμνης, κομπόνα δρχαμ. 25.000.
- 42) Εἰς Ἱ. Μητρ. Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, κομπόνα δρχαμ. 100.000.
- 43) Εἰς Ἱ. Μητρόπολιν Μυτιλήνης, κομπόνα δρχαμ. 250.000.
- 4) Εἰς Ἱ. Μ. τρ. Ναυπακτίας Ἐδρυτανίας, κομπόνα δρχαμ. 22.000.
- 45) Εἰς Ἱ. Μητρ. Νευροκοπίου καὶ Ζιχνῶν, κομπόνα δρχαμ. 20.000.
- 46) Εἰς Ἱ. Μητρ. Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης, κομπόνα δρχαμ. 20.000.
- 47) Εἰς Ἱ. Μητρόπολιν Ξάνθης, κομπόνα δρχαμ. 33.500.
- 48) Εἰς Ἱ. Μητρ. Παραμυθίας, Φιλιατῶν, Γηρομερίου, κομπόνα δρχαμ. 10.000.
- 49) Εἰς Ἱ. Μητρόπολιν Πάρου καὶ Νάξου, κομπόνα δρχαμ. 21.120.
- 50) Εἰς Ἱ. Μητρόπολιν Πατρῶν, κομπόνα δρχαμ. 750.000.
- 51) Εἰς Ἱ. Μητρ. Πυλναῆς καὶ Κιλκισίου, κομπόνα δρχ. 60.000.
- 52) Εἰς Ἱ. Μητρόπολιν Σάμου καὶ Ἰκαρίας, κομπόνα δρχαμ. 70.000.
- 53) Εἰς Ἱ. Μητρόπολιν Σεργίων καὶ Κοζάνης, κομπόνα δρχαμ. 60.000.
- 54) Εἰς Ἱ. Μητρ. Σεργῶν καὶ Νιγρίτης, κομπόνα δρχαμ. 100.000.
- 55) Εἰς Ἱ. Μητρόπολιν Σιδηροκάστρου, κομπόνα δρχαμ. 40.000.
- 56) Εἰς Ἱ. Μητρ. Σισανίου καὶ Σιατίστης, κομπόνα δρχαμ. 17.000.
- 57) Εἰς Ἱ. Μητρ. Σύρου, Τήνου, Ἄνδρου, κομπόνα δρχαμ. 75.000.
- 58) Εἰς Ἱ. Μητρ. Τρέκκης καὶ Σταγῶν, κομπόνα δρχαμ. 80.000.
- 59) Εἰς Ἱ. Μητρ. Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας, κομπόνα δρχαμ. 60.000.
- 60) Εἰς Ἱ. Μητρ. Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης, κομπόνα δρχαμ. 50.000.
- 61) Εἰς Ἱ. Μητρόπολιν Φθιώτιδος, κομπόνα δρχαμ. 290.000.
- 62) Εἰς Ἱ. Μητρ. Φιλίππων, Νεαπόλεως, Θάσου, κομπόνα δρχαμ. 100.000.
- 63) Εἰς Ἱερὰν Μητρόπολιν Φλωρίνης, κομπόνα δρχαμ. 70.000.
- 64) Εἰς Ἱερὰν Μητρόπολιν Φωκίδος, κομπόνα δρχαμ. 51.000.
- 65) Εἰς Ἱ. Μητρόπολιν Χαλκίδος, κομπόνα δρχαμ. 75.000.
- 66) Εἰς Ἱερὰν Μητρόπολιν Χίου κομπόνα δρχαμ. 80.000.

Είς τὰς Ἱ. Μητροπόλεις Δωδεκανήσου

- 1) Είς Ἱ. Μητροπόλιν Ρόδου, κουπόνια δραχμ. 150.000.
- 2) Είς Ἱερὰν Μητροπόλιν Κῶ, κουπόνια δραχμ. 30.000.
- 3) Είς Ἱ. Μητρο. Καρπίνου καὶ Κάσου, κουπόνια δραχμ. 30.000
- 4) Είς Ἱ. Μητρο. Λέρον, Καλύμνου, Ἀστυπαλαίας κουπόνια δραχμ. 35.000.
- 5) Είς Πατριαρχικὴν Ἐξαρχίαν Πάτμου, κουπόνια δραχμ. 5.000.

Είς τὴν Ἱ. Μητροπόλιν καὶ Ἐπισκοπὰς Κρήτης

- 1) Είς Ἱ. Μητροπόλιν Κρήτης (Ἡράκλειον), κουπόνια δραχμ. 150.000.
- 2) Είς Ἱ. Ἐπισκοπὴν Ἀρκαδίας, κουπόνια δραχμ. 50.000.
- 3) Είς Ἱ. Ἐπισκοπὴν Ρεθύμνης καὶ Αἰολοποτάμου, κουπόνια δραχμ. 50.000.
- 4) Είς Ἱ. Ἐπισκοπὴν Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου, κουπόνια δραχμ. 50.000.
- 5) Είς Ἱ. Ἐπισκοπὴν Ἱεράς καὶ Σητείας, κουπόνια δραχμ. 100.000.
- 6) Είς Ἱ. Ἐπισκοπὴν Πέτρας, κουπόνια δραχμ. 50.000.
- 7) Είς Ἱ. Ἐπισκοπὴν Κισάμου καὶ Σελίνου, κουπόνια δραχμ. 50.000.
- 8) Είς Ἱερὰν Ἐπισκοπὴν Λάμπης καὶ Σφακίων, κουπόνια δραχμ. 50.000.

Λέον ἵνα σημειωθῆ ἔνταῦθα ὅτι τινὲς τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν, πλὴν τῆς ἀρχικῆς ἀποσταλείσης εἰς αὐτοὺς ποσῆτος τῶν κουπονίων τοῦ Ἐράνου, ἐζήτησαν καὶ ἄλλα κουπόνια, ἅτινα ἀπεστάλησαν εἰς αὐτοὺς συμπληρωματικῶς, καὶ ὅτι ὁ Ἐρανος ὑπὲρ τοῦ Παναγίου Τάφου εἰς τὰς Ἱ. Μητροπόλεις Ἀρηνουπόλεως, Λευκάδος καὶ Ἰθάκης, δὲν διενεργήθη τὴν 30ὴν Ἰανουαρίου 1961, ἀλλ' ἐν ἑτέρα ἡμέρα ὑπὸ τῶν οἰκείων Σεβασμ. Μητροπολιτῶν καθορισθεῖσα, ἐνεκα εἰδικῶν λόγων καὶ τοπικῶν συνθηκῶν. Ἐπίσης εἰς τινὰς Ἱ. Μητροπόλεις ὁ Ἐρανος διεξήχθη καὶ διὰ τῶν κουπονίων καὶ διὰ ὀνομαστικῶν Καταστάσεων, τῇ ἀδείᾳ καὶ γνώσει τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου, εἰς δὲ τὴν Ἱ. Ἐπισκοπὴν Ἀρκαδίας (Μοίρα - Κορή) δὲν ἐχρησιμοποιήθησαν καθ' ὅλοκληρίαν τὰ ἀποσταλέντα Κουπόνια τοῦ Ἐράνου, ἀλλ' ὡς ἔγραψεν ἡμῶν ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀρκαδίας κ. Τιμόθεος, συνελέγη ποσὸν δραχμ. 10.300.- ὅπερ καὶ ἀπεστάλη εἰς τὴν Ἐθν. Τραπεζαν.

Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ διὰ Κουπονίων Ἐράνου ὑπὲρ τοῦ Παναγίου Τάφου, παρ' ἐκάστη Ἱερὰ Μητροπόλει, βάσει τῆς ἀποσταλείσης τῇ Συνοδικῇ Ἐπιτροπῇ Λογοδοσίας ἐκ μέρους τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν ἔχει ὡς ἑξῆς:

- 1) Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν, δραχμ. 860.367.
- 2) Ἱ. Μητροπόλις Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας, δραχμ. 94.840.
- 3) Ἱ. Μητροπόλις Ἀλεξανδρουπόλεως, δραχμ. 34.090.
- 4) Ἱ. Μητροπόλις Ἀργολίδος, δραχμ. 56.408,50.
- 5) Ἱ. Μητροπόλις Ἄρτης, δραχμ. 16.823.
- 6) Ἱ. Μητροπόλις Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος, δραχμ. 143.431.
- 7) Ἱ. Μητροπόλις Βεργίας καὶ Ναούσης, δραχμ. 48.414.
- 8) Ἱ. Μητροπόλις Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως, δραχμ. 27.640.
- 9) Ἱερὰ Μητροπόλις Γρεβενῶν, δραχμ. 13.072.
- 10) Ἱερὰ Μητροπόλις Γυθείου καὶ Οἰτύλου, δραχμ. 8.578.
- 11) Ἱερὰ Μητροπόλις Δημητριάδος, δραχμ. 74.842.
- 12) Ἱερὰ Μητροπόλις Λιδυμοτείχου, Ὁρεστιάδος, δραχμ. 51.822,90.
- 13) Ἱερὰ Μητροπόλις Λράμας, δραχμ. 25.189.
- 14) Ἱερὰ Μητροπόλις Λαυινουπόλεως, Παγωνιανῆς, δραχμ. 17.401.
- 15) Ἱερὰ Μητροπόλις Ἐδέσσης καὶ Πέλλης, δραχμ. 54.976.
- 16) Ἱερὰ Μητροπόλις Ἐλασσῶνος, δραχμ. 11.682.
- 17) Ἱερὰ Μητροπόλις Ἐλευθερουπόλεως, δραχμ. 12.840.
- 18) Ἱερὰ Μητροπόλις Ζακύνθου, δραχμ. 18.455.
- 19) Ἱερὰ Μητροπόλις Ἡλείας, δραχμ. 40.550.
- 20) Ἱερὰ Μητροπόλις Θεσσαλιώτιδος, δραχμ. 32.875.
- 21) Ἱερὰ Μητροπόλις Θεσσαλονίκης, δραχμ. 174.865.
- 22) Ἱερὰ Μητροπόλις Θηβῶν καὶ Λεβαδείας, δραχμ. 41.022.
- 23) Ἱερὰ Μητροπόλις Θήρας, δραχμ. 10.035.
- 24) Ἱερὰ Μητροπόλις Ἱερισσοῦ, Ἀγ. Ὀρους, δραχμ. 12.825.

- 25) Ἱερὰ Μητροπόλις Ἰωαννίνων, δραχμ. 71.288.
- 26) Ἱερὰ Μητροπόλις Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας, δραχμ. 66.624.
- 27) Ἱερὰ Μητροπόλις Καρυστίας καὶ Σκύρου, δραχμ. 20.963.
- 28) Ἱ. Μητροπόλις Κασσανδρείας, δραχμ. 28.194.
- 29) Ἱ. Μητροπόλις Καστορίας, δραχμ. 38.588.
- 30) Ἱ. Μητροπόλις Κερκύρας καὶ Παξῶν, δραχμ. 43.470.
- 31) Ἱ. Μητροπόλις Κεφαλληνίας, δραχμ. 28.367.
- 32) Ἱ. Μητροπόλις Κίτρους, δραχμ. 36.812.
- 33) Ἱ. Μητροπόλις Κορινθίας, δραχμ.
- 34) Ἱ. Μητροπόλις Κυθήρων, δραχμ. 9.423.
- 35) Ἱ. Μητροπόλις Λαρίσης καὶ Πλαταμῶνος, δραχμ.
- 36) Ἱ. Μητροπόλις Λευκάδος καὶ Ἰθάκης, δραχμ. 31.884.
- 37) Ἱ. Μητροπόλις Λήμνου, δραχμ. 20.080.
- 38) Ἱ. Μητροπόλις Μαντινείας καὶ Κυνουρίας, δραχμ. 121.230.
- 39) Ἱ. Μητροπόλις Μαρωνείας, δραχμ. 37.587.
- 40) Ἱ. Μητροπόλις Μεσσηνίας, δραχμ. 98.389.
- 41) Ἱ. Μητροπόλις Μηθύμνης, δραχμ. 20.826.
- 42) Ἱ. Μητροπόλις Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, δραχμ. 76.790.
- 43) Ἱ. Μητροπόλις Μυτιλήνης, δραχμ. 77.598.
- 44) Ἱ. Μητροπόλις Ναυπακτίας καὶ Ἐδρυτανίας, δραχμ. 29.682.
- 45) Ἱ. Μητροπόλις Νευροκοπίου καὶ Ζιχνῶν, δραχμ. 20.000.
- 46) Ἱ. Μητροπόλις Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης, δραχμ. 16.708.
- 47) Ἱ. Μητροπόλις Ξάνθης, δραχμ. 33.016.
- 48) Ἱ. Μητροπόλις Παραμυθίας, Φυλιατῶν, Γηρομερίου, δραχμ. 12.376,50.
- 49) Ἱ. Μητροπόλις Πάρου καὶ Νάξου, δραχμ. 21.120.
- 50) Ἱ. Μητροπόλις Πατρῶν, δραχμ. 118.672,80.
- 51) Ἱ. Μητροπόλις Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου, δραχμ. 40.806.
- 52) Ἱ. Μητροπόλις Σάμου καὶ Ἰκαρίας, δραχμ.
- 53) Ἱ. Μητροπόλις Σερβίου καὶ Κοζάνης, δραχμ. 42.710.
- 54) Ἱ. Μητροπόλις Σερρῶν καὶ Νιγρίτης, δραχμ. 50.629,50.
- 55) Ἱ. Μητροπόλις Σιδηροκάστρου, δραχμ. 21.007.
- 56) Ἱ. Μητροπόλις Σισανίου καὶ Σιατίστης, δραχμ. 18.000.
- 57) Ἱ. Μητροπόλις Σύρου, Τήνου, Ἄνδρου, δραχμ. 51.381.
- 58) Ἱ. Μητροπόλις Τρίκκης καὶ Σταγῶν, δραχμ. 44.106.
- 59) Ἱ. Μητροπόλις Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας, δραχμ. 37.155.
- 60) Ἱ. Μητροπόλις Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης, δραχμ. 28.727.
- 61) Ἱ. Μητροπόλις Φθιώτιδος, δραχμ. 101.400.
- 62) Ἱ. Μητροπόλις Φιλίππων, Νεαπόλεως, Θάσου, δραχμ. 58.148.
- 63) Ἱ. Μητροπόλις Φλωρίνης, δραχμ. 61.776.
- 64) Ἱ. Μητροπόλις Φωκίδος, δραχμ. 30.002.
- 65) Ἱ. Μητροπόλις Χαλκίδος, δραχμ. 71.220.
- 66) Ἱ. Μητροπόλις Χίου, δραχμ. 50.919.

Είς τὰς Ἱ. Μητροπόλεις Δωδεκανήσου

- 1) Ἱερὰν Μητροπόλιν Ρόδου, δραχμ. 99.916.
- 2) Ἱερὰν Μητροπόλιν Κῶ, δραχμ. 13.215.
- 3) Ἱερὰν Μητροπόλιν Καρπίνου καὶ Κάσου, δραχμ. 10.000.
- 4) Ἱ. Μητροπόλιν, Λέρον, Καλύμνου, καὶ Ἀστυπαλαίας, δραχμ. 15.615.
- 5) Πατριαρχικὴν Ἐξαρχίαν Πάτμου, δραχμ. 5.000.

Είς Ἱ. Μητροπόλιν καὶ Ἐπισκοπὰς Κρήτης

- 1) Ἱερὰν Μητροπόλιν Κρήτης (Ἡράκλειον) δραχμ. 90.191.
- 2) Ἱ. Ἐπισκοπὴν Ἀρκαδίας, δραχμ. 10.300.
- 3) Ἱ. Ἐπισκοπὴν Ρεθύμνης καὶ Αἰολοποτάμου, δραχμ. 31.174.
- 4) Ἱ. Ἐπισκοπὴν Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου, δραχμ. 32.535.
- 5) Ἱ. Ἐπισκοπὴν Ἱεράς καὶ Σητείας, δραχμ. 36.982.
- 6) Ἱ. Ἐπισκοπὴν Πέτρας, δραχμ. 24.098.
- 7) Ἱ. Ἐπισκοπὴν Κισάμου καὶ Σελίνου, δραχμ.
- 8) Ἱερὰν Ἐπισκοπὴν Λάμπης καὶ Σφακίων, δραχμ. 20.064.

Ὁδὸν ὁ διὰ Κουπονίων διενεργηθεὶς καθ' ἅπασαν τὴν Χώραν Πανελλήνιος Ἐρανος ὑπὲρ τοῦ Παναγίου Τάφου ἀπέδωκε τὸ ποσὸν τῶν τεσσάρων ἑκατομμυρίων πενήντα ἑννέα χιλιάδων ὀκτακοσίων ὀκτῶ δραχμ. καὶ 20λ. (4.059.808,20.), τοῦ ἐσθεβοῦς Ἑλληνικοῦ Λαοῦ σπεισαντος εἰς τὴν φωνὴν τῆς Ἐκκλησίας καὶ συνεισενεγκόντος ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτοῦ.

Τὰ συγκεντρωμένα χρηματικὰ ποσὰ τοῦ Ἐράνου κατετίθεντο προσωρινῶς εἰς τὰ κατὰ τόπους Ὑποκαταστήματα τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐκείθεν εἰς τὸ Κεντρικὸν Κατάστημα αὐτῆς ἐν Ἀθήναις, ἢ ἀπεστέλ-

λοντο ἐκ μέρους τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν δι' ἐπιταγῶν ἀπ' εὐθείας τῆ Σ. Ἐπιτροπῆ Ἐράνου, ἥτις ἐν συνεχείᾳ κατέθεσε ταῦτα εἰς τὸν παρὰ τῆ Ε.Τ.Ε. ἀνοιγέμενον εἰδικὸν Λογαριασμὸν τοῦ Ἐράνου ὑπὲρ τοῦ Παναγιῶν Τάφου. Σήμερον, 22αυ Μαΐου 1961, κατὰ δήλωσιν τοῦ Τμήματος Καταθέσεων τῆς Ἐθν. Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, τὸ κατατεθὲν συνολικῶς ποσὸν ἐκ τοῦ Ἐράνου Παναγιῶν Τάφου, εἰς τὴν Τράπεζαν ἀνέρχεται εἰς τὸ ποσὸν τῶν 4.264.127,70.

Πρέπει νὰ ὑπογραμμισθῇ ὅτι ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Θεόκλητος, διὰ προσωπικῶν ἐπιστολῶν αὐτοῦ, ἐν εἶδει ἐκκλήσεων, ἀπετάθη εἰς τὰς Τραπεζὰς καὶ εἰς διαφόρους Ὄργανισμοὺς καὶ Ταμεῖα, ζητήσας τὴν συνδρομὴν αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ Παναγιῶν Τάφου, καὶ ὅτι ἡ ἐκκλήσις ἐκείνη τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Θεοκλήτου εἶδεν εὐμενῆ ἀπήχθη ἐκ μέρους τῶν διαφόρων Ὄργανισμῶν. Μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης, πλὴν τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμ. 860.367, ὅπερ συνεκεντρώθη ἐκ τοῦ ἐν τῆ Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆ Ἀθηνῶν διενεργηθέντος διὰ κοινονίων Ἐράνου ὑπὲρ τοῦ Παναγιῶν Τάφου, συνεκεντρώθη καὶ ἀπεστάλη εἰς τὴν Ε.Τ. Ἑλλάδος, εἴτε ἀπ' εὐθείας, εἴτε ἐκ μέρους τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς, ποσὸν δραχμ. 266.446. ἐξ εἰσφορῶν τῶν Τραπεζῶν καὶ διαφόρων ἄλλων Ὄργανισμῶν, καὶ ὅτι συνεχίζεται ἡ κατάθεσις εἰς τὴν Τράπεζαν καὶ ἄλλων ἀκόμη μικροεισφορῶν ἐκ μέρους διαφόρων Ταμείων, Ὄργανισμῶν καὶ ἰδιωτῶν ὑπὲρ τοῦ Π. Τάφου.

Οἱ Σεβ. Μητροπολιταὶ μετὰ τὸ πέρασ τοῦ Ἐράνου ὑπὲρ τοῦ Παναγιῶν Τάφου ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις αὐτῶν ἀπέστειλαν τῆ Συνοδικῆ Ἐπιτροπῆ τοῦ Ἐράνου τὴν ἐαυτῶν Λογοδοσίαν ἐπὶ τοῦ διενεργηθέντος Ἐράνου ὡς καὶ τὰ μὴ διατεθέντα κοινῶν τούτου τὸ ποσὸν διὰ κοινονίων λήξαντος Ἐράνου.

Δέον ὡσαύτως ἵνα δηλωθῇ ὅτι τινὲς τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν, εἰς τὸ συνεκεντρωθῆν ποσὸν τοῦ ἐν τῆ Ἐπαρχίᾳ αὐτῶν διενεργηθέντος Ἐράνου προσέθεσαν καὶ τὴν ἐαυτῶν ἐλλαβὴν εἰσφορᾶν, στρογγυλοποιήσαντες οὕτως εἰπεῖν, τὸ ὅπερ ἀπέστειλαν, ὡς προῖον τοῦ Ἐράνου, τῆ Συνοδικῆ Ἐπιτροπῆ, συνολικὸν ποσόν, (ὡς ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μαντινείας καὶ Κυνουρίας, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γρεβενῶν) καὶ ὅτι ἡ Ἱ. Μητροπολις Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου προσέφερε ποσὸν δραχμ. 10.000. ὡς εἰσφορᾶν αὐτῆς εἰς τὸν Ἐρανον τοῦ Παναγιῶν Τάφου, ἀποστείλασα τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς τὴν Ε.Τ.Ε.

Τέλος ἀναφέρουμεν ἐλλαβῶς τῆ Ἁγία καὶ Ἱερᾶ Συνόδου, ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ Ἐράνου ὑπὲρ τοῦ Παναγιῶν Τάφου πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς λίαν ἀποδοτικόν, ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι ὁ Ἐρανος διεξήχθη ἐν μέσῳ χειμῶνι, ἕνεκα προηγηθέντων ἐν τῆ Χώρα ἡμῶν καὶ ἄλλων Ἐράνων, καὶ ἐν ἡμέραις οικονομικῆς κρίσεως. Ἐν τούτοις οὐδέτερον τούτων συνετέλεσεν ὥστε νὰ μειωθῇ ὁ συγκινητικὸς ἐνθουσιασμὸς καὶ ἡ προθυμία τοῦ εὐσεβοῦς Ἑλληνικοῦ Λαοῦ.

Ἐπὶ δέ, τῆ θείᾳ συνάρσει, αἰσία λήξει τῆς ἀνατεθείσης ἡμῶν, ὡς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς, ἱεράς ταύτης ἀποστολῆς, τῆς διενεργείας δηλονότι τοῦ ὑπὲρ τοῦ Παναγιῶν Τάφου Ἐράνου, προηγουμένως μὲν, ἐκφράζομεν τῆ Ἁγία καὶ Ἱερᾶ Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὰς εὐχαριστίας ἡμῶν ἐπὶ τῆ προσγενομένῃ ἡμῖν τιμῇ ταύτῃ καὶ ἀναθέσει ἡμῶν τοῦ ἱεροῦ ἔργου τῆς διεξαγωγῆς τοῦ Πανελληνίου Ἐράνου ὑπὲρ τοῦ Παναγιῶν Τάφου, ἐπομένως δέ, θερμὰς ἐκφράζομεν εὐχαριστίας τῷ Μακαριωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος Κῶ Κῶ Θεοκλήτῳ ποικιλοτρόπως ἐνισχύσαντι τὴν Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Ἐράνου εἰς τὸ εἰς Αὐτὴν ἀνατεθὲν ἔργον, ἐν συγκινήσει δὲ διατελοῦντες ἐκ τῆς προθύμου συμμετοχῆς τοῦ εὐσεβοῦς Ἑλληνικοῦ Λαοῦ εἰς τὸν Ἐρανον ὑπὲρ τοῦ Παναγιῶν Τάφου, ἐκφράζομεν τὰς εὐχαριστίας ἡμῶν πρὸς πάντας τοὺς τε προσεγγόντας, τοὺς ἐργασθέντας καὶ βοηθήσαντας ἡμᾶς, διότι ἡ ἐπιτυχία τοῦ Ἐράνου δὲν ἀναφέρεται μόνον εἰς τὰ συλλεγέμενα χρηματικὰ ποσά, ἀλλ' ἀποτελεῖ καὶ μίαν εἰσέτι ἐπιβεβαίωσιν, ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς Λαός, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐπικαλούμεθα τὴν εὐλογίαν καὶ τὴν Χάριν τοῦ Παναγιῶν καὶ Ζωοδόχου Τάφου, μένει προσηλωμένος εἰς τὴν Μητέρα Ἁγίαν Ἡμῶν Ἐκκλησίαν καὶ ὑπακούει προθύμως πάντοτε εἰς τὴν φωνὴν Αὐτῆς.

Εὐπειθέστατος

Διὰ τὴν Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν

Ὁ Πρόεδρος

† Ὁ Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας Γεώργιος
Ἐν Ἀθήναις, τῆ 22α Μαΐου 1961.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Θὰ εἶναι ὑποπτον.

Τὸ γεγονός, ὅτι ἡ Ῥωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία ἐνδιαφέρεται ζωηρῶς ὑπὲρ τῆς Χριστιανικῆς Ἀνατολῆς καὶ ἐπιθυμεῖ εὐρύτεραν ἀνάπτυξιν πνευματικῶν ἐπαφῶν μεταξὺ Δύσεως καὶ Ἀνατολῆς, κυρίως δὲ μετὰ τῆς Ἑλλάδος, εἶναι ἀναμφιβόλως ἄξιον ἰδιαιτέρας μνείας καὶ ἐξάρσεως. Τὸ γεγονός τοῦτο ἀποδεικνύει, ὅτι ὁ Ῥωμαιοκαθολικὸς κόσμος κατανοεῖ τὴν σημασίαν, τὴν ὁποίαν κέκτηται διὰ τὴν καθ' ὅλον Χριστιανοσύνην ἡ Ὁρθόδοξος Ἀνατολή, ἐν τῇ ὁποίᾳ διετηρήθη καθαρὸς καὶ ἀνόθευτος ὁ χρυσὸς τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας καὶ παραδόσεως. Ὅθεν ἡ μελέτη τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολῆς καὶ ἡ ἀνάπτυξις πνευματικῶν δεσμῶν μετ' αὐτῆς θὰ προλειάνῃ τὸ ἔδαφος διὰ τὴν ἐν τῷ μέλλοντι ἐπιθυμητὴν προσέγγισιν τῆς Ὁρθοδόξου καὶ τῆς Ῥωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας.

Ἄλλ' ὅμως, ἵνα μὴ ἀποβῇ ἡ ὅλη προσπάθεια ἀντλημα εἰς πῖθον Δαναΐδων, πρέπει ἡ Ἀντικὴ Ἐκκλησία νὰ κατανοήσῃ, ὅτι εἶναι ἀπαράδεκτος ὁ θεσμὸς τῆς Οὐνίας. Ἐφ' ὅσον αὕτη ἐξακολουθεῖ νὰ δρᾷ ἐν Ἀνατολῇ καὶ νὰ προσπαθῇ νὰ ὑποτάξῃ εἰς τὸν Πάπαν ὀρθοδόξους πληθυσμούς, ὅλον τὸ ὑπὲρ τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολῆς ἐνδιαφέρον τῆς Ῥωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας θὰ εἶναι ὑποπτον. Οἱ γνήσιοι πνευματικοὶ δεσμοὶ ἀναπτύσσονται μόνον ἐν τῇ ἀτμοσφαιρᾷ τῆς εἰλικρινείας καὶ οὐχὶ ὑπὸ τὰ ἀπατηλὰ προσωπεῖα, τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοῖ ἐν ταῖς ὀρθοδόξοις χώραις ἡ Οὐνία.

Πανελλήνιον προσκύνημα.

Τὸ ἐν ἑτέρῳ σελίδι τοῦ παρόντος φύλλου τῆς «Ἐκκλησίας» περιγραφόμενον ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἐδέσσης καὶ Πέλλης κ. Διονυσίου προσκύνημα εἰς τὴν κατακόμβην τῆς Μήλου φέρει εἰς τὴν μνήμην τῶν ἀγαγνοστῶν τῆς «Ἐκκλησίας» τὴν ὑπαρξιν ἐν Ἑλλάδι τοῦ πανσέπτου τούτου παλαιοχριστιανικοῦ μνημείου, ὅπερ καθαρῶς εἰς τὴν ἱστορικὴν γῆν τῆς ὠραίας νήσου τῶν Κυκλάδων.

Ἡ κατακόμβη αὕτη εἶναι μοναδικὴ εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἀνατολήν. Ἐν ᾧ ἡ Δύσις σεμνύνεται διὰ πλῆθος παλαιοχριστιανικῶν κατακομβῶν, ἡμεῖς δὲν ἔχομεν ἄλλην ἐκτὸς αὐτῆς. Ὅθεν εἶναι προφανὲς τὸ καθῆκον ἡμῶν ἐναντι ταύτης. Ὡς οἱ Ἀντικὸι δικαίως προβάλλουν τὰς κατακόμβας των καὶ ἔχουν ἀξιοποιήσῃ ταύτας κατὰ τρόπον ἀξιοθαύμαστον, τιουτοτρόπως καὶ ἡμεῖς πρέπει νὰ ἀξιοποιήσωμεν τὴν κατακόμβην τῆς Μήλου, ἥτις εἶναι ἐπιφανὴς διὰ τοὺς ὑπογείους διαδρόμους τῆς, τὰς περιγραφὰς καὶ τὰ σύμβολά τῆς. Αὕτη πρέπει ταχέως νὰ ἀποβῇ ἐν πανελλήνιον καὶ πανορθόδοξον προσκύνημα, τὸ ὁποῖον θὰ ὑπερθυμίσῃ εἰς τοὺς ὀρθοδόξους πιστοὺς τὸ ἐνδοξον παρελθὸν τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἀνάγκη ἐκπαιδεύσεως ἐκκλησιαστικῶν ξεναγῶν.

Ἐν συνεχείᾳ πρέπει νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι τὸ πλῆθος τῶν ἐν Ἑλλάδι παλαιοχριστιανικῶν καὶ βυζαντινῶν μνημείων ἐλκύει ζωηρὸν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ξένων περιηγητῶν. Κατὰ ἑκατοντάδας οὗτοι ἐπισκέπτονται οὐ μόνον τὰ μνημεῖα τῆς κλασικῆς ἀρχαιότητος, ἀλλὰ καὶ τοὺς θησαυροὺς τοῦ παλαιοχριστιανικοῦ καὶ βυζαντινοῦ μας πολιτισμοῦ.

Τὸ γεγονός αὐτὸ ἐπιτρέπει εἰς τὸ νὰ δραματισθῶμεν κατὰ τὸ προσεχές μέλλον ἐνεργὸν τὴν συμμετοχὴν τῆς Ἐκκλησίας μας εἰς τὸ ἔργον τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν καταλλήλων ξεναγῶν, οἱ ὅποιοι μὲ γνήσιον ἱεραποστολικὸν ἐνδιαφέρον καὶ διακονικὸν πνεῦμα θὰ ξεναγοῦν τοὺς ὀρθοδόξους Ἕλληνας καὶ τοὺς ἐτεροδόξους ξένους ἐπισκέπτας τῶν χριστιανικῶν μνημείων. Οὗτοι, μετὰ κατάλληλον ἐκπαίδευσιν, θὰ δύνανται οὐ μόνον νὰ ἐξαίρουν τὴν αἰσθητικὴν ἀξίαν τῶν μνημείων, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐρμηνεύουν ταῦτα, παρουσιάζοντες τὸ βαθύτερον νόημα τῶν καὶ γνώμενοι οὕτω κατὰ τρόπον ὅπως ἀνεπιτήδευτον καὶ πλαστικὸν ἀπόστολοι τοῦ ὀρθοδόξου πνεύματος καὶ κήρυκες αὐτοῦ.

Εἰς μίαν ἐποχὴν, καθ' ἣν τὰ τουριστικὰ ἐπαγγέλματα καὶ αἱ τουριστικαὶ σχολαὶ γνωρίζουν ὀλοὴν καὶ μεγαλυτέραν ἀνάπτυξιν, εἶναι ὅπως φυσικὸν νὰ δραματιζώμεθα καὶ τὴν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἴδρυσιν μιᾶς ἐκκλησιαστικῆς σχολῆς τουρισμοῦ καὶ ἐκκλησιαστικῶν ξεναγῶν, ἥτις θὰ ἠδύνατο ἀκόμη καὶ εἰς ἀδιορίστους θεολόγους νὰ παράσχη ἐργασίαν αὐστηρῶς ἱεραποστολικῆς χυακτικῆς.

Μεγάλαι προσωπικότητες.

Ὁ μονομερῆς «οὐμανιστικὸς» προσανατολισμὸς τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας, τὸν ὅποιον κατακρίνον δημοσιεύματά τινα τοῦ παρόντος φύλλου τῆς Ἐκκλησίας», συντέλεσε, πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὥστε ἀκόμη νὰ εἶναι ἀγνωστοὶ εἰς τοὺς πλείστους τῶν Ἑλλήνων μεγάλαι φυσιογνωμίαι, αἵτινες, ἐμπνεόμεναι ἐκ τῆς Ἑλληνορθοδόξου παραδόσεώς μας, ἀπέβησαν Διδάσκαλοι τοῦ Γένους κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους.

Δι' αὐτὸ ὀφείλονται χάριτες εἰς τοὺς λογίους μας ἐκεῖνος, οἵτινες ἀνασύρουν ἐκ τῆς ἀφανείας τὰς μεγάλας ταύτας προσωπικότητας, διὰ νὰ τὰς καταστήσουν γνωστὰς ἀνὰ τὸ Πανελλήνιον. Τοιαῦται μεγάλαι προσωπικότητες, γενόμεναι ἐσχάτως εὐρέως γνωσταί, εἶναι οἱ Θεσσαλοὶ Διδάσκαλοι τοῦ Γένους Δανιὴλ Φιλιππίδης, Ἀνθίμος Γαζῆς καὶ Γρηγόριος Κωνσταντᾶς, τοὺς ὁποίους παρουσιάζει ἀδρῶς τὸ προσφάτως ὡς Ἀνάτυπον ἐκ τῆς Ἐπιτηρίδος τῆς Ἐταιρείας Κυκλαδικῶν Μελετῶν κωλοφορησαν βιβλίον τοῦ Μεγάλου Λογοθέτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ Διευθυντοῦ τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία» κ. Θεοδοσίου Σπεράντσα «Ὁ Γρηγόριος Κωνσταντᾶς ὡς ἔφορος τῆς παιδείας ἀνὰ τὰς Κυκλάδας».

Τὸ βιβλίον τοῦτο δὲν καθιστᾷ μόνον γνωστὴν

τὴν φωτεινὴν δρᾶσιν τοῦ Γρηγορίου Κωνσταντᾶ, ἀλλὰ παρουσιάζει εὐσυνόπτως καὶ τὴν προσωπογραφίαν τῶν συγγενικῶς πρὸς αὐτὸν συνδεομένων Δανιὴλ Φιλιππίδου καὶ Ἀνθίμου Γαζῆ. Ὡς τονίζει χαρακτηριστικῶς ὁ συγγραφεὺς τοῦ βιβλίου, οὗτοι «ἀπέβησαν τρίχορδος παναρμόνιος λόρα τοῦ πνεύματος, ἐνεπίγραφοι πλάκες θείας δωρεᾶς, μεγαλόφωνοι σάλπιγγες τῆς Ἐλευθερίας καὶ πολύφημοι μεγάλοι Διδάσκαλοι τοῦ Γένους. Τὴν ταυτόχρονον δὲ ἀνθοφορίαν τῶν ἐπάνω εἰς τὴν διατελοῦσαν εἰς πλήρη δουλείαν παχύβωλον Θεσσαλικὴν γῆν, μόνον τὸ συνεχῶς ἀνάνεοῦμενον θαῦμα τῆς Ἑλληνικῆς πνευματικῆς ἀλκῆς εἶναι δυνατόν νὰ ἐξηγηθῆ.. Καὶ οἱ τρεῖς παρήμεναι ὀρθόδοξοι Χριστιανοί, ἐμπεφορημένοι ἀπὸ βαθεῖαν εὐλάβειαν καὶ ἀπὸ εἰλικρινῆ πίστιν πρὸς τὴν ἀποκαλυφθεῖσαν καὶ ἐκπορευθεῖσαν ἀπὸ τὴν φάτην τῆς Βηθλεὲμ θεῖαν ἀλήθειαν, ὅπως αὕτη ἠρμηνεύθη ὑπὸ τῶν μεγάλων Πατέρων μας. Καὶ ὑπὸ τὴν σκέπην καὶ τὰς πτέρυγας τῆς ἀγίας μας Ἐκκλησίας ἀπέβησαν—καὶ οἱ τρεῖς—φλογεροὶ ἔθναπόστολοι καὶ ἡφαιστειώδεις ἀληθῶς διεγέρται τῆς ψυχῆς τῆς Ἑλλάδος μας. Καὶ τὸ πτωχικὸν τῶν μαῦρον ῥάσον, τὸ ὅποιον ἐφόρουν εἰς ὄλην τὴν ζωὴν, μὲ ἀγάπην καὶ μὲ ὑπερηφάνειαν μαζί, θ' ἀπομείνῃ τὸ τιμιώτατον σύμβολον τοῦ ὀρθοδόξου βιώματος, πὸν πιστεύει καὶ κηρύττει τὸν ἄνθρωπον ὡς τὴν ἀνωτάτην ἀξίαν τῆς Δημιουργίας καὶ ὡς εἰκόνα Θεοῦ».

Τὸ πρῶτον σημαντικὸν βῆμα.

Ὡς κατ' ἐπανάληψιν ἔχομεν τονίσει, τὸ Ἐθνικὸν Ἴδρυμα Ραδιοφωνίας, διὰ νὰ εἶναι ἀληθὲς ἔθνικόν, πρέπει νὰ παρουσιάζῃ ἀπὸ τῶν διαφόρων ραδιοσταθμῶν τῆς χώρας προγράμματα, θὰ ὅποια θὰ ἐμπνέωνται ἐκ τοῦ Ἑλληνορθοδόξου πνεύματος, ὅπερ εἶναι ἡ ἐμψυχοῦσα τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος ζωτικὴ δύναμις.

Δι' αὐτὸ μὲ εἰλικρινῆ χαρὰν τὸ Πανελλήνιον διέπιστωση, ὅτι ὁ νέος Γενικὸς Διευθυντῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρυματος Ραδιοφωνίας κ. Κωστής Μπαστιάς ἤρχισεν ἤδη νὰ ἐφαρμόξῃ πρόγραμμα, τὸ ὅποιον θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἀνύψωσιν τῆς πνευματικῆς στάθμης τῶν ραδιοφωνικῶν ἐκπομπῶν.

Ἰδιαιτέρως ὀφείλομεν νὰ ἐξάρωμεν τὸ πρῶτον σημαντικὸν βῆμα. Πᾶσαι αἱ ἐκπομπαὶ τοῦ Ε.Ι.Ρ. ἀρχίζον καθ' ἑκάστην διὰ τῆς ἀπαγγελίας τῆς Κυριακῆς προσευχῆς καὶ δι' ἐνός βυζαντινοῦ ὕμνου. Οὕτω πᾶς τις κατανοεῖ, ὅτι πρόκειται περὶ ἐκπομπῆς Ἑλληνικοῦ καὶ ὀρθοδόξου ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ.

Ἡ «Ἐκκλησία», ἐκφράζουσα τὰ θεομὰ αὐτῆς συγχαρητήρια πρὸς τὸν κ. Μπαστιά, εἶχεται, ὅπως ἡ προσευχὴ καὶ ψαλμοψαλμὸς αὕτη εἶναι ἡ ἀφετηρία μιᾶς μεγαλυτέρας πνευματικῆς προσφορᾶς, τὴν ὅποιαν τὸ Ε.Ι.Ρ. θὰ παρουσιάσῃ εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν.

Ἡ καλυτέρα θεμελίωσις.

Ὁ ἀνὰ τὸν ὀρωμαιοκαθολικὸν κόσμον ἐορτασμὸς τῆς 70ετηρίδος τῆς περιφήμου κοινωνικῆς ἐγκωκλίου τοῦ Πάπα Λέοντος ΙΓ' «*Regum novarum*» ἔδω-

κεν άφορμήν εις τὸ νὰ ἐξαρθῆ ὑπὸ πολλῶν ἢ συμβολῆ τῆς Ἀντικῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν μελέτην καὶ ἀντιμετώπισιν τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων, ὡς καὶ ἡ δημιουργία τῆς κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους ἐμφανισθείσης ἐν ταῖς ἑτεροδόξοις χώραις «Χριστιανικῆς Κοινωνικῆς Κινήσεως», τῆς ὁποίας τὸ παράδειγμα δικαίως συνεκίνησε πολλοὺς ἐκ τῶν ὀρθοδόξων ἑλλήνων διανοουμένων.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ θὰ ἠθέλομεν νὰ ὑπομνήσωμεν, ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία δύναται νὰ παρουσιάσῃ λαμπρὰν κοινωνικὴν δρασίαν, οὐχὶ μισομένη τὴν στερομένην πολλάκις δογματικῶν βάρων κοινωνικὴν ἐργασίαν τῶν ἑτεροδόξων, ἀλλ' οὕσα συνεπῆς πρὸς τὴν βαθυτέραν αὐτῆς οὐσίαν καὶ πρὸς τὴν καθ' ὄλου θεολογίαν καὶ ἀνθρωπολογίαν αὐτῆς, ἥτις διαποτίζεται ὑπὸ ζωηροῦ κοινωνικοῦ πνεύματος. Ἐν τῇ Θεῷ Λειτουργίᾳ, ὡς καὶ ἐν πάσαις ἀνεξαιρέτως ταῖς λατρευτικαῖς πτυχαῖς καὶ ἐκφάνσει τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐξυμνεῖται τὸ ἰδανικὸν τῆς καθολικῆς ἀγάπης καὶ δικαιοσύνης, ἥτις ἀπορρέει ἐκ τῆς ἐν ἠθικῇ ἐννοίᾳ «θεώσεως» τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἐκ τῆς συνειδήσεως τοῦ μυστικοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, ὅπερ προσφέρει τὴν λατρείαν, δὲν εἶναι ἀπλῶς τὸ ἄθροισμα τῶν ζώντων καὶ τεθνεώτων πιστῶν, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐμψυχομένη ὀργανικὴ ἐνότης αὐτῶν, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ καθ' ἑκαστὸν πιστὸς δρᾷ κοινωνικῶς, πολλαπλασιάζων τὰ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ δωρηθέντα εἰς αὐτὸν τάλαντα. Ὡς λέγει ὁ ὕμνος, «ὁ μὲν σοφίαν κοσμεῖτω δι' ἔργων ἀγαθῶν ὁ δὲ λειτουργίαν λαμπρότητος ἐπιτελεῖσθω κοινωνεῖτω δὲ τοῦ λόγου πιστὸς τῷ ἀμνήτῳ καὶ σκορπιζέτω τὸν πλοῦτον πένησιν ἄλλος». Ὡστε ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ ἡ κοινωνικὴ δρᾶσις ἔχει τὴν καλύτεραν θεμελίωσιν.

«Κῦμα ἀθείας».

Κατὰ τὰς πρόσφατους διαπιστώσεις τοῦ διεθνοῦς καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ τύπου, «κῦμα ἀθείας» ἔχει κατακλύσει τὸν κόσμον. Πολλοὶ παρουσιάζουν ἐπιδεικτικῶς ἑαυτοὺς ὡς ἀθέους καὶ ἐπαναλαμβάνουν μετὰ τοῦ Νίτσε τὴν διακήρυξιν, ὅτι «ὁ Θεὸς ἀπέθανεν». Ἐντεῦθεν πολλοὶ δημοσιογράφοι φρονοῦν, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀθέων ὀλονεν ἀξάνεται καὶ περισσότερο.

Νομίζομεν, ὅτι ἡ διαπίστωσις αὕτη δὲν εἶναι ἀληθής. Βεβαίως πολλοὶ παρουσιάζουν ἑαυτοὺς ὡς ἀθέους. Ἀλλ' ἡ ἐπ' αὐτῶν διακήρυξις τῆς ἀθείας δὲν εἶναι κατ' οὐσίαν ἀρνήσις τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ἀρνήσις μιᾶς συγκεκριμένης μορφῆς θρησκευτικῆς πίστεως. Ἡ στρόφῃ τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς πρὸς τὸν Θεόν, «ἀνάλογος πρὸς τὴν τοῦ ἡλιάνθου σταθερὰν στρόφῃν πρὸς τὴν ἥλιον καὶ τῆς μαγνητικῆς βελόνης πρὸς τὸν βορρᾶν», εἶναι τόσον φυσικὴ καὶ πανανθρώπινη, ὥστε πραγματικοὶ ἀθεοὶ δὲν ὑπάρχουν. Ὡς ἔχει παρατηρηθῆ ἡ παρουσιαζόμενοι ὡς ἀθεοὶ εἰς τὸν κενὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ ἀναβιβάζουν τὰ εἰδωλα, τὸν χρυσοῦν μόσχον, τὸ κράτος, τὴν ἐπιστήμην, τὴν τεχνικὴν, τὴν εἰμαρομένην, τὴν μαγείαν, τὴν φύσιν, τὸν ἐλεύθερον ἔρωτα.

Ὡς τονίζει ὁ ἐκ τῶν συγχρόνων ἐκπροσώπων τῆς ὑπαρξιακῆς φιλοσοφίας γερμανὸς φιλόσοφος Κάρλ Γιάσπερς, «ἡ ἀνθρώπινη πνευματικὴ κατασκευὴ εἶναι τοιαύτη, ὥστε τὸ Ἀπόλυτον εἶναι οἶονεἰ εἰς τόπος, ἐν τῷ ὁποίῳ ὁ ἄνθρωπος ἀπαραιτήτως καὶ ἀναποφεύκτως νὰ τοποθητήσῃ τι, ἔστω καὶ ἐὰν τοῦτο εἶναι τὸ Μηδὲν ἢ ἡ ἄποψις, ὅτι οὐδὲν ἀπόλυτον ὑπάρχει. Ὁρθῶς ἔχει λεχθῆ περὶ φανατικῶν ἀθέων, ὅτι οὗτοι προσκυνοῦν τὴν ἀρνήσιν τοῦ Θεοῦ». Ἡ ἀθεΐα κατὰ κόνονα εἶναι ὄλως ἐπιφανειακὴ, διότι, κατὰ τὸν ἀείμνηστον Κ. Καλλίνικον, οἱ παρουσιαζόμενοι ὡς ἀθεοὶ ἢ ἔχουν «κανδήλαν σιγοτρίζουσαν εἰς τὰ τρίσβαθὰ των ἐνώπιον τῆς μυστικῆς εικόνας τοῦ Ἀοράτου ἢ μοχθοῦν προσποιούμενοι τὸν ἄθεον, διὰ νὰ δικαιολογήσουν τὴν ἀνῆθικον διαγωγὴν καὶ ἀτάσθαλον βίον των».

Ἀνάγκη δραστηκῆς ἐπεμβάσεως.

Ὁ ὀρθόδοξος ἑλληνικὸς λαὸς ἐδοκίμασεν αἰσθήματα ἱκανοποιήσεως καὶ ἀνακουφίσεως, πληροφρηθεὶς πρόσφατον ἀπόφασιν τοῦ Μονομελοῦς Πλημμελειοδικείου Ἀθηνῶν, ἐκδικάσαντος μῆνησιν τοῦ Διοικητοῦ τοῦ 10ου Ἀστυνομικοῦ Τμήματος Ἀθηνῶν ἐναντίον ἐνὸς παραγωγῶ κινηματογραφικῶν ταινιῶν διὰ τὴν μὴ συμμόρφωσίν του πρὸς ἐπόδειξιν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐλέγχου Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως περὶ ἀφαιρέσεως ἐπιληψίμων σκηνῶν ἐξ ἐνὸς κινηματογραφικοῦ ἔργου, παραχθέντος ἐπ' αὐτοῦ. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Δικαστηρίου μετὰ τὴν συντριπτικὴν ἀγόρευσιν τοῦ Εἰσαγγελέως ἐπέβαλεν εἰς τὸν κατηγορούμενον ποινὴν 2 μηνῶν φυλακίσεως.

Τὸ γεγονός εἶναι λίαν παρήγορον, διότι ἀποδεικνύει, ὅτι ὑπάρχει καὶ ἡ ὄγυις ἀντίδρασις ἐναντίον τῆς πνευματικῆς δηλητηριάσεως, τὴν ὁποίαν ὑφίσταται ὁ ἑλληνικὸς λαὸς διὰ τοῦ κινηματογράφου, ὡς ἰδιαίτερος ἐτονίσασμεν εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον. Ὑπάρχει τοσαύτη ἀσυνειδήσια εἰς πολλοὺς κινηματογραφιστάς, ὥστε μόνον διὰ τῆς δραστηκῆς ἐπεμβάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐλέγχου καὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπάρχει ἐλπίς νὰ περισταλῆ τὸ κακόν.

ΕΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕΩΝ

Η ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

Νέα ἔκδοσις τῆς ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, εἰς σχῆμα μικρὸν (τσέπης) ἐπὶ ἀρίστου χάρτου δι' ἑρυθρῶν καὶ μαύρων γραμμάτων.

Ἀπαραίτητον βοήθημα διὰ πάντα ἐκκλησιαζόμενον.

Τιμᾶται δρχ. 1.50.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

Ο ΠΡ. ΣΥΡΟΥ, ΤΗΝΟΥ, ΑΝΔΡΟΥ ΚΛΠ. ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ (†)

Τῆ 8ῃ Ἰουνίου μετέστη πρὸς Κύριον, κατόπιν μακροχρονίου ἀσθενείας, ὁ Μητροπολίτης Σύρου, Τήνου, Ἄνδρου κ.λ.π. κυρὸς Φιλάρετος Παπαχριστοδούλου ἡ Ἰωαννίδης.

Ὁ ἀείμνηστος ἱεράρχης ἐγεννήθη τὸ ἔτος 1885 ἐν Μαυραντζαίοις τῆς νήσου Σάμου, ἔνθα καὶ τὰ ἐγκύκλια μαθήματα ἐδίδαχθη. Νεώτατος τὴν ἡλικίαν, θείῳ ζήλῳ κινούμενος, ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς πατρίδος αὐτοῦ, μονάσας εἰς τὴν Ἱ. Μοῦνη Βατοπεδίου τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ἔνθα μετ' ἐμοῦ πολὺ χειροτονήθη εἰς Διάκονον. Ἀκολουθῶς μετέβη εἰς τὴν Ἱ. Θεολογικὴν Σχολὴν τῆς Χάλκης, ἐκεῖθεν δέ, μετὰ διετῆ φοίτησιν, ἐπιστρέφει εἰς Σάμον, ἐγγραφείς εἰς τὸ Πυθαγόρειον Γυμνάσιον, ἐξ οὗ ἀπεφοίτησε μὲ τὸν βαθμὸν ἀρίστα. Ἐν συνεχείᾳ ἐνεγράφη εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἀποφοιτήσας ἐξ αὐτῆς μετὰ τετραετίαν, ὁπότε ἀνεχώρησε εἰς Ἀμερικὴν, τοποθετηθεὶς εἰς Σικάγον. Ἐν τῇ θέσει ταύτῃ ὁ ἀείμνηστος ἐπέδειξεν ἀπαράμιλλον ζῆλον ἐν τε τῇ ἐκτελέσει τῶν ἱερατικῶν αὐτοῦ καθηκόντων καὶ ἐν τῇ διευθύνσει τῆς Ὁρθόδοξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου. Ἐν ἔτει 1924, ἡ Ἱ. Σύνοδος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου προήγαγε τὸν ἀοίδιμον εἰς Ἐπίσκοπον Σικάγου. Μετὰ ἐπταετῆ λίαν εὐδόκιμον ἀρχιερατείαν ἐν Ἀμερικῇ ἀναγκάζεται νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ἐν Ἀμερικῇ θέσιν του, λόγῳ τῆς ἐσκηψάσης εἰς τὴν ἐκεῖ Ἐκκλησιαστικὴν διοίκησιν διχονοίας, ἐλθὼν εἰς Ἑλλάδα, ἐκλεγείς ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἑλλάδος ἐν ἔτει 1931 ὡς Μητροπολίτης τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Σύρου, Τήνου, Ἄνδρου κ.λ.π. Τὴν ἱεράν ταύτην Μητρόπολιν ἐποίμανεν ὁ μεταστάς ἱεράρχης μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ 1960 ὁπότε ὑπέβαλε παραίτησιν ἀπὸ τοῦ θρόνου ἕνεκα ἀσθενείας.

Ὁ ἀοίδιμος ἱεράρχης τόσοσ ὡς Ἐπίσκοπος Σικάγου ὅσον καὶ ὡς Μητροπολίτης Σύρου, Τήνου κ.λ.π. διεκρίθη διὰ τὴν φιλανθρωπίαν του, διὰ τὴν ἀγαθὴν του διάθεσιν καὶ διὰ τὴν κατὰ Χριστὸν ζωὴν του. Ἐξ ἄλλου ὁ μεταστάς ἔσχεν ἀξίολογον ἔθνικὸν ἔργον ἐν Ἀμερικῇ καὶ Ἑλλάδι, ὡσαύτως δὲ κατέλιπε πλείστα ὅσα φιλανθρωπικὰ ἱδρύματα, ἅτινα ἱδρυσεν ἐν τῇ Ἱ. Μητροπόλει Σύρου, Τήνου κ.λ.π.

Ἡ κηδεὶα αὐτοῦ ἐγένετο τὴν 11ῃν Ἰουνίου ἐκ τοῦ Ἱ. Ναοῦ τῆς Μητροπόλεως Ἀθηνῶν. Τῆς Νεκρωσίμου Ἀκολουθίας προέστη ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεόκλητος, συμπαραστατούμενος ὑπὸ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ἐδέσσης καὶ Πέλλης κ. Διονυσίου, Μαρωνείας κ. Τιμοθέου, Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως κ. Εὐσταθίου καὶ τοῦ Τοποτηρητοῦ τῆς χηρευσάσης Μητροπόλεως Σύρου, Τήνου κ.λ.π. Σεβ. Μητροπολίτου Θήρας κ. Γαβριήλ. Παρίστατον ὡσαύτως οἱ ἐν Ἀθήναις παρεπιδημοῦντες Ἀρχιερεῖς ἐκπρόσωποι τῶν Κυκλαδικῶν Σωματείων καὶ ὀργανώσεων ὡς καὶ πλῆθος κόσμου. Ἐπικήδειον λόγον ἐξεφώνησε, ἐντολῇ τῆς Ἱ. Συνόδου, ὁ Γραμματεὺς αὐτῆς Πανσο. Ἀρχιμ. κ. Χρυσόστομος Δεληγιαννόπουλος. Τὸν ἐκλιπόντα ἱεράρχην προσεφώνησαν ὡσαύτως ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Χαλκίδος κ. Γρηγόριος ἐκ μέρους τῶν πνευματικῶν του τέκνων, ὡς καὶ οἱ Καθηγηταὶ κ.κ. Ἐρρίκος Σκάσης καὶ Στυλιανὸς Κορρές.

Ἡ σορὸς τοῦ ἀοίδιμου Μητροπολίτου διεκομίσθη εἰς Σῦρον, ὅπου κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν του ἐτάφη εἰς τὸ ἱερὸν Καθίδρυμα τοῦ Ἁγίου Δημητρίου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἱερά Σύνοδος.

Κατ' ἀπόφασιν τῆς Ἱ. Συνόδου τὴν Ἐκκλησίαν θὰ ἐκπροσωπήσωσι κατὰ τὴν Πανορθόδοξον Διάσκεψιν τῆς Ρόδου οἱ Σεβ. Μητροπολίται Μυτιλήνης κ. Ἰάκωβος, Μαρωνείας κ. Τιμόθεος, ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ἀχαΐας κ. Παντελεήμων καὶ ὁ Καθηγητὴς τῆς Θεολ. Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Βασίλειος Ἰωαννίδης. Τῆς ἀντιπροσωπείας μετέχουν ὡσαύτως ὡς Σύμβουλοι οἱ Ὁμότιμοι Καθηγηταὶ κ. κ. Ἀμίλκας Ἀλιβιζάτος καὶ Παναγιώτης Μπρατσιώτης.

— Ὡσαύτως ἡ Ἀντιπροσωπεία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν συγκληθησομένην εἰς Ν. Δελχί Γενικὴν Συνέλευσιν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, ὠρίσθη ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμωνος, Ἐδέσσης καὶ Πέλλης κ. Διονυσίου, Μυτιλήνης κ. Ἰακώβου, Δράμης κ. Φιλίππου, Κυθήρων κ. Μελετίου, Θεοφ. Ἐπισκόπου Ἀχαΐας κ. Παντελεήμωνος καὶ τῶν Ὁμοτίμων Καθηγητῶν κ. κ. Ἀμίλκα Ἀλιβιζάτου, Παναγιώτου Τρεμπέλα τῶν Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. κ. Δημητρίου Μωραΐτου, Βασιλείου Ἰωαννίδου, Κωνσταντίνου Μπόννη, Γερασίμου Κονιδάρη, Ἀνδρέου Φυτράκη, καὶ Μάρκου Σιώτου καὶ τῶν Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. κ. Ἰωάννου Τράκα καὶ Ἰωάννου Καλογήρου.

— Ἡ Ἱ. Σύνοδος διέκοψε τὰς ἐργασίας αὐτῆς λόγῳ τοῦ θέρους, ὁ δὲ ἐπαναλάβῃ δὲ ταύτας τὴν 12ην Σεπτεμβρίου τρ. ἔτους.

Ἀποστολικὴ Διακονία. Ὑπὸ τῆς νέας Γεν. Δ/σεως τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος Ραδιοφωνίας ἐγένετο ἀποδεκτὴ καὶ ἐφηρμόσθη ἤδη ἀπὸ τῆς 15ης λήξαντος μηνὸς Ἰουνίου παλαιότερα παράκλησις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος περὶ ἐνάρξεως τοῦ ἡμερησίου αὐτοῦ προγράμματος διὰ συντόμου προσευχῆς.

Ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου ἐξέφρασεν δι' ἐγγράφου αὐτοῦ πρὸς τὸ Ἐθνικὸν Ἰδρυμα τὰς θερμὰς ἐπὶ τούτῳ εὐχαριστίας τῆς Ἐκκλησίας.

— Τῆ 22α Ἰουνίου διωργανώθη ὑπὸ τῆς Δ/σεως Κατηχητικῶν Σχολείων τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ χάριν τῶν Κατηχητῶν προσκυνηματικὴ καὶ μορφωτικὴ ἡμερησία ἐκδομῇ εἰς Χαλκίδα, Ἁγιον Ἰωάννην Ρώσσον καὶ Ἐρέτριαν.

— Τῆ 25ῃ Ἰουνίου ἐγένετο ἡ λήξις τῶν μαθημάτων τῆς ΙΓ' σειράς τοῦ ἐν τῇ Ἱ. Μοῦνῃ Πεντέλης λειτουργούντος Πνευματικοῦ Φροντιστηρίου. Κατὰ τὴν σχετικὴν ἐόρτιον τελετὴν παρήσαν ὁ τε Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεόκλητος καὶ οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται Κορινθίας κ. Προκόπιος, Ἰωαννίνων κ. Σεραφεῖμ, Μαρωνείας κ. Τιμόθεος, καὶ ὁ Συνοδικὸς Ἐπόπιτος τοῦ Φροντιστηρίου, ὡς καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν διδασκάντων ἐν αὐτῷ.

Ὁ Μακαριώτατος μετὰ τὴν ἀναπεμφθεῖσαν εὐχαριστήριον προσευχὴν καὶ ἀφοῦ ἤκουσεν τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Δ/ντοῦ τοῦ Φροντιστηρίου Ἀρχιμ. Χρυσόστ. Γιαλοῦρη ἐκθέσαντος τὰ τῆς λειτουργίας τοῦ Φροντιστηρίου εἰς ὃ κατὰ τὴν σειρὰν ταύτην ἐφοίτησαν 23 Πνευματικοὶ Πατέρες ἐξ ἰσαριθμῶν Ἱ. Μητροπόλεων προερχόμενοι, ὡς καὶ τοῦ ἐκ μέρους τῶν μελῶν τοῦ Φροντιστηρίου ὀμιλήσαντος Κληρικοῦ, ἀπηύθυνεν πρὸς τοὺς ἀποφοιτῶντας Πνευματικούς Πατέρας τὰς δεούσας Πατρικὰς νουθεσίας καὶ συστάσεις, τόνισας ἰδιαιδίως τὴν σπουδαιότητα τοῦ Μυστηρίου τῆς Ἱεραρῆς Ἐξομολογήσεως διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ψυχῶν.

— Τῆ 30ῃ Ἰουνίου ἔλαβε ἐόρτιος τελετὴ ἐν τῇ παρὰ τῇ Ἁγ. Βαρβάρα Πατησίων νυκτερινῇ Σχολῇ Μηχανικῶν «Ἡ Ἐργάνη Ἀθηνᾶ», ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων αὐτῆς. Πρὸς τοὺς ἀποφοιτήσαντας μαθητὰς τῆς σχολῆς ταύτης ὀμίλησαν ὁ Ὑποδιευθυντὴς τῆς Σχολῆς κ. Τσέλλος καὶ ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Παντελεήμων Μπαρδάκος, ὅστις ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, διένειμε τὰ παρ' αὐτῆς δωρηθέντα βιβλία εἰς τοὺς ἀποφοίτους καὶ μαθητὰς αὐτῆς.

Άρχιεπισκοπή Άθηνών

Κατά τὸ διαρρεῦσαν δεκαπενθήμερον ὁ Μακαριώτατος Άρχιεπίσκοπος Άθηνών καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεόκλητος ἐδέχθη κατ' ἐπανάληψιν εἰς συνεργασίαν τοὺς παρ' αὐτῷ Θεοφ. Βοηθούς Ἐπισκόπους, τὸν Ἀρχιγραμματέα τῆς Ἱ. Συνόδου, τοὺς Διευθυντὰς τῶν διαφόρων Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπηρεσιῶν κ.λ.π. Ὡσαύτως ἐδέχθη εἰς ἀκρόασιν Ἱερεῖς τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ὡς καὶ Ἐκκλησιαστικὰ Συμβούλια διαφόρων Ἱ. Ναῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Ἐξ ἄλλου ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος προήδρευσε συνεδριῶν τῶν Δ. Συμβουλίων τοῦ Τ.Α.Κ.Ε., τοῦ Ο.Δ.Ε.Π. καὶ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

— Τῆ 19ῃ Ἰουνίου ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Θεόκλητος ἐδέχθη τὸν Γυμνασιάρχην κ. Ἀντωνόπουλον καὶ τὸν Διευθυντὴν τοῦ Κολλεγίου Ψυχικῆς Κ. Τρουλιῶν.

— Τῆ 21ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ὁ Μακαριώτατος προήδρευσε συνεδρία τῶν Συμβουλίου τοῦ Κασιματείου Κληροδοτήματος.

— Τῆ 26ῃ Ἰουνίου ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἐδέχθη τὸν κ. Μερτικόπουλον καὶ τὸν κ. Ἀθανίτην.

— Τῆ 28ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐδέχθη τὸν κ. Κωτσόπουλον καὶ τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Ἀζώμης κ. Νικόλαον.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς αὐτῆς ἡμέρας παρέστη εἰς συνεδρίαν τοῦ Δ.Σ. Συμβουλίου τοῦ Βασιλικῆς Ἰδρύματος.

— Τῆ 29ῃ Ἰουνίου Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Θεόκλητος ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τῆς Μητροπόλεως κατὰ τὴν ἐπίσημον Δοξολογίαν ἐπὶ τοῖς ὀνομαστικῆς τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων Παύλου. Κατ' αὐτὴν παρέστησαν αἱ Α.Α.Μ.Μ. οἱ Βασιλεῖς μετὰ τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας, ὁ Πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τῆς Κυβερνήσεως, τὸ Διπλωματικὸν Σῶμα καὶ λοιποὶ ἐπίσημοι.

Τὸ ἑσπέρας ὁ Μακαριώτατος ἐχοροστάτησεν ἐπὶ τοῦ Ἱεροῦ Βράχου τοῦ Ἀρείου Πάγου εἰς τὸν ψαλέντα πανηγυρικῶν Ἑσπερινῶν, ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τοῦ πρώτου ἐν Ἀθῆναις κηρύγματος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Τὸν πανηγυρικὸν ἐξεφώνησεν ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Κερνίτης κ. Χρυσόστομος. Παρέστησαν ὡσαύτως ὁ ἐνταῦθα παρεπιδημῶν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Αὐστραλίας κ. Ἰεζεκιήλ, οἱ Θεοφ. Βοηθοὶ Ἐπίσκοποι Θαυμακοῦ κ. Χρυσόστομος καὶ Ἀχαΐας κ. Παντελεήμων καὶ πλῆθος εὐσεβοῦς λαοῦ.

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Θαυμακοῦ κ. Χρυσόστομος κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα Ἰούνιον ἐν Κυριακαῖς καὶ ἑορταῖς ἐχοροστάτησε, ἐλειτούργησε καὶ ὠμίλησεν εἰς ἱεροὺς ναοὺς τοῦ Πειραιῶς.

— Τῆ 1ῃ ἐπεθεώρησε τοὺς ἱεροὺς ναοὺς Ἁγίας Παρασκευῆς, Ρόδου τοῦ Ἀμαράντου, Ἁγίου Νικολάου, Ἁγίου Σπυριδῶνος καὶ Ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Πειραιῶς.

— Τῆ 2ῃ καὶ τῆ 7ῃ μετέβηε συνεδριάσεως τῆς παρὰ τῇ Νομαρχίᾳ Ἀττικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐράνων καὶ Φιλανθρωπικῶν ἀγορῶν:

— Τῆ 3ῃ ἀνταπέδωκεν ἐπίσκεψιν εἰς τὸν νέον Γενικὸν Ἐπιθεωρητὴν Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως Πειραιῶς κ. Κων. Παπαϊωάννου.

— Τῆ 7ῃ ἐπεθεώρησε τὸ ὑπὸ ἀνέγερσιν ἐκκλησιδίων τῆς Ἁγίας Τριάδος ἐν Περάματι Πειραιῶς, ὡς καὶ τοὺς ἐν Περάματι ἱεροὺς τοῦ Ἁγίου Νικολάου, Προφήτου Ἡλίου καὶ Ἁγίου Γεωργίου.

— Τῆ 11ῃ λειτουργήσας εἰς τὸν ἐν Πειραιεὶ ἱερὸν ναὸν τῆς Ἀναλήψεως, ἐχειροθέτησε, κατόπιν εὐεργετηρίου Γράμματος τοῦ Μ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Θεοκλήτου, εἰς Οἰκονόμον τὸν Αἰδέσ. Γεώργιον Πικριδᾶν, Ἐφημέριον τοῦ Ἱεροῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς Ν. Καλλιπόλεως Πειραιῶς.

— Τῆ 15ῃ προήδρευσε συνεδριάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὀρφανοτροφείου Πειραιῶς «Ἁγιος Σπυριδῶν».

— Τῆ 18ῃ λειτουργήσας εἰς τὸν ἐν Πειραιεὶ ἱερὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Βασιλείου, ἐτέλεσε Ἐπιμνημόσυνον Δέησιν ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀειμνήστου ἱερέως Γεωργίου Σκρέκα, σταυρωθέντος ὑπὸ τῶν συμμοριτῶν ἐν Θεσσαλίᾳ, τῆς Δεήσεως ταύτης τελεσθείσης συνωδᾶ τῇ ἀπὸ 18-6-1961 καὶ ὑπ' ἀριθμ. 1778 Ἐγκυκλίῳ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Θεοκλήτου.

— Τῆ 22ῃ μετέβηε ἐν τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ συσκέψεως τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκδόσεως τοῦ «Ἡμερολογίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τοῦ ἔτους 1962».

Τὸ ἀπόγευμα τῆς αὐτῆς ἡμέρας προέστη τῆς νεκρωσίμου Ἀκολουθίας τοῦ συνταξιούχου Ἐφημέριου τοῦ ἐν Πειραιεὶ Ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νείλου ἀειμνήστου ἱερέως Νικολάου Παπαβασιλείου, τελεσθείσης εἰς τὸν ὡς ἄνω ἱερὸν ναόν.

— Τῆ 28ῃ ἐπεθεώρησε τὰ ἀπὸ τῆς 26 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἀρξάμενα ἔργα διαρρυθμίσεως τοῦ παλαιοῦ κτηρίου τοῦ ἐν Πειραιεὶ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὀρφανοτροφείου «Ἁγιος Σπυριδῶν».

— Τῆ 29ῃ ἐχοροστάτησεν, εἰς τὸν ἐν Πειραιεὶ ἱερὸν ναὸν τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, κατὰ τὴν τέλει τῆς Δοξολογίας ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ ἑορτῇ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, παρουσίᾳ τῶν τοπικῶν Ἀρχῶν.

**

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Κερνίτης κ. Χρυσόστομος κατὰ τὸν λήξαντα μῆνα Ἰούνιον ἐλειτούργησε καὶ ὠμίλησεν κατὰ Κυριακὰς εἰς διαφόρους ναοὺς τῶν Ἀθηνῶν.

— Τῆ 1ῃ Ἰουνίου παρέστη ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Μακαριώτατου εἰς τὰς ἐν τῷ Κέντρῳ τῆς Ἐταιρείας προστασίας ἀναπήρων παιδῶν γυμναστικὰς ἐπιδείξεις.

— Τῆ 2ῃ Ἰουνίου παρέστη ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Μακαριώτατου εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς παραδόσεως τοῦ δωρηθέντος ὑπὸ τῆς Ἀμερικανικῆς Ὀργανώσεως CARE Μηχανοξυλουργικοῦ Ἐργοστασίου πρὸς τὰς ἐν Πύργῳ Βασιλίσσης Τεχνικὰς Σχολὰς τοῦ Βασιλικῆς Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος.

— Τῆ 3ῃ Ἰουνίου ἐντολῇ τοῦ Μακαριώτατου ἐχειροτόνησεν εἰς πρεσβύτερον ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ζωοδόχου Πηγῆς Ἀκαδημίας τὸν ἱεροδιάκονον Βασιλεῖον Δημακόπουλον, πτυχιούχον τῆς Θεολογίας.

— Τῆ αὐτῇ παρέστη ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Μακαριώτατου εἰς τὸ ἐν τῷ ναυδριῷ τῆς Σιβιτανίδεω Σχολῆς τελεσθῆν μνημόσυνον τῶν ἀοιδίμων Βασιλείου καὶ Λουίζου Σιβιτανιδῶν.

— Τῆ 4ῃ Ἰουνίου παρέστη ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Μακαριώτατου εἰς τὰς ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ Σταδίῳ Γυμναστικὰς ἐπιδείξεις τῶν Σχολείων Μέσης Ἐκπαιδεύσεως Ἀθηνῶν.

Τῇ αὐτῇ ἐντολῇ τοῦ Μακαριώτατου ἐτέλεσε τὰ ἐγκαινία τοῦ εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίας Ζώνης-Πατησίων Παρεκκλησίου τοῦ Ἁγίου Σπυριδῶνος.

— Τῆ 5ῃ Ἰουνίου προήδρευσε συνεδρία τῶν Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

— Τῆ 7ῃ Ἰουνίου παρέστη ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Μακαριώτατου εἰς τὸν ἐν τῷ Πarnaσσῷ ἑορτασμόν τῆς Ἐθνικῆς ἑπέτειος Νοτιο-Ἀφρικανικῆς Ἐνώσεως.

Τῆ 11ῃ Ἰουνίου ἐντολῇ τοῦ Μακαριώτατου ἐχειροτόνησεν εἰς διάκονον ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Κοιμήσεως Θεοτόκου Ρόμβης τὸν Δημήτριον Δρίτσαν, πτυχιούχον Θεολογίας.

— Τῆ 16ῃ Ἰουνίου προήδρευσε συνεδρία τῶν Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου.

— Τῆ 17ῃ Ἰουνίου ἐντολῇ τοῦ Μακαριώτατου ἐχειροτόνησεν εἰς πρεσβύτερον ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἁγίου Νικολάου Ἀχαρνῶν τὸν διάκονον Δημήτριον Δρίτσαν, πτυχιούχον Θεολογίας.

— Τῆ 18ῃ Ἰουνίου παρέστη ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Μακαριώτατου εἰς τὴν ἐν τῷ Ὀρφανοτροφείῳ Βουλιαγμένης ἑορτὴν ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων τοῦ Κατήχητικοῦ Σχολείου τοῦ Ἰδρύματος καὶ ὠμίλησεν ἐπικαιρῶς.

— Τῆ 21ῃ Ἰουνίου προήδρευσε συνεδρία τῶν Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου.

Τῇ αὐτῇ παρέστη ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Μακαριώτατου εἰς τὴν ἐτησίαν ἐπίδειξιν τῶν μαθητῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος προστασίας κωφάλλων.

— Τῆ 22ῃ Ἰουνίου ἐξεπροσώπησε τὸν Μακαριώτατον εἰς τὴν ἐν τῇ Ἐθνικῇ Ἐστία Πύργου Βασιλίσσης δεξίωσιν πρὸς τιμὴν τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας.

— Τῆ 23ῃ Ἰουνίου προήδρευσε συνεδρία τῶν Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

— Τῆ 25ῃ Ἰουνίου ἐντολῇ τοῦ Μακαριώτατου ἐτέλεσε τὰ ἐγκαινία τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου εἰς τὸ ἐν Χαϊδαρίῳ Κέντρον ἐκπαιδεύσεως Διαβηστών.

— Τῆ 27ῆ Ἰουνίου προήδρευσε συνεδρία τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου.

— Τῆ 28ῆ Ἰουνίου προήδρευσε συνεδρία τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου.

— Τῆ 29ῆ Ἰουνίου ἐξεφώνησε τὸν πανηγυρικὸν λόγον κατὰ τὸν ἐπὶ τοῦ Ἄρειου Πάγου ἐσπερινὸν ἐπὶ τῆ ἑορτῆ τῶν Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου.

**

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀχαΐας κ. Παντελεήμων τῆ 30ῆ Μαΐου παρέστη ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου εἰς τὴν Αἴθουσαν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας ἔνθα παρηκολούθησε τὴν παρουσία τῆς Α.Υ. τοῦ Διαδόχου, προβληθεῖσαν ταινίαν τοῦ Πανελληνίου Τζάμπορη τοῦ Χρυσοῦ Ἰωβηλαίου Ἑλλήνων Προσκόπων.

— Τῆ 31ῆ Μαΐου προέστη τῆς κηδείας τοῦ πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος κατὰ τὴν νοσηλείαν του ἐν Εὐαγγελισμῷ ἱερομονάχου Γρηγορίου Λαυριώτου, τέως Πρωτοεπιστάτου τῆς Ἱ. Κοινότητος Ἄγ. Ὁρους.

— Κατὰ μῆνα Ἰουνίου ἐλειτούργησε καὶ ἐκήρυξε τὸν θεῖον Λόγον εἰς διαφόρους Ἱ. Ναοὺς τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν

— Τῆ 8ῆ Ἰουνίου προήδρευσε τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἐκκλησ. Ἀσύλου Ἄγ. Ἀνδρέου Νέας Σμύρνης.

Τῆ ἰδίᾳ ἡμέρᾳ ἐκπροσωπῶν τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον ἐτέλεσε ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Ἄγ. Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου τοὺς γάμους μεταξὺ τῶν Πέτρου Γιώτη καὶ Μαρίας Παντοῦνα.

— Τῆ 11ῆ τοῦ ἰδίου μηνὸς ἐκπροσωπῶν τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον ἐτέλεσε ἐν τῷ Ἀ΄ Νεκροταφείῳ Ἀθηνῶν τὸ μνημόσυνον τοῦ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν διατελέσαντος συμβούλου τοῦ Ὁρφ/είου Βουλιαγμένης Δημ. Μενάνδρου.

— Τῆ 22ᾶ Ἰουνίου ἐξεπροσώπησε τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον εἰς διὰλέξιν δοθεῖσαν εἰς τὸ Κέντρον Παραγωγικότητος ὑπὸ τοῦ Jean Reynoud.

— Τῆ 25ῆ Ἰουνίου προὔπητησε καὶ ἐχαιρέτισεν ἐκ μέρους τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου τοὺς ἐν Λονδίῳ μεταβαίνοντας Σεβ. Μητροπολίτας Σάρδεων Κύριον Μάξιμον καὶ τὸν Γραμματέα τῆς Ἱ. Συνόδου τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου κ. Γαβριήλ.

— Τῆ ἰδίᾳ ἡμέρᾳ ἐξεπροσώπησε τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον κατὰ τὴν τελετὴν, ἐν τῇ Αἴθουσῃ τοῦ Παρνασσοῦ, ἀπονομῆς τῶν βραβείων εἰς τοὺς ἀριστεύσαντας μαθητὰς τῆς Νυκτερινῆς Σχολῆς Ἀπόρων τοῦ Συλλόγου «Παρνασσός».

— Τῆ 28ῆ Ἰουνίου προήδρευσε τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱ. Ναοῦ Πύλης Ἀγορᾶς (Γρηγορούσης)

— Τῆ 27ῆ Ἰουνίου ἐξεπροσώπησε τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς λήξεως τῶν μαθημάτων ἐν τῷ Ἀμερικανικῷ Κολλεγίῳ Ἑλληνικῷ.

— Τῆ 28ῆ τοῦ ἰδίου μηνὸς προήδρευσε τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ταξιάρχων Πύλης Ἀγορᾶς (Γρηγορούσης).

Τῆ ἰδίᾳ ἡμέρᾳ ἐξεπροσώπησε τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον κατὰ τὴν ἐν τῷ Παναθῆν. Σταδίῳ γενομένην Γυμναστικὴν Ἑορτὴν ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων τῆς Ἑθνικῆς Ἀκαδημίας Σωματικῆς Ἀγωγῆς.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Τὸ τεῦχος τοῦ μηνὸς Μαρτίου 1961 τοῦ περιοδικοῦ τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας ἀφιερώνει 50 καὶ πλέον σελίδας εἰς τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Μόσχας κ. Ἀλεξίου εἰς τὰ Πατριαρχεῖα Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας, Ἱεροσολύμων καὶ Κων/πόλεως καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Ἑλλάδος.

«Τὸ προσκνηματικὸν ταξείδιον τοῦ Ἀγιωτάτου Πατριάρχου Μόσχας καὶ πάσης Ρωσίας κ. Ἀλεξίου, λέγει τὸ περιοδικόν, ἐπεχειρήθη διὰ τὴν ὑπομνησθῆ εἰς τοὺς λαοὺς τῆς Ἀνατολῆς τὸ ἀπαραίτητον «τῆς ἐνότητος τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης» (Ἐφεσ. 4,3), ἵνα ἡ ἐνότης αὐτῆ χρησιμεύσῃ εἰς ὁλόκληρον τὴν ἀνθρωπότητα ὡς στήριγμα εἰς τὸ ἔργον τῆς παγίσεως τῆς εἰρήνης εἰς ὁλόκληρον τὸν κόσμον. Διὰ τοῦτο εἶναι φυσικὸν ὅτι πᾶσα στιγμή τῆς ἐν Ἀνατολῇ παραμονῆς τοῦ Ἀγιωτάτου Πατριάρχου κ. Ἀλεξίου διεπνέετο ὑπὸ φιλειρηνικοῦ πνεύματος, ὅπερ μαρτυροῦν σαφῶς οἱ λόγοι καὶ αἱ συνομιλίαι του μετὰ τοὺς ἀρχηγούς τῶν Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν, μετὰ τοὺς ἐκπροσώπους τῶν ἑτεροδόξων, μετὰ τὰς ἀρμοδίαις πολιτικῆς προσωπικότητας καὶ μετὰ τοὺς ἀπλούς ἀνθρώπους. Τοιοῦτοτρόπως ἡ ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Μόσχας καὶ πάσης Ρωσίας κ. Ἀλεξίου προσκύνησις τῶν ἱερῶν τόπων τῆς Ἀνατολῆς ὑπῆρξεν ὄχι μόνον ἀσκήσις προ-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Πρὸς τὸν Ἀρχιμ. Εὐγένιον Καίρην ἀγνώστου διανομῆς.

Καλεῖσαι νὰ ἐμφανισθῆς αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου τῆ 3ῆ Αὐγούστου 1961, ἡμέρᾳ Πέμπτη καὶ ὥρα 11 π.μ., ἵνα δικασθῆς ὡς κατηγορούμενος περὶ ἧς κατηγορίας ἀπελογήθῃς ἐνώπιον τοῦ ἐκτελοῦντος χρέη ἀνακριτοῦ αἰδ. ἱερέως Κωνσταντίνου Φαφούτη. Προσεπιδηλοῦμεν σοι, ὅτι ἂν μὴ ἐμφανισθῆς τῆ ὡς ἄνω ἡμέρᾳ καὶ ὥρα θέλεις δικασθῆς ἐρήμην.

Ἀθήνησι 3ῆ Ἰουλίου 1961.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου
† Ὁ Κερνίτσης Χρυσόστομος

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Πρόσκλησις κατηγορουμένου πρὸς ἀπολογία

Πρὸς

τὸν ἱερέα Ἰωάννην, Κουκουλιᾶν, ἀγνώστου διανομῆς.

Ἐνεργοῦντες ὡς ἀνακριτῆς δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 1848 3-5-1961 διαταγῆς τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεοκλήτου, καλοῦμεν σε ὅπως ἐμφανισθῆς ἐνώπιον ἡμῶν τὴν 6ῆν Ἰουλίου 1961, ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 10ην π.μ. ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Νικολάου Νικαίας, ἵνα ἀπολογηθῆς ἐπὶ τῶν ἀποδομιζόμενων σοι κατηγοριῶν.

Ἐν Νικαίᾳ τῆ 12ῆ Ἰουνίου 1961

Ὁ διεξάγων τὰς ἀνακρίσεις
Ἀρχιμ. Κοσμάς Καράμπελας

σευχῆς καὶ θρίαμβος τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας, ἀλλὰ καὶ ἀποστολὴ φιλίας, κήρυγμα εἰρήνης καὶ εὐλογία διὰ τοὺς λαοὺς, οἱ ὅποιοι μᾶς ὑπεδέχθησαν μετ' αἰσθήματα χαρᾶς καὶ ἀγάπης».

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Τὸν παρελθόντα Μάϊον οἱ Ῥωμαιοκαθολικοὶ ἐώρτασαν τὴν 70ετηρίδα τῆς περιφήμου κοινωνικῆς ἐγκυκλίου τοῦ Πάπα Λέοντος ΙΓ' «*Reuini novarum*».

— Εἰς τὸν κληρικὸν Λουκιανὸν Γκιζάρ ἀπενεμήθη τὸ μέγα βραβεῖον τῆς «Καθολικῆς Λογοτεχνίας» τοῦ ἔτους 1961.

— Ἀπὸ τῆς 17ῆς μέχρι τῆς 24ῆς τοῦ προσεχοῦς Σεπτεμβρίου θὰ συνέλθῃ ἐν Νεαπόλῃ ἡ «8ῆ Ἀνατολικὴ Ἑβδομάς» μελετῶν καὶ προσευχῶν ὑπὲρ τῆς Χριστιανικῆς Ἀνατολῆς, ἧτις διοργανοῦται ὑπὸ τῆς ἐν Παλέρμῳ ἐδρευούσης «Ἰταλικῆς Καθολικῆς ὀργανώσεως ὑπὲρ τῆς χριστιανικῆς Ἀνατολῆς».

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Εἰς Γκάρισσον τῆς Ν. ὸρκῆς συνήλθον 250 Ῥωμαιοκαθολικοὶ θεολόγοι καὶ συνεζήτησαν ἐπὶ θεμάτων, ἀφορώντων εἰς τὰς σχέσεις μεταξὺ Ὀρθοδόξων, Ῥωμαιοκαθολικῶν καὶ Διαμαρτυρομένων. Κατὰ τὴν συνάντησιν διαπιστώθη ἐνρῦτης ἀντιλήψεως καὶ πρόοδος εἰς τὰς διεκκλησιαστικὰς ἐπαφάς. Τινὲς τῶν θεολόγων τούτων ἐδήλωσαν εἰς τὸν τύπον, ὅτι «λίαν συντόμως θὰ σχηματισθῆ ἰσχυρὸν μέτωπον μεταξὺ Καθολικῶν, Ὀρθοδόξων καὶ Διαμαρτυρομένων κατὰ τοῦ συγχρόνου λαϊκισμού». Ὁ Ἰησοῦίτης ἱερομόναχος Γουσταῦος Βεϊγκέλ ἐτόνισεν, ὅτι «Καθολικοὶ καὶ Προτεστάνται ὀφείλουσαν νὰ προσπαθοῦν νὰ γνωρισθοῦν καλύτερον καὶ νὰ ἐργασθοῦν ἐντατικῶς διὰ τὸν τερματισμὸν πάσης εἰς τὸ μέλλον παρεξηγήσεως».

— Κατὰ τὸ τρέχον θέρος χίλιοι διακόσιοι χριστιανοὶ νέοι (ὀρθόδοξοι, ἀγγλικανοὶ, προτεστάνται) θὰ ἐργασθοῦν εἰς 53 κέντρα ἐργασίας, διοργανωθέντα ὑπὸ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν.

Ίερά Μητρόπολις Φθιώτιδος

Χηρηνούσης τῆς ὀργανικῆς θέσεως ἑφημερίου παρά τῶ ἐνταῦθα Σανατορίῳ προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι ταύτην καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 50 παραγρ. 1 τοῦ Α.Ν. 2200/40 περὶ ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων ὀριζόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν «Ἐκκλησία» ὑποβάλλωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Φθιώτιδος τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 48 τοῦ Α.Ν. 2200/40 προβλεπόμενα πιστοποιητικὰ μετὰ σχετικῆς αἰτήσεως των.

Ἐν Λαμίᾳ τῇ 16ῃ Ἰουνίου 1961

† Ὁ Φθιώτιδος Δ α μ α σ κ η ν ὸ ς

Ίερά Μητρόπολις Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰ ἀρθρα 46, 47, καὶ 48 τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 2200/1940 «Περὶ ἱερῶν Ναῶν καὶ ἑφημερίων» καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν ὑπαρχούσης κενῆς θέσεως τακτικοῦ ἑφημερίου εἰς τὴν ἐνορίαν Κοιμήσεως Θεοτόκου Γλυκεριζίου προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῆς ἐν λόγω ἑφημεριακῆς θέσεως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ δικαιολογητικὰ των προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν αὐτῶν ὡς ὑποψηφίων.

Ἐν Κυπαρισσίᾳ τῇ 18ῃ Ἰουνίου 1961

† Ὁ Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας Σ τ έ φ α ν ο ς

Ίερά Μητρόπολις Μαντινείας καὶ Κυνουρίας

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὸ ἀρθρον 46 τοῦ Α.Ν. 2200/1940 «Περὶ ἱερῶν Ναῶν καὶ ἑφημερίων» καὶ τὰς τούτω σχετικὰς διατάξεις, προσκαλοῦμεν τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ χειροτονηθῶσιν εἰς τὴν κενὴν θέσιν ἑφημερίου τῆς ἐνορίας τοῦ χωρίου Μεσογείου Ἄστρους ἵνα ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Δελτίῳ τῆς ἱερᾶς Συνόδου «Ἐκκλησία» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 48 τοῦ εἰρημένου Νόμου καὶ τῶν νεωτέρων σχετικῶν διατάξεων ἀπαιτούμενων πιστοποιητικῶν προκειμένου νὰ ἀνακηρύξωμεν ὑποψήφιον διὰ τὴν ἐνορίαν ταύτην.

Ἐν Τριπόλει τῇ 19ῃ Ἰουνίου 1961

† Ὁ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας Γ ε ρ μ α ν ὸ ς

Ίερά Μητρόπολις Λαρίσης καὶ Πλαταμῶνος

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ ἱερῶν Ναῶν καὶ ἑφημερίων» καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν ἑφημεριακῶν θέσεων τῶν ἐνοριῶν 1) Γεν. Θεοτόκου Σπηλιᾶς 2) Ἁγίου Χαραλάμπους Δασοχωρίου 3) Κοιμ. Θεοτόκου Μεσσοράχης 4) Ἁγίου Δημητρίου Μελισσοχωρίου 5) Ἁγίας Τριάδος Τεμπῶν 6) Ἁγίου Ἀθανασίου Ἀγναντερῆς 7) Εὐαγγ. Θεοτόκου Εὐαγγελισμοῦ, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ κεκτημένους τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Νόμου προβλεπόμενα προσόντα ὅπως πρὸς κατάληψιν μιᾶς ἐκ τῶν ὡς ἄνω θέσεων ὑποβάλλωσιν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης τὰ δικαιολογητικὰ των, ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν αὐτῶν ὡς ὑποψηφίων.

Ἐν Λαρίσῃ τῇ 20ῃ Ἰουνίου 1961

† Ὁ Λαρίσης Ἰ ά κ ω β ο ς

Ίερά Μητρόπολις Χαλκίδος

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰ ἀρθρα 47 καὶ 48 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ ἱερῶν Ναῶν καὶ ἑφημερίων» προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱ. Κανόνων καὶ Ἐκκλησ. Νόμων τοῦ Κράτους προβλεπόμενα προσόντα νὰ καταλάβωσιν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Κεχριῶν ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως ἐν τῷ περιοδικῷ «Ἐκκλησία» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ.

Ἐν Χαλκίδι τῇ 22 Ἰουνίου 1961

† Ὁ Χαλκίδος Γ ρ η γ ὸ ρ ι ο ς

Ίερά Μητρόπολις Φθιώτιδος

Χηρηνούσης τῆς θέσεως τακτικοῦ ἑφημερίου τῆς ἐνορίας Ζωοδόχου Πηγῆς Γαβρακίων προσκαλεῖ τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι ταύτην καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 47 τοῦ Α.Ν. 2200/40 περὶ ἱερῶν Ναῶν καὶ ἑφημερίων, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ Α.Ν. 807/1945 ὀριζόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν «Ἐκκλησία» ὑποβάλλωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Φθιώτιδος τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 48 Α.Ν. 2200/40 προβλεπόμενα πιστοποιητικὰ μετὰ τῆς σχετικῆς αἰτήσεως των.

Ἐν Λαμίᾳ τῇ 21ῃ Ἰουνίου 1961

† Ὁ Φθιώτιδος Δ α μ α σ κ η ν ὸ ς

Ίερά Μητρόπολις Θηβῶν καὶ Λεβαδείας

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 46 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «περὶ ἱερῶν Ναῶν καὶ ἑφημερίων» ὡς ἐτροποποιήθη καὶ διὰ μεταγενεστέρων νομοθετικῶν διαταγμάτων, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου διὰ τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς ἑφημεριακῆς θέσεως τοῦ ἐν Σχηματάρῳ Θηβῶν ἱεροῦ ἐνοριακοῦ Ναοῦ τῶν Ταξιαρχῶν, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν ἑφημεριακὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης διακηρύξεως ἐν τῷ περιοδικῷ «Ἐκκλησία» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ.

Ἐν Λεβαδείᾳ τῇ 26ῃ Ἰουνίου 1961

† Ὁ Θηβῶν καὶ Λεβαδείας Δ ω ρ ὸ θ ε ο ς

« Ε Κ Κ Λ Η Σ Ι Α »**ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

† Ὁ Μυτιλήνης ΙΑΚΩΒΟΣ

† Ὁ Ἰωαννίνων ΣΕΡΑΦΕΙΜ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΘΕΟΛΟΓΙΟΣ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Θεοδοσίου Σπεράντσα, Ἄς γίνῃ συνειδητὸν Μάρκου Α. Σιώτου, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Τὰ ἐξωκκλήσια τῆς νήσου Τήνου. (Συνέχεια).

Κωστῆ Μπασιᾶ, Ἀπαραίτητος συμμετοχῆ.

Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἐδέσσης καὶ Πέλλης κ. Διονυσίου, Εἰς προσκύνῃσιν τῆς ἱερᾶς κατακόμβης τῆς Μήλου.

Ἀρχιμ. Εὐθυμίου Ἐλευθεριάδου, Ὁ ὄσιος Ἰάκωβος ὁ Νισίβειος ὁ θαυματουργός, ὁ ἐπωνομαζόμενος σοφός.

Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Πανελληνίου Ἐράνου ὑπὲρ τοῦ Παναγίου Τάφου, Ἐκθεσις.

Παρατηρήσεων Στήλῃ.

Νεκρολογία.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικὰ.

Προκηρύξεις ἐκλογῆς ἱερέων.